

**Aram
Medical Dictionary**

فهرهه نگی

پزیشکی ئـارام

ئاماده کردنی

دکتۆر ناصح قهه داغی

2017

Å	هیمای ئەنگستروم
a-	پیشگر بەمانای بی، نا، نه
ab-	پیشگر بەمانای دوور له
abasia	ناهاوسەنگی له روشتندا
abacterial	نابەکتەریایی
abdomen	سک، زگ، وەرگ
abdominal	سکی، هەناوی
abdominocentesis	دەرزى بە سکداکردن
s	
abducens	راکێشەر بەرەو دەرەو
abduct	دووری دەخاتەوێه له ناوەند
abduction	دوورخستنه‌وه
abductor	دوورخەره‌وه (ماسولکە)
aberrant	ویژ، لادەر
aberration	لادان، ویژ، لێژ
abiosis	ئەژیبی: ئەبوونی ژیان
ablation	قوتاندن، لێکردنه‌وه
abluent	بشۆر، خاوینکەرەو
ablution	خاوینکردنه‌وه دەستشوێژ
abnormal	نانورمال، ناناسایی، شان
abnormality	نانورمالی، ناتەواوی
Aboral	دوورله‌دهم
Abort	راوه‌ستاندن، پەخستن له‌بارچوون
abortifacient	له‌باربەر(هۆکار)
abortion	له‌بارچوون، له‌باربردن
abortionist	له‌باربەر(کەس)
abortus	له‌بارچوو: کۆرپەى له‌بارچوو پیش بیست هەفته تەمەن
abrasion	رووشان (پیشت و ناویۆش)
abreaction	خالیکردنه‌وهى سۆزه سەرکوتکاروێه‌کان
abruptio placentae	جیا‌بوونه‌وهى ناوه‌ختى ویلداش
abscess	دومەل، کێم، کوارک
absorb	هەڵدەمژێ
absorbent	هەڵمژەر
absorption	هەڵمژین
abstinence	پاریژ، دان بە‌خۆداگرتن له زیادەرە‌وهى له‌ خۆراك و سێكس و ...
abulia	وره‌ رووخان: ئەمان و کزبوونی ئێرادە
abuse	بە‌دەرە‌فتاری، ئەزیه‌ت دان بە‌دە‌کارهێنان

child a.	بە‌دەرە‌فتاری له‌گە‌ڵ منداڵ
drug a.	بە‌دە‌کارهێنانى دەرمان
sexual a.	بە‌دەرە‌فتاری سێكسى (بە‌رامبەر كە‌سێك)
a. c. = ante ci'bum	پیش ناخواردن
acanthocyte	دێكە‌خانه: خڕۆكە‌ى سوورى شێواو له شێوه‌ى دێكدا
acanthoma	ئە‌كانسۆما: جۆرێك لوى پيشت
acanthosis	ئە‌كانسۆز: ئە‌ستوربوونی چینی سەر‌وه‌ى پيشت
acarbia	كە‌مبوونه‌وه‌ى بیکاریۆنات له‌ خوێندا
acardia	بێ‌دلی: ئە‌بوونی زکماکی دل
acariasis	مۆرانه‌دارى: تووش بوون بە‌ مۆرانه
acaricide	مۆرانه‌کوژ
Acaridiasis = acaridiasis	سوتانه‌وه‌ى مۆرانه‌ی پيشت
acarodermatitis	مۆرانه
acarus	
acaryote= akaryote	
acatalasia	بێ‌ کاته‌له‌یزی: ئە‌بوونی زکماکی ئە‌نزیمی کاته‌له‌یز
accessory	تە‌واو‌کەر، یارمە‌تیدەر
accommodation	راها‌تنی چاو له‌بەر تاریکی و رووناکی، دوور و نزیک
accident	رووداو، کاره‌سات رێکە‌وت
accouchement	منال‌بوون
accoucheuse	مامان
accountability	لێ‌پرسراوه‌ی، بە‌رپرسیاریتی
acebutolol	ئە‌سبیبوتۆلۆل: مادە‌یه‌کی داکە‌وێنه‌ری بێ‌تای دله‌‌ل‌ژێر کە‌ بۆ چارە‌ى پە‌ستانی خوێن و دل‌ئیشه بە‌کارده‌ی
acentric	ناچە‌قی، نامە‌ل‌بە‌ندی
acephalous	بێ‌سەر: ئە‌بوونی سەر
acetabulum	فنجان: فنجانی ئیسکی حە‌وز کە سە‌ری پانی تێدا دە‌سووری
acetaldehyde	ئە‌سیتالده‌ی‌ه‌اید: مادە‌یه‌کی بێ‌رە‌نگی هە‌ل‌چوو له‌ دروستکردنی سرکه‌و بۆ‌ندا بە‌کارده‌ی
acetamenophen	ئە‌سیتامینۆفین: دەرمانیکی تابه‌ر و نازاربەرە (پاراسیتامۆل)
acetate	ئە‌سیتات، خوێی سرکه‌
acetic acid	ترشی ئە‌سیتیک، سرکه‌
acetoacetic acid	ترشی ئە‌سیتۆئە‌سیتیک، سرکه‌ی دووانی

acetobacter	ئەسۆتوبەكتەر، بەكتەریای سەرکە: بەكتەریای توولشۆپۆه ی گرام نینگە تیف کە لە ئیسانتۆل سەرکە دروست دەکا	acid-base balance	هاوسەنگی ترش و تفتی خوین
acetone	ئەسیتۆن: شلە یەکی بێرەنگی هەلچووہ وەک توینەر بە کاردی	acidifier	ترشکار: مادە یەک بېتتە هۆی ترشی
acetonuria =ketonuria	ئەسیتۆنمیزی	acidify	ترشی دەکات
acetous	ئەسیتۆنی، ئەسیتۆن ئاسا	acidity	ترشی، ترشیتتی
acetyl	ئەسیتیل CH ₃ CO	acidophil	ترشدۆست: هەرشتیکی بە ترش رەنگ بگری
acetylation	ئەسیتیلین، ئەسیتیلاندن: لکاندن ئەسیتیل بە گەردیکی ئۆرگانیک وە	acidosis	ترشخوینی: کە مېوونە وە ی PH ی خوین
acetylcholine	ئەسیتیلکۆلین: گە یە نەریکی دە مارییە	diabetic a.	ترشخوینی شەکرەیی
acetylcholinesterase	ئێستەرە یزی ئەسیتیلکۆلین: ئەنزیمی شیکەرە وە ی ئەسیتیلکۆلین	metabolic a.	تشیوینی میتابۆلیزمی
achalasia	ناخاوی: نە بوونی توانای خاوبوونە وە ی ماسولکە ی ساف بە تابیەتی سوورینچک	lactic a.	ترشخوینی لاکتیکی
Achilles tendon	ژێی پاژنە	acid phosphatase	فۆسفاتازی ترش: شیکەرە وە یە کە لە جگەر و سپل و مۆخدا هە یە و لە دەستنیشانکردنی نەخۆشیدا بە کاردی
achillorrhaphy	دورینە وە ی ژێی پاژنە	aciduria	ترشمیزی: زیادبوونی ترش لە میزدا
achlorhydria	بێهایدرۆکلۆریکی: نە بوون و کە مبی ترشی هایدرۆکلۆریک لە گە دەدا	aciniform	سێکلدانۆچکەیی، هیشوویی
acholia	بێزەر داوی: نە بوونی زەرداوی	acinus	سێکلدانۆچکە: تۆرە کە ی بچووی هیشوو ئاسا لە سببە کان و رژیئە کانددا
achondrogenesis	دروستە بوونی کرکراگە: نەخۆشییەکی زکماکییە ئێسک باش گە شە ناکە دە بېتتە هۆی کورتی پە لە کان	acme	گەر مە، لوتکە لە سووری نەخۆشیدا
achondroplasia	گە شە نە کردنی کرکراگە: نەخۆشیی زکماکیی کە م گە شە کردنی کرکراگە	acne	زیپکە عازە بە: زیپکە ی هەرزە کاری عازە بە ی درێژخایەن
achromasia	بێرەنگی: نە بوونی رەنگی ئاسایی پێست رەنگنە گرتە یی: نە بوونی توانای رەنگ کرتن	acne vulgaris	زیپکە ئاسا
achromatic	رەنگ وەر نە گرتە	acneform	دەنگی، بیستنی
achromatin	ئە کرۆماتین: ئە و بە شە ی ناوکی خانە کە رەنگیکی کال وە ر دە گری	acoustic	دەنگزانی: زانستی دەنگ و بیستن
achromatopsia = monochromatism	رەنگنە گرتە یی: بێرەنگی و	acoustics	لووی دە ماری بیستن
achromatosis	کە م رەنگی شانە کان	acoustic nueroma	بە دە ستە هاتوو، نازکماکی
achyilia	بێشیلوگی: نە بوونی ترش و شیلوگی گە دە	acquired	ئە بدز: کۆنیشانە ی کە مبی بە دە ستە هاتوو بە رگری
acid	ترش، ئەسید: مادە یەکی کیمیاییە کە لە توینە ردا شیدە بېتتە وە و ئایۆنی هایدرۆجین ئازاد دەکا و PH نزم دە کاتە وە	acquired immunodeficiency syndrome = AIDS	ئە بدز: کۆنیشانە ی کە مبی بە دە ستە هاتوو بە رگری
acidemia	ترشخوینی: بە رزبوونە وە ی رژیئە ی ترشی خوین	acquisition	بە دە ستە هاتن
acid-fast	ترش پە ریز: بە ترش رەنگە ی لە دە ست نادات	acro-	پێشگر بە مانای پەل و کۆتایی
		acrobrachycephaly	درێژکە للە یی: درێژی و باریکی کە للە سەر
		acrocephaly	قوتکە للە یی: قوت و تیژی کە للە سەر
		acromegaly	زلیپە لی: ئیچگار گە و رە بوونی دە ست و پێ بە هۆی زۆری هۆرمۆنی گە شە وە پاش بالقی
		acromicria	ورد پە لی: بچووی پەل و پە نچە و چە ناگە
		acromion	ئە کرۆمۆن: بە رزترین بە شی ئێسکی دە فە ی شان
		acroparalysis	شە لە لی پە لە کان
		acrparesthesia	پە ل سپی: سپی دە ست و پێ
		acrophobia	ترس لە بە رزایی
		ACTH = adrenocorticotropic hormone	ئە کتین: پرۆتینیکی ماسولکە یە
		actin	پێشگر بە مانای تیشک و تیشک ئاسا
		actino-	

actinomyces	ئەكتینۆمایسین: تیشكە بەكتریا	adenocellulitis	سوتانەوہی رژیئ و شانەکانی دەوروہی
actinomycin	ئەكتینۆمایسین: خیزانیک مادە دژەمیکرۆب	adenocytoma = cyctadenoma	رژینەخانە
actinomycosis	ئەكتینۆمایسینزادری: جۆریك نەخۆشی بەھۆی تیشكە بەکتیریاوە	adenocyte	ئەدینۆفایبرۆما: لوی رژیئ و ریشال
action	کردەوہ، کردار، ئیش، فرمان	adenofibroma	وینگریتنی تیشکی رژیئ
active	چالاک، چوست، بەکار	adenography	ئەدینۆید، ئالوی سیتیەم
activity	چالاک، چوستی چالاک، ئیش	adenoid	سوتانەوہی ئەدینۆید
activation	چالاک کردن، خستەگەر	adenoiditis	ئەدینۆلایپۆما: لوی رژیئ و چەوری
activator	چالاککار، بزۆینەر	adenolipoma	ئەدینۆلایمفۆما: لوی لیکە رژیئ
acuity	روونی تیزی چاوتیزی	adenolymphoma	بنگۆی
acupuncture	دەرزیناژنکاری: شیوازی دیرینە چینیەکان بە دەری ئاژن کردنی پێست بۆ چارە ئازار	adenoma	رژینە لوی: لوی بیوہی رژیئ یا رژیئ ئاسا
acute	تیز، تیزخایەن، توند، سەخت و کورت خایەن	adenomegaly	گەورەبوونی رژیئ
acyanotic	ئاسایەتۆزی: بی شینبوونەوہ	adenomyoma	ئەدینۆمایۆما: لوی بیوہی (خۆشچارە) ی پیکھاتوو لە رژیئ و ریشالی ماسولکە ساف
acyclovir	ئەسایکلۆفیر: دەرمانیکی دەستکردی دژەفایرۆس	adenomyosis	گەشە بیوہی ناویوشی منالداڤ بۆ ناو چینی ماسولکە منالداڤ
ad	ئامراز ی پەيوەندی بەمانای بۆ تا	adenopathy	دەردە رژیئ گەورەبوونی لیمفەگری
adactyly	بیپەنجەیی: نەبوونی زکماکی پەنجەکان	adenosarcoma	ئەدینۆسارکۆما: لوی تیکەل لە رژیئ و شانە نەرم
adaptation	راھاتن، خۆگونجاندن راھاتنی چاو لەگەل تاریکیدا	adenosine	ئەدینۆسین: لە پیکھینەرەکانی ترشی ناوکی
adaptometer	راھاتنپێو: ئامیری پێوانی کاتی پێویست بۆ راھاتنی چاو	adenosine triphosphate, ATP	ئەدینۆسینی سی فوسفاتی
adder	ئادەر: جۆرە ماریکی ژەھراویە	adenovirus	رژینە فایرۆس: جۆریك فایرۆس
addict	خوگرگرتوو، موعتاد، مودمبەن	adenotomy	لابردنی رژیئ
addiction	خوگرگرتن، ئیدمان	adenotonsilectomy	لابردنی ئەدینۆید و ئالووەکان
adduct	رایدەکێشی بەرەو رووتەختی ناوہندی لەش	adequate	لەبار، بەس، بەشی پێویست، گونجاو
adduction	راکێشان بەرەو ناوہند، نزیکخستەوہ	ADH = antidiuretic hormone	
adenalgia	رژیننیشە: ئازاری رژیئ (گلاند)	adherence	پێوہ لکان، نووسان پەیرەوی کردن
adendritic	بیریشال، بیپرزۆل	adhesion	لکاوی، پێوہ لکان
adenectomy	لابردنی گلاند	adipo-	پیشگر بەمانای چەوری
adenine	ئەدینین: مادەبەکی سروشتییە لە پاراستنی خۆیندا بەکاردی	adipocele	فتقی چەوری: فتقیك چەوری تیدا بی چەورەخانە
adenitis	رژینە سۆ، سوتانەوہی رژیئ (گلاند)	adipocyte	
cervical a.	رژینە سۆی مل: سوتانەوہی لیمفەگریکانی مل	adipogenic = lipogenic	
mesenteric a.	سوتانەوہی لیمفەگریکانی پەردە ہەناو	adipolysis = lipolysis	
adeno-	ئەدینۆ: پیشگر بەمانای رژیئ، گلاند	adiponecrosis	مردنی شانە چەوری
adenocarcinoma	رژینە شیریەنجە	adiposis	زیادبوونی چەوری ئەندامەکان قەلەوی
adenocele = cystadenoma		adiposity	قەلەوی
		adiposuria	چەورمیزی
		adjustment	ریکخستن گونجاندن
		adjuvant	یارمەتیدەر، کۆمەک

adnexia پاشکۆ: پیکهاته و پاشکۆ
یارمهتیدهری ئەندام

admit ریی پێ دەدا | دەیکهوتنی له
نهخوشخانه، داخلی دهکا | دانی پێدا
دهنی

admission خهواندن، داخه کردن

adolescence ههزره کاری: ته مه نی نێوان بالقیوون و
ته وایوونی گه شه ی له ش

adoption گرتنه خۆ، له نه ستوگرتن |
په سه ندرکردن

adrenal نه درینال: رژینی سه رگورچیه

adrenalectomy لابردنی رژینی سه رگورچیه

adrenaline = epinephrine

adrenergic نه درینتیرجی: هاندراو به یا هاوشیوه
له گه ل نه درینالین

adreno- نه درینت: پێشگر به مانای رژینی
سه رگورچیه

adrenocorticoid = corticosteroid
نه درینتوکورتیکوید

adrenocorticotrop ic هاندهری تویکلی رژینی سه رگورچیه

adrenocorticotrop in نه درینتوکورتیکوتروپین (هۆرمۆن)

adrenolytic کزکه ری کاریگه ری نه درینالین

adrenomegaly گه وره یوونی رژینی سه رگورچیه

adrenomimetic نه درینالین ره وشت: دارای کاریگه ری
وهک نه درینالین

adsorb هه لی ده چنی، هه لیده مژی

adsorbent هه لچن، هه لمژ

adsorption هه لچنین، هه لمژین

adult پێگه یشتوو، بالۆ، گه وره:
زینده وه ریک گه شه ی ته وای کردیی

adulteration فروفیل له پیکهاته ی ده رماندا

advancement پێشکه وتن | نزیکخستنه وه ی ژنی
ماسولکه وهک چاره سه ر

adventitia نه دقینتیشیا: چینی ده ره وه ی دیواری
پیکهاته لوله ییه کان وهک لوله ی
خوین

aedes نه دیدز: چۆریک میشووله ی نه خۆشی
به ر

aeration هه واگۆرکی: گۆرینه وه ی دووه م
ئوکسیدی کاربۆن به ئوکسیجن له
شانه کاندای

aer(o)- پێشگر به مانای هه وا

aerobe به هه واژی: میکروبیك له ئوکسیجینی
نازاددا بژی

facultative a. به هه واژی سه رپشک: میکروبیك
بتوانی به ئوکسیجن و بی ئوکسیجن
بژی

obligate a. به هه واژی ناچار: میکروبیك پێویستی
به ئوکسیجن بی بۆ گه شه

aerogen هه واساز: میکروبی هه وادروستکه ر

aerophagia هه واخۆرکی: قووتدانی زیاده راده ی
هه وا به تاییه تی به هۆی بیئارامیه وه
هه وادۆست: پێویستی به هه وا بی بۆ
گه شه

aerosol پڕژه: تیکه له ی ماده ی شل یا ره ق
له گه ل هه وادا

aesculapius ئیسکولاپیۆس: خوا وه ندی
چاکبوونه وه لای رۆمانه کان

afebrile بی تا، بی یاو

affect کاری تی ده کات | هه ستوسۆز

affection کارتیکردن، کارتیکران | هه ستوسۆز |
ده رد، توشبوون
سۆزدار

affective هاتوو (به ره و ناوه ند)

afferent هاومه یلی، لیک نزیکی

affinity سه لماندن، جه خت کردن

affirmation توشبوون

affliction لیشاو، هورژم

afflux بیغایرینۆجینی خوین

afibrinogenemia نه فلاتوکسین: ژه هرکی قارچکیه
نه لفا فیتوپروتین

afatoxin ویلداش و نه و په ردانه ی پاش

AFP = alpha fetoprotein منالۆوون له منالۆانه وه فری ده درینه
ده ره وه

afterbirth پاشمیشک

after-brain = metencephalon پاشبایه خ: چاودیری کاتی
چاکبوونه وه

after-care پاشوینه: نه و وینه یه ی له تۆره دا
ده مینیتته وه پاش نه مانای هاندهر

after-image پاشبار: نه و هیزه ی له کاتی کرۆبووندا
دل به رامبه ری کارده کات

after-load پاشژان: ژانی دوا ی منالۆوون

after-pains پاشتام: نه و تامه ی پاش نه مانای
هاندهر ده مینیتته وه

after-taste هیما ی توخمی زیو | کورته ی دژه ساز
بیشیری

Ag بی گاما گلوبولینی خوین: نه بوونی
گلوبولینه کانی به رگری له خویندا

agalactia

agamaglobulinemia

aganglionosis بى گانگليۆنى: نەبوونى زكماكىي خانەكانى گانگليۆنى پاراسيمپاسى

agar ئاگار: مادەيەكى ئاودۆستى سروشتى كە بۆ چاندنى ميكروپ بەكاردى

agastric بېگە دەيى

age تەمەن | سەردەم

bone a. تەمەنى ئىسكى

chronological a. تەمەنى زەمانى

mental a. تەمەنى ئەقلى

ageing بەسالچوون، بەتەمەناچوون

ageism تەمەنپەرەزى: مامەلە لەسەر بىنچىنە تەمەن

agenesis بېتەندامى: دروست نەبوونى ئەندامىكى لەش

agenitalism بېتەندامى سىكىسى: نەبوونى ئەندامەكانى سىكىس

agent ھۆكار: ھەرشىتەك بىتوانى كارىگەرىيەك بەرھەم بېنى

ageusia بېتاسى: نەبوونى ھەستى تامكردن

agglutinant مەيىنەر

agglutination مەيىن: پىكەو لەكانى چەند مادەيەك بۆ دروستكردنى بەرھەمىكى مەيو وەك خويىنگىرسانەو

agglutinin مەيىنەر، ئەگلوپىتىن: دژەتەن يا ھەر مادەيەكى تر كە بىتوانى تەنچەكى تر بەمەينى

agglutininogen مەيىنسان: ھەر مادەيەك ھانى دروستبوونى مەيىنەر بىدات

agglutinophilic مەيىندۆست: مادەيەك زوو بەمەيىت

aggregate تۆپەل

aggregation تۆپەلبوون، كەلەكە بوون | تۆپەلە

aggression پەلامار، شالاو | رەفتارى توند بەمەبەستى خۆسەپاندن يا لەئەنجامى ئائومىددا

aging = ageing

agitation ھەلچوون، توورەبوون، ھەژان

agitated ھەلچو، توورە، ھەژا

aglosia بېزىمانى: نەبوونى زكماكىي زمان

aglutition = dysphagia

agnathia بېچەناگەيى

agnogenic = idiopathic ھۆنەنازانراو

agnosia بېھەستى: نەبوونى تواناي ھەستكردنى ئەندامەكانى ھەست

agonadism بېرەگەزى: نەبوونى ئەندامەكانى سىكىس

agonist راکىشەر (ماسولە) | ھاوشىوھەكار(دەرمان)

agony ژان، ئازارى سەخت | موسىبەت

agoraphobia ترسى ناماقوول لە شوپىنى كراو

agramatism بېزىمانى: نەبوونى تواناي قسەكردن بە پىنى رىزمان بەھۆى ھىدەمەى سەرەو

agranular نادەنكۆلەيى

agranulocyte نادەنكۆلە خانە: خروكەى سىپى نادەنكۆلەيى

agranulocytosis كەمىي نادەنكۆلە خانەكان: نەخۆشپىيەكە ژمارەى نادەنكۆلە خانەكان كەم دەبېتەو

زام لە دەم و قورگ و پىست دروست دەبى و ھۆكارەكەشى دەرمان و تىشك و مادەى كىمىيەيە نەنووسى: نەمان و كەمبوونەو

تواناي نووسن لەرز | مەلاريا

ague

AID = artificial insemination with donor semen پىتاندى دەستكرد بە تۆوپىوئى بەخىشراو يارمەتى، كۆمەك | ئامپىرى يارىدەدەر

aid كۆمەكى سەرەتايى

first a. كۆمەكى بېستىن، سەماعەى گوى

hearing a. كۆمەكى رۆيشتن وەك داردەست و شتى تر

walking a.

AIDS = acquired immunodeficiency syndrome ئەيدز: كۆنپىشانەى كەمبوونەوئى بەدەستھاتوئى بەرگىيەك نەخۆشپىيەكە مرؤد تووشى دەبى بەھۆى قايرۆسى كەمبوونەوئى بەرگى مرؤفەو لە جۆرى HIV1 و HIV2 كە لەرىگەى شلەى لەشەو (بەتايىبەتى خويىن و تۆوپىاو) بلاوھىتەو لەكاتى تىكەلبوونى سىكىسى و ۋەرگرتن و بەرگەوتنى خويىنى ئالوودە و بەكارھىنانى دەرزى و سرنجى ئالوودە و لەدايكەو بۆ كۆرپە. نەخۆشپىيەكە درىزخايەنەو سەرەنجام دەبېتە ھۆى دابەزىنى تواناي بەرگى لەش و تووشبوون بە جۆرەھا ھەوكردن بە ميكروپ و قارچكى مشەخۆر نەخۆش كەوتن، ئىشيان

ail نەخۆشى، دەرد

ailment ھەوا

air ھەواھەلگرتو، ھەواپەخىشكردو

air-borne بۆرىي ھەوا، بۆرىي ھەناسە |

airway ئەپروەى: لوولەيك دەخريتە دەمەو بە بۆ كۆمەكى ھەناسەدان

akaryocyte بى ناوكە خانە: خانەى بى ناوك

akaryote = akaryocyte

akathisia	بى ئۇقرەبى و ئارام لى بران	alcoholysis	شېبىوونە دە ئىلكھول
akinesia	بىچولەبى: كەمبىوونە دە نەمانى	aldehyde	ئەلدېھىد: ئاوتتەبەكى ئۇرگانىي
akinetic	بىچولە	aldosterone	كاربۆنىلدار
Al	ھېماي توخىمى ئە لە منىوم	aldosterone	ئەلدۆستېرۆن: ھۆرمۇنى سەرەكىي
ala	بال، زىادەبەك لە شىوەى بالدا	aldosteronism	كروك رۆئىنى سەرگورچىلە
alactasia	بى لاكتەبى: لاوازى ھەلمزىنى لاكتوز	aldosteronoma	ئەلدۆستېرۆن لە خوتىندا
alanine	بەھۇى كەمبى لاكتەبەزەو	aldosteronoma	ئەلدۆستېرۆنۇما: جۆرىك لوى كروكى
alanine transaminase	ئەلانين: ترشېكى ئەمبىنى نازەروورى	Aleppo boil	رۆئىنى سەرگورچىلە
	ترانسئەمبىنەبىنى ئەلانين: ئەنزىمىكى	aleukocytosis	كوانووى ھەلب، زىپكەى ھەلب
	سېرەم و شانەكانى لەشە بەتايبەتى		كەمبىوونە دە ژمارەى خروكە
	جگەر	alexia	سېبىيەكان
alar	بالى، بالئاسا	algae	نەخوتىنى: نەمانى تواناى خوتىندە دە
alate	بالدار	alge-	قەوزە
alba	سېي	algnesia	پارچەوشە بەماناى ئىش و ئازار
albedo	سېبىيەتى	algnesia	ئازارچەشتن، ھەست بەئازاركردن
albendazole	ئالبېندازول: دەرمانىكى دۆى كرم	algometer	ئازارپىئو: ئامپىرى پىئوانى ئازار
albicans	سېي	algid	سارد، تەزىو
albiduria	سېمبىمى: مېزى سېي و بېرەنگ	algophobia	ترسى ناماقول لە ئازار
albinism	بەلەكى: نەبوونى پارچەپارچە يا	algorithm	شىوازى ھەنگا و بە ھەنگا و بۆگە بىشتن
	سەرتاسەرى رەنگى ئاسابى پىست و		بە ئەنجام، لۇگارېتم
	موو بەھۇى ناتەواوى بەرھەمبىنانى	alien	نامۆ، غەرىب، تەنيا
	مىلانينە دە	alienation	نامۆبى، تەرىكى
albinotic	بەلەك، دوچار بە بەلەكى	alimentary	خۇراكى، ھەرسى: پەيوەندىدار بە
albino	بەلەك		كۆنەندامى ھەرسە دە
albinuria		a. canal	جۆگەى ھەرس
=albiduria		alimantation	خۇراك وەرگرتن، خواردن
albugenia	ئەلبوجىنيا: توپزىكى پتە و لە شانەى	alkalemia	تفتخوتىنى: بەررزبىوونە دە PH ى
	رىشالى بە دەورى ئەندامدا		خوتىن
albumin	ئەلبومىن: پىرۆتېنى سەرەكىي پلازما	alkali	تفت، ئەلكالى: ئاوتتەبەك PH ى لە
albuminometer	ئەلبومىنپىئو: ئامپىرى پىئوانى ئەلبومىن		ھەوت زىياتر بى
albuminuria	ئەلبومىنمېزى: ھەبوونى ئەلبومىن لە	alkaline	تفت، سېفەتى تفت
	مىزدا	alkaline	فۇسفاتازى تفت: ئەنزىمى شەنەكانە
albuminoid	ئەلبومىن ئاسا	phosphatase	لە دەستىشەنكردى ھەندى نەخۇشيدا
albuminoptysis	ئەلبومىن بەلغەمى: ھەبوونى ئەلبومىن		بەكاردى
	لە بەلغەمدا	alkalinity	تفتى
alcapton =	ئەلكاپتون	alkalinuria	تفتىمېزى: تفتبىوونى مېز
alkapton		alkalizer	تفتسان
alcohol	ئەلكھول، كھول، ئىسپىرتۆ	alkaloid	ئەلكەلۆيد: كۆمەلېك مادەى ئۇرگانىي
absolute a.	ئەلكھولى پەتى، ئىسپىرتۆ		رووەكى كەلەبوارى دەرمانسازىدا
denatured a.	ئەلكھولى تىكەل بە مىسانول يا	alkalosis	گرىنكن
	ئەسپىتۆن		تفتخوتىنى: بەررزبىوونە دە رىژەى
ethyl a.	ئەلكھولى ئەسېلى، ئىسانول		تفتى خوتىن و شانەكانى لەش بەھۇى
methyl a.	ئەلكھولى مەسېلى، مىسانول	compensated a.	كەمبىوونە دەى ترش يا زىادبىوونى تفت
alcoholic	ئەلكھولى، خووگرتو بە ئەلكھولە دە	hypokalemic a.	تفتخوتىنى قەرەبووكرار
alcoholism	خووگرتن بە ئەلكھولە دە، ئىدمان بە		تفتخوتىنى كەمپۆتاسى
	ئەلكھول		

metabolic a. تفتخوئینی میتابۆلیمی

respiratory a. تفتخوئینی هه ناسهیی

alkaptonuria ئە لکاپتۆنمیزی

ALL = acute lymphoblastic leukaemia |

alkylation ئە لکیلین: جیگرتنه وهی رهگی ئە لکیل به ئە تۆمی هایدروجن له ئاوئیهی ئورگانیدا

allele ئە لیل: جینی هاوچی

allergen ههستیاریسان: مادهیهك ببیته هۆی ههستیاری

allergic a. rhinitis ههستیاری، ههستیاری، ههسایهتی لوته سۆی ههستیاری

a. conjunctivitis چاپۆشه سۆی ههستیاری

allergy ههستیاری: دۆخی وهلامدانه وهیهکی زیاده رادهی لهش بۆ مادهی ههستیاریسان

alloantibody دژه تهنی هاوبهش

alloantigen دژسازای هاوبهش

allobarbitol ئالۆباربیتال: دهرمانئیکی خه وئنه ر و ئازاربه ر

allocation بهشکردن | دیاریکردن | بهش

allograft ئالۆگرافت، موتوربهی هاوبهش: موتوربه له نئوان ئەندامانی هه مان جۆری گیانه وهردا

allopurinol ئالۆپورینۆل: دهرمانئیک بۆ که مکردنه وهی رادهی ترشی یوریکی خوین

all or none یا هه موو یا هیچ: ماسولکه له ژئیر کاریگه ری هاندهردا یا ته واو کرژ ده بی یا خۆی تی ناگه یه نی

allyl ئە لیل: رهگیکی یهك بارگهیی

alloy دارشته

alopecia بیمووی، که چه ئی

Androgenic a. بیمووی ئەندروئجینی (پیاوانه)

a. areata بیمووی پارچهیی

a. totalis بیمووی ته واو، که چه ئی

a. universalis بیمووی هه مووله ش

alpha ئە لفا: یه که م پیتی ئە لغوبیی یۆنانی

Alpha antitrypsin ئە نتی ترپسینی ئە لفا: گلوبولینیکی پلازما یه له جگه ردا دروست ده بی و نه بوونی ده بیته هۆی سووتانه وهی سیه کان

alpha phetoprotein فیتۆپروئتینی ئە لفا: پروتینیکی پلازما یه له جگه ری کۆرپه دا دروست ده بی

alphamimetic ئە لغاره وشت: هاندەر یا لاساییکه ره وهی وه رگری

alprenolol ئە لپرنۆلۆل: دهرمانئیکی وهك پرۆپرانۆلۆل

alteration گۆران، گۆرین

altered consciousness هۆشیارایی گۆراو، که مهۆشی

alternans به رودوا، گۆراو

alternation به رودواکردن، گۆرانی به رودوا

aluminium ئە له منیۆم

alveolar تووره که یی، سیکلدا ئۆچکه یی

alveolitis سووتانه وهی سیکلدا ئۆچکه ی سی | سووتانه وهی تووره که ی ددان سیکلدا ئۆچکه، تووره که:

alveolus پانبوونه وهی تووره که ئاسا تووره که ی ددان: بۆشایی ناوئێسیکی چه ناگه که رهگی ددانی له سه ر داده نیشی

dental a. سیکلدا ئۆچکه ی سی

pulmonary a. بیلیمفه خانه یی: نه بوون و که مبوونه وهی لیمفه خانه ی خوین

alymphocytosis نه خۆشی ئالزهامیه ر: نه خۆشیه کی هۆنه زانراوی پووکانه وهی میشک و بیرچوونه وه

Alzheimer's disease ئە مالگه م: دارشته یه که که یه کێک له پیکه پنه ره کانی جیوه بی

amalgam ئە مانیتا: جۆرێک قارچکی ژه راوی

amanita ئە مانتادین: دهرمانئیکی دژه فایرۆس

amantadine بێمه مکی: نه بوونی زکماکی مه م

amastia نابینایی به تایبه تی له چاوی به روا له ت ساغدا

amaurosis دوو دهسته: که سی بتوانی هه ردوو دهستی وه که به کاربێنی

ambidextrous دوولایه نه، هه ردوولا

ambilateral هیچه دهسته: که سی نه توانی هیچ

ambilevous دهستیکی به باشی به کاربێنی

ambipopia = diplopia دووره گه زه: نیشانه کانی نێرو میی

ambisexual تێدابی

ambivalence خۆدژی سۆرداری: هه بوونی سۆزو هه لۆئستی دژبه یه که به رامبه ر هه مان شت

amblyopia ته مه لچاوی: کزبوونی چاو به بی هه بوونی هۆیه کی ئورگانی له چاودا

amblyoscope	ئەمبلیۆسكۆپ: ئامپتریک بۆ ھاندانی بەکارھێنانی چاوی تەمەل	amnesia	بیبیری: بیرچوونەوی نەساخت
ambulatory	جوولای، بزۆک	anterograde	بیبیری داھاتوو
ameba	ئەمیبیا: گیانەوھەریکی یەكخانەییە زۆریەیان ئازادن و ھەندیکیشیان مشەخۆرن	a. dissociative a. retrograde a. visual a.	بیبیری دەروونی بیبیری رابوردوو بیبیری بینایی، نەخوینی
amebiasis	ئەمیبیاداری: تووشبوون بە ئەمیبیا بەتایبەتی جۆری ھیسٹۆلایتیکا	amniocentesis	دەرھێنانی شلەیی ئەمنیۆن لە منالداوە بە دەری
amebicide	ئەمیبیاکوژ	amnion	ئەمنیۆن: توورەكە ئاوی پەلەوەر و شیردەر و خشۆك كە كۆریەیی لەناوایە
ameboid	ئەمیبیاناسا	amniorrhexis	دراپی ئەمنیۆن
amelia	بیپەلی: نەبوونی زكماکی پەل	amnioscope	ئەمنیۆنبین: ئامپتریک بۆ پشكینی ئەمنیۆن
amelus	بیپەل	amniotomy	ئەمنیۆنبینی: پشكینی ئەمنیۆن بە ئەمنیۆنبین
amenorrhea	لیچوونەوھە ، وشك كردن: راوستانی بیئوئۆزی	amorphia	ئەمنیۆننەبەستی ھاندانی منالابوون
primary a.	لیچوونەوھە سەرەتایی (پیش بائق بوون)	amorphous	ئەمۆباربیتال: دەرمانیکی خەوینەر ئەمیبیا
secondary a.	لیچوونەوھە دووھەمی (پاش بائق بوون)	amoxicillin	بیشپۆھە: جینیکی بازداو كە ھیچ كاریگەرییەکی نەبێ
ametria	بیئمالدانی: نەبوونی زكماکی منالدان	amorphous	بیشپۆھە، ناکریستالی
amikacin	ئەمیکاسین: دەرمانیکی دژەزیندەیی دەستكردە	amorphous	ئەمۆكسیسیلین: دژەزیندەییەکی نیمچە دەستكردی بەرین شەبەنگ لە ئەمیبیسیلین دروستكراوە
amiloride	ئەمیلۆراید: دەرمانیکی میزاوھری پۆتاسیۆم پارێزە	amorphous	ئەدینۆسینی یەك فۆسفاتی
amination	ئەمینیڤ: دروستكردنی ئاویتەیی ئەمینی	amorphous	ئەمپتر: یەكەیی ھیزی تەزوی كارەبا
amine	ئەمین: ئاویتەیی ئۆرگانیی نایتروجیندار	amorphous	ئەمفیتامین: دەرمانیکی ھاندەری كۆتەندامی دەمار
amino	ئەمینۆ: رەگی NH ₂	amorphous	پارچەوشە بەمانای ھەردوولا
aminoacid	ترشی ئەمینی	amphibia	وشكاوھەکی: گیانەوھەری وەك بۆق كە دەتوانن لە ئاوی و شكانیدا بژین
aminoaciduria	ترشی ئەمینمیزی: ھەبوونی ترشی ئەمینی لە میزدا	amphigonadism	دوورەگەزی
aminoglycoside	ئەمینۆگلايكۆساید: گروپیک دەرمانی دژەمیکروبی وەك سترپتۆمایسین	amphoteric	ترشفتنی: بتوانی وەك ترش و تفت كاریكات
aminophylline	ئەمینۆفیلین: دەرمانیکی بەرینكاری بۆری ھەوا بۆ ھەناسەتەنگی	amphoteric B	ئەمفۆتیریسین بی: دەرمانیکی دژەزیندەیی بەكار دژی قارچك و بەكتیریا
aminuria	ئەمینمیزی: ھەبوونی ئەمینی زۆر لە میزدا	ampicillin	ئەمپیسیلین: دەرمانیکی دژەزیندەیی نیمچە دەسكردی بەرین شەبەنگ
amiodarone	ئەمایۆدارۆن: دەرمانیک بۆ ناریکیی تریپەیی سكوڵەیی دل	amplification	گەورەكردن، بەھێزكردن
amitriptyline	ئەمیتریپتیلین: دەرمانیکی دژی خەمۆکی	amplitude	فراوانی، گەورەیی، بەزی
AML = acute myelogenous leukaemia		amprenavir	ئەمپرینافیر: دەرمانیک دژی قایرۆسی ئەیدز
ammonia	ئەمۆنیا: گازێکی بێرەنگی تفت، NH ₃		
ammonium	ئەمۆنیۆم: رەگی گریمانەیی NH ₄		
ammonuria	ئەمۆنمیزی: زۆری ئەمۆنیا لە میزدا		

ampule ئەمپول: شووشەى دەرمان بۆ لیدان

ampulla کاسە: فراوانبوونی کاسەى ھەر پیکھاتەپەکی لولەیی

ampullary کاسەیی، ئەمپولی

amputation بپینەو، لیکردنەوہى پارچەپەکی لەش

amyelonic بیئۆخ | بی دپکەمۆخ

amyl ئەمیل: پەگی C5H11

a. nitrate نیتراى ئەمیل

amylase ئەمایلەیز: ئەنزیمیکە ھانى شیبوونەوہى نیشاستە دەدات

amylo-amyloid پارچەوشە بەمانای نیشاستە ئەمایلۆید، نیشاستەئاسا

amyloidosis ئەخۆشیی ئەمایلۆیداری: کۆمەلێک ئەخۆشیی کە تیاپاندا مادەى ئەتواوہى ئەمایلۆید لە ئەندامەکانى لەشدا کۆدەبیتەوہ

amylopectinosis ئەخۆشى ئەمبارکردنى گلایکۆجین جۆرى 4

amylorrhea نیشاستە شۆرى: ھەبوونی نیشاستەى زۆر لە پيسايدا

amyluria نیشاستەمیزی: ھەبوونی نیشاستەى زۆر لە میزدا

amylum نیشاستە

amyoplasia ماسولکەنەسازى: دروستنەبوون و گەشەنەکردنى ماسولکە

amyotonia ماسولکەخاوى

amyotrophy ماسولکەپووکانەوہ

amyxia بیئیلینجاوى: ئەبوونی لینجاوى ناوپۆشەکان

ana لەھەرکام

ana- پارچەوشە بەمانای بەرەوژوور، بەرەودوا | زۆر

anabiosis ژيانەوہ: دەست پیکردنەوہى کردارەزیندەپەکان پاش وەستانی روالەتى

anabolism زیندەپال: پروسەى گۆرینی مادەى سادە بۆ ھى ئالۆز لەلایەن خانەوہ بەرھەمی زیندەپال

anabolite بیترشی: نەبوونی ترش

anacidity بیئەدرینالی: نەبوون یا کارنەکردنى رزژینی سەرگورچیلە

anaerobe بیئەوازی: زیندەوہرێک پیویستی بە ئۆکسجین نەبۆ بۆ ژيان

facultative a. بیئەوازیی سەرپشک

obligate a. بیئەوازیی ناچار

anakusis کەپى تەواو

anal کۆمى: پەيوەندیدار بە کۆمەوہ

analbuminemia بیئەلبومینی خوین

analeptic چوستى بەخش

analgesia بیئازاری، ئازارپەرى

analgesic ئازارپەر، دەرمانێک ئازار کەم کاتەوہ

analgia = analgesia ھاوشیوہ، ھاوتا

analogous شتیکی ھاوشیوہ

analogue ھاوشیوہیی

analogy دەروونشیکار کراو

analysand شیکاری، شیکردنەوہ

analysis شیکاری، شیکردنەوہیی

analytic پاشقۇناغ: قۇناغى سېپەمى

anaphase دابەشبوونی ناوک لە دابەشبوونی خانەدا

anaphrodisiac داكەوینەرى مەیلی سېكسى

anaphylaxis ھەستیارەشۆک، شۆکی ھەستیارى: نیشانەى ھەستیارى توند و کوتوپرى لەش بۆ دژسازیک کە پېشتەر لەش پئی ھەستەوہر بووبی و دەبیتە ھۆی ھەناسە سواری و لیرگ و ئالۆش و ھەرەسى کۆئەندامى خوین

anaphylactic ھەستیارەشۆکی

anaplasia ناتایبەتەندیتى خانە

anaplastic ناتایبەتەند: سېفەتیکى خانەى شتیرىەنجەپە

anarthria بیئقسەبى، زمانگىرى توند

anastomosis لیکبەستە، لیکبەستن: پیکەوہبەستراى دوو لولە (وہک ھى خوین) بەھۆى لقی وردەوہ یا بە نەشتەرگەرى

end-to-end a. لیکبەستنى سەرپەسەر

end-to-side a. لیکبەستنى سەر بە تەنیش

intestinal a. لیکبەستنى ریحۆلە

anatomy توپکاری: زانستی لیکۆلینەوہى شتیوہى پیکھاتەى زیندەوہرەکان

anchorage لەنگەر بەستن، قایم کردن

ancylostoma ئەنکۆستوما: جۆرێک کرمى قولاپى

ancylostomiasis ئەنکۆستومادارى: ئەخۆشى تووشبوون بە ئەنکۆستوما

ancyroid لەنگەرئاسا

andro پارچەوشە بەمانای نترینە

androblastoma ئەندرۆبلاستوما: لویەکی بیوہى گون

angiopoiesis دروستبوونی لوله

angiorrhaphy دروومانی لوله

angiosarcoma ئەنجیۆسارکۆما، سارکۆمای لوله:

لوی بەدچارە ی لولە ی خوین و لیمف

angiosclerosis رەقلولە یی: رەقبوونی لولەکانی خوین

angioscope لولەبەین: ئامپێک بۆ سەیرکردنی لولەکانی خوین

angiосcopy لولەبەینی

angiospasm کرژلولە یی: کرژبوونی لولەکانی خوین

angiostenosis تەنگلولە یی: تەنگبوونە وە ی لولەکانی خوین و لیمف

angiotelectasis بەرینلولە یی: بەرینبوونی لولە و رده کانێ خوین

angiotensin ئەنجیۆتینسین: هۆرمۆنیکی لولە ی خوین کرژدە کات

angiotensinogen ئەنجیۆتینسینۆجین: هۆرمۆنیکی جگەر دەبرێژی و مادە ی ریندین دەگۆری بۆ ئەنجیۆتینسین

angiotonic لولە کرژکار

angstrom ئەنگستروم: یەکی درێژی لە سەر ئاستی ئەتۆمی کە یەكسانە بە 10^{-10} مەتر

angulation نووشتانە وە، چەمانە وە

angulus گۆشە

anhidrosis بێئارەقی: کەمی یا نەبوونی ئارەق کردنە وە

anhidrotic بێئارەق | ئارەقەر

anicteric بێزەردوویی

aniline ئەنیلین: مادە ی سەرەکیی ئە و رەنگانە ی لە قەترانی خەلۆزە وە دروست دەکرێن و هۆکاری زۆر نەخۆشییە

anilinism زەهراوی بوون بە ئەنیلین

animal گیانە وەر

animus بەدخوای، دوژمنایەتی

anion ئەنایۆن، ئایۆنی سالیب

aniridia بێرەنگینە یی: نەبوونی رەنگینە ی چاو

aniso- پارچە و شە بەمانای نایەكسان

anisochromatic نایەكپەنگ، رەنگ جیاواز

anisocoria بیلبیلە نایەكسانی: جیاوازی ئەندازە ی هەردوو بیلبیلە ی چاو

anisocytosis نایەكسانخانە یی: هەبوونی خڕۆکە ی سوور بەجۆرە ها ئەندازە لە خویندا

anisokaryosis نایەكسانناویکی: هەبوونی ناویکی خانە بە ئەندازە ی جۆراو جۆر

anisometropia نایەكسان شکانە وە یی: نایەكسانی لە توانای شکانە وە ی تیشکدا لە هەردوو چاودا

anisopiesis نایەكسانپەستانی: جیاوازی پەستانی خوین لە شوینە جیاوازه کانێ لە شدا

anisopoikilocytosis نایەكسانخانە یی هەمە جۆر: جیاوازی ئەندازە و شیوە ی خڕۆکە سوورە کان

anisotonic نایەكسانتینی: تینی جۆراو جۆر، جیاوازی لە دەلاندنە پەستانی

anisotropic هەمە جۆر، گۆراو

ankle قول، قولە پی

ankyl(o)- پارچە و شە بەمانای لار، چەماوە | پێکە وە لکان

ankyloblepharon لکاویتۆوی: پێکە وە لکانی پێتۆ لای برژانگە وە

ankyloglossia لکاوژمانی: لکانی زمان بە مەلاشو وە

ankylochilia لکاویتۆی: پێکە وە لکانی لیوہ کان

ankylosed لکاو، پێکە وە نووساو

ankylosis لکاوجومگە یی: پێکە وە لکانی جومگە و رەقبوونی بە هۆی نەخۆشی و هیدمە و نەشتەرگەر یی وە

annectent پێکە وە بەستەر

annular ئەلقە یی

annuloplasty راستکردنە وە ی زمانە ی دل

annulorrhaphy داخستنی دەمی فتق یا کون بە دروومان

annulus = annulus anode ئەلقە

ئەتۆد: جەمسەری کارەبایی کە تیایدا ئۆکسازندن رووئە دا و ئایۆنی سالب رووی تی دەکا

anodontia بێدانی: نەبوونی زکماکیی ددان

anodyne ئازار بەر

anomaly ناتەواوی لە دروستبووندا بە تاییەتی بە هۆی زکماکی و بۆماوە یی وە

anomalous ناتەواو، نوقسان

anonychia بێدینۆکی: نەبوونی زکماکیی نینۆک

anopheles ئەنۆفیلس: جۆریکی بەربلۆوی مێشوو لە زۆریان مەلاریا دەگۆژنە وە

anophthalmia بێچاوی: نەبوونی زکماکیی چاو

anoplasty راستکردنە وە ی کۆم

anorchid بێگۆن: کە سێک گۆنی نە یی یا گۆنی دانە بەزیبێ

anorchism بیگونی: نه بوونی زکماکی یه ک یا هردوو گون

anorectal کۆمی-ریکه یی

anorectic ئیشتیهاگر | بیئیشتیها

anorexia بیئیشتیهایی؛ نه خۆری

a. nervosa بیئیشتیهایی دهروونی

anorexigenic ئیشتیهاگر

anorthopia خواربیینی: ناهاویهکی و لیلی بینین

anosigmoidoscopy کۆموسیگمۆیدبیینی: سه پرکردنی کۆم و ریکه و سیگمۆید به ناوبین

anosmia نه بوونی: نه بوونی ههستی بۆنکردن

anosmic نه بوون: کهسی بۆن نه کهر

anotia بیگوییی: نه بوونی زکماکی په په ی گوی

anovarism بیئیلکه دانی

anovular بیئیلکه یی: هیلکه دروستکردن و دانانی تیدا نه بی

anovulatory = anovular

anoxia بیئۆکسجینی، که مئۆکسجینی

anoxic بیئۆکسجین، که مئۆکسجین

ansa ئەلقه یی، ئەلقه ئاسا

antacid دژه ترش: ماده یه ک به ره نگاری ترش بیته وه

antagonism دژایه تی، هاودژی

antagonist هاودژ: شتیکی دژی شتیکی تر رابوهستی یان به پیچه وانهی نه وه وه کاربکات

antarthritic دژی جومگه سو: ماده یه ک بۆ سووتانه وه ی جومگه به کار بی

antalgic دژه نازار، نازاربه ر

ante- پارچه وشه به مانای پیش، بهرده م

antebrachium قۆلی پیشه وه: به شی خوار ئانیشکی په لی سه ره وه

antecedent بنه چه، سه رچاوه ی شتیکی تر

anteflexion پیشچه مینه وه: چامینه وه یا چه ماندنه وه به ره و پیش

antemortem پیشمه رگ، پیش مردن

antenna شاخی مێروو، تاله هه ستیار

anteptartal = antepartum

antepartum پیشزایی: پیش منالجوون

antepyreptic پیشتا، قوناعی پیش تاداری

anterior بهرده م، پیش، پیشه وه

antero- پارچه وشه به مانای بهرده م

anterograde به روپیش رووی

anterolateral بهرده م-ته نیشتی: له پیشه وه و به ره وته نیشت

anteroposterior بهرده م-پشته وه یی: له بهرده مه وه به ره و دواوه

anteversion به پیشاکه وتن

anthelmitic دژه کرم، ده رمانی دژی کرم

anthracoid وه ک زامی نه نسراکس

anthracosis سینه تۆزی خه لۆز: نه خۆشیی

anthrax سییه کان به هۆی هه لمژین و نیشتنی تۆزی خه لۆزه وه

anthrax نه نسراکس: نه خۆشییه کی کوشنده ی گیانه وه ره کاویژکه ره کانه میکروبی

cutaneous a. inhalational a. نه نسراکس تووشی ده کات و مرۆفیش به هه لمژین یا به به کاره ئینانی به ره مه می گیانه وه ره تووشی ده بی

cutaneous a. inhalational a. pulmonary a. = inhalational a. نه نسراکسی پیست نه نسراکسی هه لمژینی، نه نسراکسی سی

anthrop(o)- پارچه وشه به مانای مرۆف

anthropocentric مرۆف-ناوه ندی: له به رچا وگرتنی مرۆف وه ک خالی ناوه ندی و چه قی بایه خ پیدان

anthropoid مرۆف ئاسا

anthropology مرۆفزان: زانستی لیکۆلینه وه ی بنه چه ی مرۆف و مێژوو و کلتور و نه ژاده کانی

anthropometry مرۆفپیتوی: پیتوانه ی کیش و دریزی و نه اندازه ی مرۆف

anthropometric مرۆفپیتوی

anthropophilic مرۆفدۆستی

anti- پارچه وشه به مانای له دژی

antiabortifacient دژه له بارچوون: ریکر له له بارچوونی کۆریه

antiadrenergic دژه نه درینالی: کزکه ری کاریگه ری نه درینتریجی

antiagglutinin دژه مه یینه ر

antiamebic دژه نه ميبیا: هۆکار یا ده رمانیک نه ميبیا

antianaphylaxis لاوازیکات یا له ناوی به ری دژه هه ستیاری: دۆخی

antianaphylaxis ناهه ستیارکردنی دژسازه کان و روونه دانی شوکی هه ستیاری

antiandrogen دژه نه ندرۆجینی: پیچه وانه ی کاریگه ری هۆرمۆنی نیرینه ساز

antianemic دژه که مخوینی: که مکه ره وه ی که مخوینی

antianginal	دژه دلتیتشه، لاپه‌ری نازاری دل	anticalculous	دژه به‌برد: ری له دروستبوونی به‌ردی
antiantibody	دژه دژه‌ته‌ن: گلوپولیونیککی به‌رگری که وهک هاندهری به‌رگری کارده‌کات و به‌رهنگاری دژه‌ته‌ن ده‌بیته‌وه	anticariogenic	دژه ددانخوران
antianxiety	دژه بیثارامی: دهرمانی چاره‌سه‌رکردنی بیثارامی	anticholelithogeni c	دژه به‌ردی زراو
antiarrhythmic	ریکخه‌ری تریه‌ی دل	anticholesteremic	دژه کولیسسترۆل: دابه‌زینه‌ری کولیسسترۆلی خوین
antiarthritic = antarthritic		anticholinergic	دژه کولینیرجی، دژه پاراسیمپاسی: ریگر له‌تتیپه‌ریوونی ته‌زوی دهمار به‌ده‌ماره پاراسیمپاسیبه‌کاندا
antibacterial	دژه به‌کتربیایی: له‌ناوبه‌رو لاواژکه‌ری به‌کتربیا	anticholinesterase	دژه کولین ئیسته‌ره‌یز: ریگر له‌ئه‌نزیمی کولین ئیسته‌ره‌یز
antibiosis	دژه زینده‌یی: په‌یوه‌ندی نیوان دوو زینده‌وه‌ر که په‌کتیکیان تیایدا زیانمه‌ند ده‌بی	anticoagulant	دژه خوین مه‌یین: ریگر له‌مه‌یینی خوین
antibiotic	دژه زینده: ماده‌یه‌کی کیمیایی که له‌لایه‌ن زینده‌وه‌ریکه‌وه‌ دروست ده‌کری و گه‌شه‌ی زینده‌وه‌ری تر راده‌گری دژه زینده‌یی	anticoagulation	دژه خوین مه‌یین: ریگرتن له‌مه‌یینی خوین
broad-spectrum a.	دژه زینده‌ی به‌رین شه‌به‌نگ:	anticomplement	دژه ته‌واوکار
narrow-spectrum a.	دژه زینده‌یه‌ک که کاریگه‌ری له‌سه‌ر ژۆر جۆر به‌کتربیا هه‌بی	anticonvulsant	دژه گه‌شکه: ریگر له‌روودانی گه‌شکه و قی
antibody	دژه زینده‌ی ته‌نگ شه‌به‌نگ: دژه زینده‌یه‌ک که کاریگه‌ری له‌سه‌ر ژۆر جۆر به‌کتربیا هه‌بی	anti-D	دژه -دی: دژه ته‌نیکه به‌رامبه‌ر به‌دژساز D به‌کارده‌هینری که باوترین دژساز Rh ی خوینه
	دژه ته‌ن: گلوپولیونیککی به‌رگری که له‌لایه‌ن لیمفه‌خانه‌ی جۆری B دروست ده‌کری و کاردانه‌وه‌ نیشان ده‌دات به‌رامبه‌ر دژسازنیککی دیاریکراو که هانی دروستبوونی دژه ته‌نه‌که‌ی داوه	antidepressant	دژه خه‌مۆکی: دهرمانی خه‌ملا به‌ر
antimitochondria l a.	دژه ته‌نی دژی وزه‌مال	antidiabetic	دژه شه‌که‌ره: دهرمانیک ری له‌به‌ریزبوونه‌وه‌ی شه‌که‌ری خوین بگری
antinuclear a.	دژه ته‌نی دژی ناوک	antidiarrheal	دژه سکچوون: ریگر له‌یاچاره‌سه‌ر بۆ سکچوون
antireceptor a.	دژه ته‌نی دژی وه‌رگر: به‌رنگاری وه‌رگری سه‌ر دیواری خانه ده‌بیته‌وه	antidiuretic	دژه مه‌یزنۆوری: دهرمانیک مه‌یزکردن که‌م بکاته‌وه
Blocking a.	دژه ته‌نی ریگر: ری له‌دژساز ده‌گری	antidote	دژه زه‌هر: دهرمانیک کاریگه‌ری زه‌هر لاپه‌ری
complement-fixing a.	دژه ته‌نی هاندهری ته‌واوکاری	antiemetic	دژه رشانه‌وه: ریگر له‌رشانه‌وه
Complete a.	دژه ته‌نی ته‌واو	antifebrile	دژه تا، تا به‌ر، تالابه‌ر
cytophilic a. =		antifibrinolytic	ریگر له‌شیبوونه‌وه‌ی فایبرین
cytotropic a.	دژه ته‌نی دژی خانه	antifibrosis	دژه به‌ریشالۆبون
cytotoxic a.	دژه ته‌نی خانه‌دۆست	antiflatulent	دژه باویژ: ریگر له‌با‌ی ناو سک
cytotropic a.	دژه ته‌نی به‌رگری: دژه ته‌نیک به‌کوتان یا گواسته‌نه‌وه‌ی خوین به‌ده‌ست هاتنی	antigalactic	دژه شیر: ریگر له‌شیر ریژان
immune a.	دژه ته‌نی سروشتی	antigen	دژساز: هه‌رماده‌یه‌ک بتوانی هانی وه‌لامیکی به‌رگری بدات و له‌گه‌ل
natural a.	دژه ته‌نی هاوتاکار		دژه ته‌نیککی دیاریکراودا کارلنیک بکه‌ن
neutralizing a.	دژه ته‌نی پارێزه‌ر	blood group a.	دژساز گروپی خوین: دژساز سهررووی خروکه سووره‌کان
protective a.		carcinoembryoni c a.	دژساز شیریچه‌کۆریه‌له‌یی: دژسازنیککی تایبه‌ته به‌شیریچه‌جی ریخۆله‌ئه‌ستوووه
		D a.	دژساز D: دژساز Rh ی خوین

hepatitis B core a.	دژسازى كرۆكى جگه‌رسۆى فايرۆسى جۆرى B	antiprothrombin	دژه‌پروٲوسروٲمىن: ماده‌يه‌كى دژه‌خوٲنمه‌بىنه كه گۆراني
hepatitis B surface a.	دژسازى رووكارى جگه‌رسۆى فايرۆسىي جۆرى بى	antiprotozoal	پروٲوسروٲمىن بۆ سروٲمىن دواده‌خات دژه‌گيانه‌وه‌رى سه‌ره‌تايى: ماده‌يه‌ك دژى گيانه‌وه‌ره سه‌ره‌تاييه‌كان كاربكات
heterophil a.	دژسازى فره‌جۆر	antipruritic	دژه‌ئالۆش: ماده‌يه‌ك دژى خوران و ئالۆش كاربكات
HLA a.	دژسازى خرۆكه‌ى سپى مرؤف	antipsychotic	دژه‌ده‌روونى: ماده‌يه‌ك بۆ چاره‌ى نه‌خۆشيه‌ ده‌روونيه‌كان به‌كاربى
antigenimia	دژسازخوٲى: هه‌بوونى دژساز له خوٲندا	antipyretic	دژه‌تا، تاپه‌ر
antigenic	دژساز: سيفه‌تى دژسازى	antiprotic	دژه‌سووتاوى: ماده‌يه‌ك بۆ سووتاوى باش بى
antigenicity	دژسازى: تواناي هاندانى دروستبوونى دژه‌ته‌ن	antirheumatic	دژه‌بادارى: شتېك بۆ بادارى (رؤماتىزم) باش بى
antiglobulin	دژه‌گلوبولىن	antisepsis	دژه‌هه‌وى، پاكزكرده‌وه
antihemolysin	دژه‌هيمؤلايسىن: هه‌ر ماده‌يه‌ك بتوانى رى له شىبوونه‌وه‌ى خوٲن بگرى	antiseptic	دژه‌هه‌و، پاكزكار ماده‌ى دژه‌هه‌و و پاكزكار
antihemorrhagic	دژه‌خوٲنبه‌ربوون، خوٲنگىرسيٲنه‌وه	antiserum	دژه‌سيره‌م
antihistamine	دژه‌هيستامىن: دهرمانىك له دژى هيستامىن كاربكات	antisocial	دژه‌كۆمه‌لايه‌تى: ره‌فتارى دژ به مافه‌كانى خه‌لكى تر كه‌سيك وا ره‌فتار بكا
antihistaminic	دژه‌هيستامىنى	antispasmodic	دژه‌پىٲچ: دژى ژانه‌سك دژه‌كرژى
antihypercholeste rolemic	دژه‌كۆليستروئولخوٲى: دهرمانىك دژى به‌رزى كۆليستروئولى خوٲن كاربكات	antispastic	دژكرژى، دژه‌ره‌قيته: شتېك دژى كرژبووتى ماسولكه كار بكات
antiinfective	دژه‌هه‌و: دهرمانىك دژى هه‌وكردن كاربكات	antisymphathetic	دژه‌سيميپاسى، دژه‌ئه‌دريناللى
antiinflammatory	دژه‌سؤ: دهرمانىك دژى سووتانه‌وه كاربكات	antithrombin	دژه‌سروٲمىن: هه‌رماده‌يه‌ك سروٲمىن له‌كاربزا و به‌وجۆره رى له خوٲن مه‌بىن بگرى
antilipemic	دژه‌چه‌ورخوٲى: دهرمانىك دژى به‌رزى چه‌ورى خوٲن كاربكات	antithyroid	دژه‌سايروئيد: رىگر له چالاكىي رژنى سايروئيد(به‌رمل)
antimicrobial	دژه‌ميكروٲب: دهرمانىك دژى ميكروٲب كاربكات دژه‌ميكروٲىي	antitoxin	دژه‌ژه‌هر: دژه‌ته‌نىك له‌كاردانه‌وه‌دا به‌رامبه‌ر ژه‌هرى زينده‌وه‌ر دروست بووى
antimony	ئه‌نتىمؤن: توخمىكى كيميابيه دهرمان و ژه‌هرى لى دروست ده‌بى	antituberculotic	دژه‌سيل: رىگر له نه‌خۆشيه‌ى سيل
antimycotic	دژه‌قارچك: دهرمانىك دژى قارچكه‌ورديله‌كان كاربكات دژه‌قارچكى	antitussive	دژه‌كۆكه: كاريگه‌رى دژى كۆكه‌ى هه‌بى
antineoplastic	دژه‌شېرپه‌نجه: دهرمانىك دژى شېرپه‌نجه‌كاربكات	antivenin	دژه‌ژه‌هر: دژى ژه‌هرى گيانه‌وه‌ر كاربكات
antioxidant	دژه‌ئوكسيٲنكار	antivenom = antivenin	پارچه‌وشه به‌ماناي ژور، بۆشايى ژور، بۆشايى
antiparasitic	دژه‌مشه‌خۆر: دهرمانىك دژى مشه‌خۆره‌كان كار بكات دژه‌مشه‌خۆرى	antr(o)-	ئه‌لقه، پىكهاته‌يه‌كى ئه‌لقه‌بى
antiperistalsis	جوله‌ئى پىٲچه‌وانه‌ى ريخۆله	antrum	
antiplasmin	دژه‌پلازمىن: ماده‌يه‌كه له خوٲندا پلازمىن له‌كارده‌خا	anulus	
antiplastic	رىگر له ساريژبوون رىگر له دروستبوونى خوٲن		

a. fibrosus	ریشالە ئەلقە: ئەلقەى ریشالیى دل ئەلقەى ریشالیى خەپلەى نێوان برپرەکان	aplasia	نەسازى: دروستنەبوون و پەرەنەسەندنى ئەندام و شانە
anuresis	نەمیزی: پەنگخواردنەوہى میز لە میزەلدا	apnea	بیئەناسەیی: نەمانى هەناسەدان
anuria	بیئیزی: دروست نەبوونی میز لە لایەن گورچیلەوہ	apolar	بیئەمسەرى
anus	کۆم: کۆتایی ریکە بۆ دەروہ	apomorphine	ئەپۆمۆرفین: بەرھەمیکی مۆرفین کە لەچارەى ژەھراوی بوون و بۆ رشانەنەوہى نەخۆش بەکاردی
imperforate a.	کۆمى بیئکون: داخراى زکماکى کۆم	aponeurosis	ژیبەستەر: پینکھاتەپەکی قائمە ژیبى ماسولکە دەبەستى بەو بەشانەوہ کە ماسولکەکە دەیانجولێنى
anxiety	بیئارامى، بیئۆقرەیی: هەستکردن بە بەریشانى و دردۆنگى و ترس بەبى ھۆکارىکی ئاشکرا	apoplexy	جەلتەى دەمار
anxiolytic	بیئارامى رەوین: دەرمانێک ناارامى کەمیکاتەوہ	apoptosis	مردنى بەبەرنامەى خانە
aorta	شاخوینبەر: گەورەترین خوینبەر کە لەسکۆلەى چەپەوہ دەردەچى و خوین دەبا بۆ بەشەکانى لەش	apothecary	دەرمانساز
overriding a.	شاخوینبەرى سوار: ناتەواویەکی زکماکى شاخوینبەر	apparatus	دەزگا پینکھاتە ئامیز
aortitis	شاخوینبەرەسۆ: سووتانەوہى شاخوینبەر	Golgi a.	دەزگای گۆلجى لە خانەدا
aortography	وینەگرتنى شاخوینبەر	appendage	پاشکۆ، زیدەپارچە
aortoplasty	راستکردنەوہى شاخوینبەر	appendectomy	لأبردنى ریخۆلە کوێرە
aortorrhaphy	درومانى شاخوینبەر	appendicitis	سووتانەوہى ریخۆلە کوێرە، ریخۆلە کوێرە
aortosclerosis	رەقبوونی شاخوینبەر	acute a.	سووتانەوہى تیزى ریخۆلە کوێرە، ریخۆلە کوێرە
aortotomy	کردنەوہى شاخوینبەر	chronic a.	سووتانەوہى درێژخایەنى ریخۆلە کوێرە
ap(o)-	پارچەوشە بەمانای دور لە، جیا	appendix	ریخۆلە کوێرە پاشکۆ
apancrea	بیئەنکریاسى	vermiform a.	ریخۆلە کوێرە
apathy	بیئەسستى، بیئەیلی	apple	سێو
aperture	دەرگا، کون	Adam's a.	سێوی ئادەم: گرتى سەر قورقوراک
apex	لوتکە، پۆپە، نووک	apprehension	ئیدراک، تینگەبشتن پەشۆکان
aphagia	قوتنەدانى: کەمبوونی توانای قوتدان	approach	بۆچوون شێوازی کارکردن
aphakia	بیئاوینەیی: نەبوونی هاوینەى چاو	approximation	نزیکخستەنەوہ
aphalangua	بیئەنجەیی	apraxia	بیئەفتارى: بېرچوونەوہى رەفتارە رووتینیبەکان
aphasia	بیئەربرینى: نەمانای توانای دەربرین بە قسە و نووسین و ئیشارەت و نەمانى توانای تینگەبشتن	apyogenic	ناکیمی: کیم و چلکی لەگەڵ نەبى یا بەھۆى کیمەوہ نەبى
aphonia	نەگۆیی: نەمانى توانای دەنگ دەرکردن	apyretic	بى تا، بى یاو
aphrasia	بیئەسەیی: نەمانى توانای قسەکردن	apyrexia	بى تایی، بى یاوی
aphrodisiac	زەوقینەر: هاندەرى مەیلی سیکسى	Aq.	ئاو
aphtha	تامیسكى دەم: زامى وردى ناودەم	Aq. Dest.	ئاوی دلۆپاو
aphthous	تامیسكى	aqua	ئاو
apical	لووتکەیی، پۆپەیی	aquaphobia	ترسى ناماقوول لە ئاو
		aqueduct	کەنال، جۆگە
		aqueous	ئاوی
		Ar	نیشانەى توخمى ئارگۆن
		arachidonic acid	ترشى ئاراشیدۆنى: چەورە ترشیکى زەرووربە

arachnida	جالجالۆكەبىيەكان: پۆلىك گىيانەوهرى پى جومگەبى	arteri(o)-	پارچەوشە بەماناى خوئىنبەر
archnoid	تەونەپەردە: پەرهەبەكى ناسك بەدەورى مېشكداكە لەنئوان سەختەپەردە و ناسكەپەردەدايە تەون ئاسا	arteriography	وئىنەگرتنى خوئىنبەر
arachnoiditis	سوتانەوهرى تەونەپەردەى مېشك	arteriole	وردەخوئىنبەر
arachnophobia	ترسى ناماقوول لە جالجالۆكە	arteriopathy	دەردەخوئىنبەر: ھەرنەخۆشبيەكى خوئىنبەر
arbor	درەخت ئاسا	arterioplasty	راستکردنەوهرى خوئىنبەر بەنەشتەرگەرى
arborization	لقوپۆپ لق لى بوونەوہ	arteiorrhaphy	دروومانى خوئىنبەر
arbovirus	ئارېوفايرۇس، فايرۇسى درەختى: كۆمەلىك فايرۇسى نەخۆشبيەساز	arteriorhexis	دراىنى خوئىنبەر
arc	كەوانە، پىككەتەى كەوانەبى	arteriosclerosis	رەقخوئىنبەرى: رەقبوون و ئەستوربوونى دىوارى خوئىنبەرەكان
arch	كەوان كەوانەبى	arteriosclerotic	رەقخوئىنبەرى
arche(o)- =archi		arteriostenosis	تەنگخوئىنبەرى: تەسكبوونەوهرى خوئىنبەر
archi-	پارچەوشە بەماناى كۆن، دىرین، سەرەتايى	arterio-venous	خوئىنبەررخوئىنبەرنەرى: پەيوەندىدار بە خوئىنبەر و خوئىنبەرنەروہ
arcuate	كەوانەبى	arteritis	خوئىنبەرەسۇ: سوتانەوهرى خوئىنبەر
arcus	كەوانە	artery	خوئىنبەر: لوولەپەك خوئىن لەدلەوہ بەرەو بەشەكانى لەش ببات لە كۆنەندامى سەرەككىى خوئىندا
area	ناوچە رووبەر بابەت	arterial	خوئىنبەرى
areola	بازنەى دەورى گۆى مەمك ناوچەى بچووكى بازنەبى	arthralgia	جومگەئىشە
arginase	ئارجىنەزى: ئەزىمىكە لەجگەردا ئارجىنەزى دەگۆرى بۆ يوريا	arthritic	جومگەسۆبى
arginine	ئارجىنەزى: ترشكى ئەمىنى نازەرووربىيە	arthritis	جومگەسۆ: سوتانەوهرى جومگە
argon	ئارگۆن: توخمىكى كىمىيەبىيە	acute a.	جومگەسۆى تىژ
ariboflavinosis	كەم راببۆفلاڧىنى: كەمى راببۆفلاڧىن لە خۇراكدا	chronic a.	جومگەسۆى درىژخايەن
arm	باسك، بازو: شان تا ئانىشك پەلى سەرەوہ ھەمووى، قۆل	infectious a.	جومگەسۆى ھەوى
aromatic	بۆنتىژ، خاوەنى بۆنى تىژ ئاوتەى ئارۇماتى ۆك بەنزىن	juvenile rheumatoid a.	جومگەسۆى رۆماتىزمى مندالى
arrest	راوہستان، وەستان، لەكاروہستان دلۆہستان	rheumatoid a.	جومگەسۆى رۆماتىزمى
cardiac a.	وہستانى ساتى تىپەى دل	rheumatoid a.	جومگەسۆى كىپى
sinus a.	بى لوتى: نەبوونى زكماكى لوت	septic a.	جومگەسۆى سىلى
arrhinia	بى رىتمى: نارىكى و گۆرانى ژمارەى تىپەى دل	tuberculous a.	پارچەوشە بەماناى جومگە
arrhythmia	زەرنىخدارى: زەھراوى بوون بە زەرنىخ زەرنىخ: توخمىكى كىمىيەبىيە زەھراوى بوونى تىژو درىژخايەن دروست دەكا	arthr(o)	دەرزى بەجومگەدا كردن
arseniasis		arthrocentesis	كركرگاگە جومگەسۆ: سوتانەوهرى
arsenic		arthrocondritis	كركرگاگەى جومگە
artefact=artifact		arthrodesis	جومگەھەلبەستن: قايمکردنى جومگە بەنەشتەرگەرى
arteralgia	خوئىنبەرئىشە: ئازارى خوئىنبەر	arthrography	وئىنەگرتنى جومگە
arteriectasis	بەرىنخوئىنبەرى: بەرىنبوون و درىژبوونى خوئىنبەر	arthrolith	بەردى جومگە
		arthrology	جومگەزانى
		arthropathy	دەردەجومگە: ھەر نەخۆشبيەكى جومگە
		arthroplasty	راستکردنەوهرى جومگە، گۆرىنى جومگە

arthropoda	پى جومگه بيه كان: گه وره ترين پولى گيانه وهر كه ميروو و جالجاژوكه و هاوشپوه كانيان ده گريته وه	aspartic acid	ترشى نه سپارتيك: ترشپكى نه مينى نازه رووريبه
arthropod	پى جومگه بيه كان: گه وره ترين پولى گيانه وهر كه ميروو و جالجاژوكه و هاوشپوه كانيان ده گريته وه	aspect	روو، لايه ن ديو
arthroproyosis	كئيمجومگه يى: كئيمكردنى جومگه	dorsal a.	ديوى پشت
arthrosclerosis	ره قجومگه يى: ره قبوونى جومگه كان	ventral a.	ديوى سك
arthroscope	جومگه بين: ناويينى ته ماشاكردى ناو جومگه	aspergilloma	نه سپارجيله س: لووى نه سپارجيله س كه به هوى نه و قارچكه وه له سى و بوري هه وادا دروست ده بى
arthroscopy	جومگه بينى: پشكنينى جومگه به ناوين	aspergillosis	نه سپارجيله سدارى: نه خوشبويه كى قارچكويه به هوى جورى
arthrosis	جومگه نه خوشبويه جومگه		نه سپارجيله سه وه ده بى و زام له پيست و لووت و گوئى و سيبه كاندا دروست ده بى
arthrostomy	كردنه وهى جومگه	aspergillus	نه سپارجيله س: ره گه زيك قارچك كه زور جورى هيه و هه نديكيان نه خوشبوسازى هه لپه رستن و هه نديكيان دزه زينده يى دروست ده كه ن
arthrosynovitis	جومگه په رده سق: سووتانه وهى په ردهى جومگه		بى تووى: دروست نه بوون و نه رشتنى توپياو
articular	جومگه يى ليكبه سته يى		خنكان: كه مبوونه وهى ئوكسجين له هه واي هه ناسه دراودا خنكاني كوربه به هوى كه م ئوكسجين بيه وه له سكى دايدا خنكان، وه ستانى هه ناسه هه ل لووشين: دهره ناني شله به هه لمرين له قورگه پهرين، هه لمرين ئارمانج، تاسه
articulate	پيوه به ستان دهر برين، قسه كردن قسه زان	aspermia	نه سپرين: ترشى نه سبتايل ساليسيليك كه دهرمانيكى تابه ر و ئازاربه ر و دزه روماتيزمه بى سبلى: نه بوونى سبلى پيوان، پيوانه
articulation	جومگه پيوه به ستان قسه كرن، دهر برين	asphyxia	پيوانه ي زنده يى پيوانه ي ورده زينده يى
artifact	ده سكرد، ناسروشتى	fetal a.	زينده پال: گورينى خوراك بو شانوى زيندوو
As	هيمى توخمى زهرنيخ	asphyxiation	پارمه تيده ر، ياريده ده ر، كومه ك هاويه يه وه ستي، په يوه نديدارى په يوه نديدارى ئازاد: له دهر وونشيكاريدا دهر برينى بپروا به شيوه يه كى ئازاد و خويه سه رى ريزبوون، ريزكردن، جيا كرده وه نه وه ستانى: نه مانى تواناي به پيوه وه ستان و رى كردن
asbestos	نه زيبست: سيليكاتى كاليسيوم و مه گنيسيوم كه ماده يه كى نه سووته و توزه كه ي شيربه نجه سازه	aspiration	
asbestosis	نه زيبستدارى: جوريك سينه توذييه به هوى هه لمرينى توذي نه زيبسته وه دروست ده بى و رى خوشده كا بو شيربه نجه ي سى	assay	
ascariasis	نه سكارسدارى: تووشبون به كرمى نه سكارس	biological a.	
ascaris	نه سكارس: جوريك كرمى ده زوله يى كه له ريخوله گه ورده دا ده زى	microbiological a.	
ascertainment	پشتراستكردنه وه	assimilation	
ascites	ئاوبه ند: كزبوونه وهى ئاوو شله له ناو بو شايى سكا	assistant	
ascorbic acid	ترشى نه سكرريك: فيتامين سى	association	
-ase	پاشگرى كه له ناوى نه نزيما به كاردى و ماناي شيكردنه وه ده دات	free a.	
asemia	بى دهر برينى: تواناي قسه كردن و ئيشاره تيش نامينى	assortment	
asepsis	ناهوى، بى ميكروبي	astasia	
aseptic	ناهوى، بى ميكروب		
asiderosis	كه مئاسنى: كه مئى ئاسن له له شدا		
aspartame	نه سپارتام: شيرينكه ريكي ده سكرده دووسه دئه وه نده ي شه كر شيرينه و بو ژه مى كه م كالوى به كاردى		

asteroid	ئەستېرەئاسا، ئەستېرە شېئو	پووکاوه و چەوری پینکھاتوو و
asthenia	کەنەفتی: نەمان و کەمبۆنەو دەی هیزو تاقت	ئەبێتە هۆی رەقخۆینبەری
asthenic	کەنەفت، لاواز	رەقینەداری: بوونی رەقینە لە
asthen(o)-	پارچەوشە بەمانای کەنەفت	خۆینبەرەکاندا
asthenopia	کەنەفتچاوی: زوومان دوو بوونی چاو	رەقینەخۆینبەری: چۆرێک
asthma	پەبوو: تۆرە یە ناسەسواری و خیزە ی سنگ بەهۆی تەنگبۆنەو دەی بۆری هەواو	رەقخۆینبەری بەهۆی دروستبوونی رەقینەو
asthmatic	پەبوودار، رەبوویی، رەبووداری	athymia
astigmatism	ئەستېگماتیسیم: چۆرێک چاویلکی بەهۆی نارێکی و ناھاوتایی کەوانە ی رووی چاوه	بۆ سایمەسی: نەبوونی رێژینی سایمەس بۆ بیر، خەرەفان
astigmatic	ئەستېگماتی ئەستېگماتدار	athyria
astrophobia	ترسی ناماقوول لە بروسکە	atlas
astrigent	کرزکەر	atmosphere
astroblastoma	ئەستېرۆبلاستوما: لوی	ئەتمۆسفیەر: یەکە ی پەستانی هەوا بەرامبەر پەستانی ستوونی هەوا لەسەر زەوی لە ئاستی دەریادا
astrocyte	ئەستېرەخانە: چۆرێک خانە ی دەمار	ئەتمۆسفیەر: بەرگ هەوا ی زەوی
astrocytoma	ئەستېرۆسایتوما: لوی ئەستېرەخانە کە باوترین چۆری لوی مێشکە	ئەتۆم، گەردیلە: بچووکترین تەنچکە ی توخمێک کە هەموو سیفەتەکانی توخمەکە ی تێدایە بێتینی: کەمیی تین و تونای کرژی ماسولکە
astroglia	ئەستېرەشانە، ئەستېرەخانەکان	atony
asymetry	ناھاویەکی: جیاوازی لە دوو دیو، وەک یەک نەبوونی بەشەکانی لای راست و چەپی لەش	atopic
asynchronism	ناھاوتاهەنگی	atopy
asynergy	ناھاوتاهەنگی	هەستیا، حەساسیەتی هەستیا: ئامادەییەکی زکماکی بۆ نیشانەکانی هەستیا بەرامبەر دژسازەکانی دەوروپەر
asystole	بۆ تریەیی: وەستانی لێدانی دل	atoxic
atavism	بۆمانەو دەی سیفەت لە باپیرانی زۆر دووڕەو	ATP= adenosine triphosphate
ataxia	ناھاوسەنگی: نەمانی هاوتاهەنگی ماسولکەیی	atraumatic
atelectasis	داقوچانی سی: نەکرانەو دە ی تەواوی سیبەکان پاش لە دایک بوون یاخود داتەپینی سی لە گەورەدا	ناھیدمەیی، نازەبری: بەهۆی زەبرەو نەبۆ
atelia	گەشە ی ناتەواو، تەواو دروست نەبوون	atresia
atelocardia	تەواو دروست نەبوونی دل	نەکرانەو دە ی: نەکرانەو دە ی زکماکی کوئیککی لەش یا ئەندامیککی لولەیی
atenolol	ئەتینۆلۆل: دەرمانیککی داخەری وەرگری ئەدرینێجی دل هەلبژێر کە بۆ چارە ی پەستانی خوین و دلئێشە بەکار دێ	anal a.
athermic	بێگەرمی، بۆ تا	biliary a.
atherogenesis	رەقینەساز: دروستبوونی رەقینە لە خۆینبەرەکاندا	atriomegaly
atheroma	رەقینە: تۆپەلێکی ئەستور و رەق لە ناوچۆشی خۆینبەرەکاندا کە لەخانە ی	زڵگۆنچکە لە ی: گەورەبوونی گۆنچکە لە ی دل
		atrioventricular
		گۆنچکە لە سکۆلە ی: پەیوەندیدار لە گۆنچکە لە و سکۆلە ی دلەو
		atrium
		گۆنچکە لە: دوو ژووری دل کە خۆینی هاتوو وەر دەگرن و رەوانە ی سکۆلەکانی دەکەن
		atrophy
		پووکانەو: بچووکبوونەو دە ی قەوارە ی خانە و شانە و ئەندام پووکانەو دە ی ماسولکە پووکانەو دە ی دەماری بینین پووکانەو دە ی فیسۆلۆجی ئەترۆپین: ئەلکە لۆدیدیکی دژەپاراسیمپاسی کە وەک خاوەری
		muscular a.
		optic a.
		physiologic a.
		atropine

	ماسولکەى ساف و زيادکەرى تریەى	aut(o)-	پارچە وشە بەمانای خۆ، خود
	دل و دژەژەهرى ئاویتە فوسفورییە	autoagglutination	خۆمەیین
	ئۆرگانییەکان و بۆ مەبەستى تریش	autoagglutinin	خۆمەیین
	بەکارداى	autoamputation	خۆقوتاندن
attack	تۆرەى نەخۆشى پەلامار	autoantibody	خۆدژەتەن: دژەتەنیک بەرەنگارى
drop a.	تۆرەى بەریوونەوہ: بەریوونەوہ بەبى		دژسازنیکى لەش خۆى بېیتەوہ
	لەھۆش چوون	autoantigen	خۆدژساز: دژسازنیک کە گەرچى
panic a.	تۆرەى پەشۆکان		پیکھاتەى لەش خۆیەتى بەلام
transient a.	تۆرەى بېخوینى ساتوخت:	autoclave	ئەکەویتە بەر ھێرشى بەرگرى لەش
	لەکارکەوتنیکى کاتى کارى مېشک		ئۆتۆکلەیف: دەرگای پاکژکردنى
vasovagal a.	تۆدەى فاگوسى: کاردانەوہیەکی لەپىرى		کەلوپەل و نامىرى پزىشکى بە ھەلمى
	خوینى - دەمارى کە دەبیتە ھۆى		ژېرپەستانى زۆر
	دابەزىنى پەستان و دلخاوى و ئارەق	autodigestion	خۆھەرسکردن، خۆشیکردنەوہ
	کردنەوہ	autoeroticism	خۆرازیکردنى سىکسى، مەیلی
attenuation	لاوازبوون لاوازکردن، کزکردن		سىکسى بەبى ھەبوونى رەگەزى
attitude	ھەلویتست، بۆچوون		دووەم
attraction	راکیشان سەرنج راکیشان	autogamy	خۆپیتانى: زۆربوونى خانە لەیەک
atypia	بېشئوہی، نااسایى شئوہی		خانەى دایکەوہ
atypical	نااسایى شئوہ، شان	autogenesis	خۆسازى: دروستبوون لەناو ھەمان
Au	ھىماى توخمى زېرى		زیندەوہردا
audi(o)-	پارچە وشە بەمانای بیستى	autograft	موتوربەى خۆى: شانەىەکی لەش
audiogenic	دەنگسان، دەنگى		بگۆیززیتەوہ بۆ شوینیکى تر لەھەمان
audiology	بیستنزانى: لیکۆلینەوہى		نەخۆشدا
	کەمبىستەى کە بە دەرمان و	autohemolysis	خۆین شیبوونەوہى خۆى
	نەشتەرگەرى چاک نەبى	autohemolytic	خۆخوینشیبوونەوہی
audiometry	بیستنپۆتى: پیتوانەى توانای بیستى	autohypnosis	خۆخەواندن
audimeter	بیستنپۆت: نامىرى پیتوانەى بیستى	autoimmune	خۆبەرگى: ھێرشى بەرگرى بۆ سەر
audition	بیستى		شانەکانى خود
auditory	بیستەنى، گۆچکەى	autoimmunity	خۆبەرگى: حالەتى پەلاماردانى
aura	ئۆرا: حالەتیکى دەروونى ناديار پېش		شانەکانى لەش لەلایەن بەرگرى لەش
	روودانى ئى		خۆیەوہ
aural	بیستەنى، گۆچکەى ئۆرابى	autoimmunization	خۆبەرگاردن: ھاندانى خۆبەرگى
auricle	گۆی: بەشى دەرەوہى گۆچکە	autoinoculation	لایلیلى
	گۆچکەلەى دل	autolysis	خۆشیکردنەوہ: شیبوونەوہى
auricularis	گۆچکەى		خۆدبەخودى خانەکان
auris	گۆچکە	automaticity	خۆکارى، خۆبەسەرى
auriscope = otoscope		automatism	خۆکارىتى، وەلامدانەوہى پەکسەرى
auscultation	گۆی ھەلخستن: گۆی گرتن لە	automatic	خۆکار، ئۆتوماتیک
	دەنگەکانى ناو لەش	autooxidation	خۆئۆکسیدى: کارلیکردن لەگەل
autism	ئۆتیزم: دواکەوتنیکى سەختى		ئۆکسجین لەپەلەى گەرمای ئاساییدا
	گەشەکردن لەرووى دەروونى و	autophagy	خۆخۆرى
	کۆمەلایەتییەوہ کە لە مندالییەوہ	autopsy	مردووپشکنین: بۆ دەستنیشان کردنى
	دەردەکەوئى و توانای مەعریفى و		ھۆى مردن
	دەربرین و یارى کردن و	autoregulation	خۆرێکخستن، خۆرێکخەرى
	پەيوەندیکردنى کۆمەلایەتى کەم	autosensitization	خۆھەستیارکردن
	دەبیتەوہ		

autosome	خۆكرۆمۆسۆم: ئەوكۆمۆسۆمانەى پەيوەندىيان بە رەگەزەو نىە لە مەزۇدا و 22 جوتەن
autosuggestion	سروش بەخۆدان: هەولدان بۆ قابىلكردنى خود بە بۆجەون و بىرورای دىارىكرارو
autotransfusion	خويىن بەخۆدان
autotransplantati on	خۆموتوربەكردن: موتوربەكردنى پارچەپەكى لەش لە شوپىنكى تری هەمان كەسدا
autotroph	خۆژين
autotrophic	ژيندەوهرى خۆژين
avascular	بىلەولە، بىخويىن
avascularization	بىخويىن كردن: خويىن لى برين بەپەستنى لولەى خويىن
avian	پەلەوهرى، بالندەبى
avidity	تىنى ئاويىتەى ترش و تفت
avoidance	خۆلادان: خۆبەدورگرتنى هەستى و نەستى لە و شتانەى ناآرامى و كيشەمان بۆ دروست دەكەن
avulsion	دريىن، پچراندن
axiation	تەوهرگرتن
axilla	بن بال، بن هەنگل
axi(o)-	پارچەوشە بەماناى تەوهر
axipetal	رووهر و تەوهر
axis	تەوهر: هتلىكى وەهمى كە شتەكانى تر بەدەوریدا دەسووربەتەوهر لەدەوهرى كۆدەبنەوهر
axial	تەوهرى
axon	ئەگزۆن: تەوهرى دەمارەخانە كە ريشالىكە دەمارە تەوهرى پيدا دەگوپىزىتەوهر
axoplasm	ئەگزۆپلازم: سايتوپلازمى ئەگزۆن
azathioprine	ئازاساىوپرین: دەرمانىكى خانەكوژ و بەرگى دابەزىن كە لەچارەى لوكمىيادا بەكارداى
azoospermia	بىتۆپىياوى: نەبوونى تۆپىياو لەئاوى شەهوهدا
azote	نايتروجين، ئازۆت
azoturia	ئازۆتىمىزى: هەبوونى نايتروجين و ئاويىتەكانى لەمىزدا
azygos	تاك، تەنبا

β بێتا: پیتی دووهمی ئەلفوبیی یۆنانی

Ba هێمای توخمی باریۆم

baby ساوا: منالی خوار یەك ساڵ

Bacillaceae باسیلاکان، توولە بە کتیریاکان: خێزانێک بە کتیریا کە بە زۆری لە ناو خاکدا دەژین

bacillary باسیلایی، توولە بە کتیریایی

Bacille Calmette-Guerin =BCG مایکۆبەکتیریای مانگاگە بۆ کوتانی سیل بە کاردی

bacilli باسیلاکان

bacilluria باسیلمیزی: هەبوونی باسیلا لە میزدا

Bacillus باسیلا، توولە بە کتیریا: رەگەزێک بە کتیریا کە جۆری گرام پۆزەتیف و نینگەتیف دەگرێتەو

bacillus باسیلا: هەر بە کتیریا یەك لە خێزانی باسیلا

coliform b. باسیلای کۆلای ئاسا: بە کتیریای ھاوشێوەی ئیشیریشتیا کۆلای کە لە ریحۆلەدا دەژین

enteric b. باسیلای ریحۆلە

tubercle b. باسیلای سیل

back پشت: بە شى دوای قەد لە ملەو و تا حەوز

backflow گەرانهو، رەوتی پێچەوانە

baclofen باکلۆفین: دەرمانێکی خاوەکەری ماسولکە

bacteria بە کتیریاکان

bacterial بە کتیریایی

bactericidal بە کتیریاکوژ

bactericidin دژەتەنى بە کتیریاکوژ

bacteri(o)- پارچەوشە بە مانای بە کتیریا

bacteriocin بە کتیریۆسین: مادە یەك بە کتیریا دە بڕیژی بۆ کوشتنی بە کتیریای تر

bacteriology بە کتیریا زانی: زانستی لیکۆلینەو هەى بە کتیریا

bacteriologic بە کتیریۆلۆجی، لە رووی بە کتیریا زانییەو

bacteriolysin بە کتیریۆلایسین: دژەتەنێکی دژی بە کتیریا

bacteriophage بە کتیریاخۆر: فایرۆسی بە کتیریاکوژ

bacteriostatic بە کتیریاوەستتین: مادە یەك گەشەى بە کتیریا راوہستتینی

bacterium بە کتیریا: وردەزیندەو هەریکی یەكخانەیی بێ ناوک کە بە زۆر شیۆ دەژین بە هەواو بێ هەوا و ئازاد و مشەخۆر و بێ زیان و نەخۆشیسان

acid-fast b. بە کتیریای ترش پەریز

gram-negative b. بە کتیریای گرام نینگەتیف

gram-positive b. بە کتیریای گرام پۆزەتیف

b acteroides بە کتیریۆیدەکان: رەگەزێک بە کتیریای گرام نینگەتیفی بێهەوازی کە بە ئاسایی لە بۆشاییەکانی لە شى مرۆفدا دەژین

bag کیسە، توورەکە

colostomy b. کیسەى کۆلۆستومی(دەمى کۆلۆن)

b. of waters کیسە ئاو، کیسەى ئەمنیۆن

bagassosis باگەسۆسی: نەخۆشییەکی سینەتۆزییە بە هۆی هەلمزینی تۆزی قامیشی شەکرەو

BAL=dimercaprol balance تەرازوو | ھاوسەنگی ھاوسەنگیی ترش و تفت: دۆخی لەش لە رووی ھاوسەنگ راگرتنی بری ترش و تفتی لەشەو

fluid b. ھاوسەنگیی شلە: دۆخی لەش لە رووی ھاوسەنگ راگرتنی بری شلەى لەشەو

nitrogen b. ھاوسەنگیی نایتروجین: دۆخی لەش لە رووی ھاوسەنگ راگرتنی بری نایتروجینی لەشەو

water b.= fluid b. balanitis سەرچووکەسۆ: سووتانەو هەى سەری چووک

balantidiasis بالانتیدیۆمداری: تووشبوون بە بالانتیدیۆم

Balantidium بالانتیدیۆم: رەگەزێک لە گیانەو هەری سەرەتایی کولکن

	که هه ندىکيان له ريخۆلهى	barotitis	گوچکەسۆى پەستانى:
	مروڤدا دەژين و له وانه به ببه		سووتانه وهى گوچکە به هۆى
	هۆى سگچوون		جياوازيى پەستانى هه واوه
bald	بى موو، که چه ل	barotrauma	زه برى پەستانى، هيدمهى
baldness	بى موويى به تاييه تى هى سه،		پەستانى
	که چه لى	barrier	ريگر، کۆسپ
ball	هه ر شتيكى خپ توپ	blood-brain b.	ريگرى خوین-ميشک: نه و
balsam	به لسه م: گيراوه يه کى بۆن		ريگره هه لېژيرهى که خوین له
	تيزى رووه کيى نه رمکه ر	placental b.	خانه کانى ميشک جيا ده کاته وه
band	باند، به سته ر، به ند، شريت		ريگرى ويلداش: نه په رده يهى
bandage	باند هج، پتچه ر: شريتي پتچانى		نالوگرى ماده کان له نيوان
	به شيكى له ش		خوینی دايک و کۆرپه دا ريک
bank	بانک: شوینی هه لگرتنى پارچه		ده خات
	يا شانەى مروڤ به مه به ستي	Bartonella	بارتونيللا: ريکيتسيا يه کى
	به کارهينانى داها توو وه		نه خوینی ساز له خيزانى
	بانكى خوین		بارتونيللا
bar	بار: يه کهى پيوانى پەستان که	Bartonellaceae	بارتونيللاکان: خيزانیک له
	يه کسانه به پەستانى يه ک		تيرهى ريکيتسياکان که
	ميگادايين له سه ر يه ک		په لامارى خرۆکه سووره کان
	سانتيمه تری دووجا		ده دهن
barbital	باربيتال: يه که م باربيتورات	bartonellosis= bartonellosis	بارتونيللادارى: نه خوینی
barbiturate	باربيتورات: ناوینته يه ک له		بارتونيللا که درميکی سهخت
	ترشى باربيتوريک به رهه م		و کوشنده يه له نه مه ريکايى
	هاتى که کاريه گه رى خه وينه رو		باشوور و بارتونيللا
	نارامبه خشى هه يه		باسيليفۆرميس هۆکاريه تى
bariatrics	قه له ويزانى: ليکۆلينه وهى هۆو	basal	بنکه يى، بنى، بنچينه يى
	چاره ي قه له وى	b. metabolic rate	ريژه يى بنچينه يى زينده کردار
barium	باريوم: توخمى کيمياييه	basalis= basal	قه پان، باسکول، ته رازووى
b. sulphate	سولفاتى باريوم: ناوینته يه کى	bascule	گه وره
	نه تهاوه يه له ناودا له وينه گرتنى	base	بن، بنکه، به شى خواره وه
	کوئنه تدامى هه رسدا به کاردي		پنکهاته يى سه ره کى، بنچينه
Baroceptor= baroreceptor	کيشهه ستيا رى: هه ستردنى		تفت، ماده ي تفت
barognosis	هوشيارانه به کيش	baseline	بنه يل: ناستى سه ره تايى و
barometer	په ستانپيۆ: ناميرک بۆ پيوانى		ناسايى شتيک که هه ر
	په ستانى هه واو هى تر		گۆرانتيكى له گه لدا به راورد
baroreceptor	په ستانه وه رگر: جوړيک		ده کرى
	وه رگرى هه ستيا ر بۆ گۆرانى	basic	سه ره تايى، بنچينه يى تفت
	په ستان وه ک له ديوارى	basicity	تفتى بنچينه يى
	لوله ي خویندا هه يه	basi(o)-	پارچه وشه به ماناى بنکه،
barosinusitis	گيرفانه سۆى پەستانى:		بنچينه، تفت
	سووتانه وهى گيرفانه کانى	basipetal	رووه وين
	لالووت به هۆى جياوازيى	basis	بنکه، بن، بنچينه
	په ستانى هه واوه	bas(o)-= basi(o)- basophil	به يزوفيل: خرۆکه ي سپيى
			تفتدۆست تفتدۆست، هه ر

	پێکھاتە یەکی خانە کە بە تفت رەنگ وەربگرێ		ئەلکە لۆیدە کانه وەك ئە تۆرێین و ھایۆسین
basophilia	نۆر بە یزۆفیلی: نۆر بویونی	belly	سك، ورك
	نا ئاسایی بە یزۆفیله كان	belonoid	دەرزى ئاسا
basophilopenia	كە مەبە یزۆفیلی: كە مەبوەنە وەى	bend	چە مینە وە، چە ماوە یی، پێچ
	بە یزۆفیله كانى خوین	benign	بێ وەى، خۆشچارە: چارە بکری
bath	پێشۆر، شۆرین، حەمام:		و ھەلّ نە داتە وە
	ھەرشلە یەك پارچە یەکی لە شى	benzene	بە نزین: ئاویتە یەکی شلى
bathy-	پى بشۆریت یان تى بخریت		ھایدروكاربۆنى كە وەك تۆینەر
battery	پارچە وشە بە مانای قوول		بە كاردى و ھەلمژین و
BCG= bacilli Calmette-Guerin	پیل، پاتری	benzine	خواردنە وەى زیانبە خشە
Be	ھێمای توخمى بێریلیۆم	benzocaine	بە نزینی سووتە مەنى
bead	مووروو ھەرشتیکی بچوکی		بە نۆكائین: سركە ریکی
	خپ	benzodiazipine	ناوچە یی بۆ پێست و ناویش
beaker	بیکەر، كە مۆلە: پەرداخى مل		بە نۆدایازپین: دەستە یەك
	دریژی دەرمانسازى	benzoic acid	مادەى ئارامبە خشى سووك
beat	تپە، لیدانی دل و خوینبەر		ترشى بە نۆك: ئاویتە یەکی
apex b.	تپەى لوتكە: تپەى دل كە لە		قارچك وەستین كە دژی
	لوتكەى دلدا ھەستى پێدە كری	benzoin	قارچكە و لە ھەلگرتنى
ectopic b.	تپەى بە دجی: تپە یەك لە		خواردندا بە كاردی
	جیگەى سروشتى خۆیە وە		بە نۆزین: گراو یەکی بەلسەمى
	دروست نە بووی	benzoyl peroxide	بۆ پاكژكردن و پاراستنى
premature b.	تپەى پێشوەخت		ناوچە یی
beclomethasone	بێكۆمیسازۆن: ستیرۆیدیکی		پیرۆكسیدی بە نۆزول:
	شەكری كە لە چارەى رەبوو و	benzyl	ئاویتە یەکی دژە بە كتریاو
	ھەستیاریدا بە كاردی		نەرمكەرە لە چارەى زپكەى
bed	جێخەو، پێخەف، نوین		ھەرزە كاریدا بە كاردی
	پالپشت: ھەر پێكھاتە یەك	benzyl	بە نزیل: رەگی ھایدروكاربۆنى
capillary b.	پالپشتى پێكھاتە یەكى تر بكات		C7H7
nail b.	پالپشتى موورەگ	benzyl benzoate	بە نزیل بە نۆزەیت: گراو یەكە
vascular b.	پالپشتى نینۆك		بۆ چارەى گەرى (سكە بیبیس)
	پالپشتى لولەى خوین: ئە و	benzyl pencillin	بە كادى
	لولە خوینانەى ئەندامێك		بە نزیل پەنسلین، پەنسلینی
bedbug	پالپشت دەكەن	beriberi	جی: ئاویتە یەكی پەنسلین
bedsore	میشوولە لە جۆرى سایمیکس		بە ریبەرى: نەخۆشییەكە
behavior	زامى ناوچى، برینی پەستان	berylliosis	بە ھۆى كەمى فیتامین B1
behaviorism	رەفتار، ھەلسوكەوت		بیریلیۆمدارى: نەخۆشى بە ھۆى
	رەفتار پەروەرى:		ھەلمژینی دووكەل و تۆزى
	قوتابخانە یەكی دەروونزانییە	beryllium	بیریلیۆمە وە
	لەسەربنەماى لیکدانە وەى	beta	بیریلیۆم: توخمێكى كیمیایى
	رەفتار و زانیاری مەوزووعى		بیتا: پیتی دووھەمى ئەلفووبی
behaviorist	رەفتار پەروەر	betacarotene	یۆنانى
belladonna	بە لەدۆنا: رووھ كێكە		بیتاكارۆتین: ئاویتە یەكی
	سەرچاوەى زۆر لە		رەنگی لە چەوریدا تواوەى
			ھایدروكاربۆنى كە لە سەوزەو

	میوه زرده کاندایه هیه و له شدا	bile acid	زهرداوه ترش: هه ریه که له و ترشه ستیروئیدیانه ی له کولیسترول له وه به ره م دین
betamethasone	ده گوری بۆ فیتامین A بیتامیسازون: ستیروئیدیکی شه کری ده سکرده که به هیزترین کاریگری دژه سووتانه وه ی هه یه و به شیوه ی ناوچه یی و سیستمی به کاردی	Bilharzia= Schistosoma Bilharziasis= Schistosomiasis bili-	پارچه وشه به مانای زهداوه، زراوه
betaxolol	بیتاکسولول: دهرمانیکی داخه ری وهرگری نه درینترجیی دلّه لبریز که بۆ چاره ی په ستانی خوین و دل ئیشه به کاردی	biliary	زهرداوی، زراوی: په یوه ندیدار به زهداوه کیسه ی زراوه وه
bethanechol	بیتسانیکول: دهرمانیکی هاوشنیوه کاری کولینترجی که بۆ هاندانی ماسولکه ی ساف به کاردی	bilirubin	بیلیروبین: رهنگیکی زهداوه که له تیکشانی هیم دروست ده بی زراوه ده ییریژیتته ریخوله وه و زیادبوونی له خویندا ده بیته هوی زهدوویی
Bi	هیمای توخمی بزئوس	conjugated b. = direct b.	بیلیروبینی لیکندراوه، بیلیروبینی راسته وخۆ
bi-	پارچه وشه به مانای دوو، جووت	unconjugated b. = indirect b.	بیلیروبینی لیکنه دراوه، بیلیروبینی راسته وخۆ
biauricular	جووتگویی: هه ههردوو گوی	biliverdin	بیلیفیردین: رهنگیکی زهداوه که سه وزه نکه و له شکانی هیموگلوبین دروست ده بی و جگر ده یگوری بۆ بیلیروبین
bicarbonate	بیکاربونات: هه رخوئیه که ئایونی سالبی HCO_3 تیدایی	bilocular	دووخان، دوو ژوره
b. of soda	بیکاربوناتی سوئدیوم	binary	دووانی، دوودانه یی
biceps	دووسه رکه: ماسولکه یه که له پهلی سه ره وه	binocular	هه ههردووچاوه، دوو چاوه (وه که میکروسکۆپ)
biconcave	دوولاجال، دوودیوچال	binomial	دووناهه
biconvex	دوولاققوز، دوودیوققوز	binovular	دوو هئیکه یی
bicornuate	دووشاخه	bio-	پارچه وشه به مانای زینده، ژیان
bicuspid	دوونووکه	bioassay	زینده پیتوان: پیتوانی کاریگری دهرمان له سه ر زینده وه ر زینده ده سه به ری:
b.i.d.	رۆژی دووچار	bioavailability	ده سه به ری بوونی دهرمان بۆ شانه کان پاش به کارهینان زینده کیمیا، کیمیا ی ژیان زینده کیمیا یی
bifid	دووفاق، دوولقه، دووپارچه	biocompatible	زینده گونجاوه، گونجاوه له گه ل ژیاندا
biforate	دوو کون	bioethics	بایوئیسیک، زینده ره وشتزانی: چۆنئیتی مامه له کردن له گه ل ژیاندا له توژیته وه کانی بواری زینده وه راندا
bifurcation	دووفاق بوون، لق لی بوونه وه، دابه شبوون بۆ دوولق شوینی دوولق بوون	biogenesis	زینده دروستبوون: دروستبوونی ژیان
bigeminy	جووته کردن: دوو تریه ی دل که به خیزی به دوا یه کدا دین		
bilateral	دوولا، ههردوولا		
bile	زهرداوه: نه وشله یه ی جگر دروستی ده کات و له کیسه ی زراودا کۆده بیته وه و ده رژیته ریخوله وه و یارمه تی هه رسی چه وری ده دات		

bioincompatible	زینده نه گونجاو، نه گونجاو له گه ل ژياندا	biosynthetic	زینده پیکهاتەیی
biologicals	ئەو دەرمانانەیی له زینده وەرانه وە وەرگیراون	biota	هەموو زینده وەرانی ناوچەیک
biology	زینده زانی، زینده وەرانی: زانستی لیکۆلینە وەیی زینده وەرەکان	biotin	بایۆتین: یه کیک له گروپی فیتامین B
biomarker= tumor marker		biotoxicology	زینده ژەهرزانی: لیکۆلیه وەیی ئەو ژەهرانەیی زینده وەرانی دروستیان دەکن
biomedicine	زینده پزیشکی: پراکتیکی پزیشکی له سەر بنه مای زانسته سروشتییه کان	biotransformation	زینده گۆپان: ئەو گۆرانکارییانهیی به سەر دەرماندا دین له ناو له شدا
biomedical	زینده پزیشکی	biotype	زینده جۆر: کۆمه لیک تاک که سەر به هه مان جینه جۆرن
biomembrane	زینده پەرده: هه رپه رده یه کی زیندوو	biparous	جووترا: به جاریک دوو به چکه یا هیلکه به رهه م بینئ
biometry	زینده پیتوان: به کارهینانی شیوازه ئامارییه کان بۆ دیارده زینده وەرزانیه کان	bipolar	دووچه مسه ری
biomolecule	زینده مۆلیکیول، زینده گهرد: ئەو مۆلیکیولانەیی زینده وەر دروستیان ده کات وه ک پروتین و کاریۆهیدرات و ترشی ناوکی	bipotentiality	دووتوانایی: بتوانئ به دوو جۆری جیاواز کاریکات
biophysics	زینده فیزیا، فیزیای ژیان: به کارهینانی شیوازه فیزیاییه کان به سەر دیارده زینده ییه کاند	biramous	دوو لق
biophysical	زینده فیزیایی	birth	به دنیا هاتن، له دایکیبون
biopsy	بایۆپسی: دهرهینانی پارچه یه ک شانەیی زیندوو به مه به سستی پشکنین	premature b.	له دایکیبونی پشوهخت
aspiration b.	بایۆپسی به هه ل لوشین	birthmark	نیشانه ی زکماکی
brush b.	بایۆپسی به کراندن	bisacodyl	بیزاکۆدیل: دهرمانیکی ره وانکه ر
endoscopic b.	بایۆپسی به ناوبین	bisection	دووله ت کردن
needle b.	بایۆپسی به دهرزی	bisexual	دووره گه زی دووره گه، نێره مووک
punch b.	بایۆپسی به مقاش	bisexuality	دوو ره گه یی، نێره مووکی دووره گه زیازی: مه یلی سیکسی بۆ هه ردوو ره گه زی نێر و می
biopsychology= psychobiology		bismuth	بزمۆس: توخمیکی کیمیاییه تیغی بیستوری: چه قوی
bioptome	بایۆپسیگر: ئامێرک بۆ وه رگرتنی بایۆپسی	bistoury	نەشته رکاری درێژو باریک
bioscience	زینده زانست، زانستی ژیان: زینده زانی به به کارهینانی هه موو زانسه تکانی تره	bite	گان، قه پ، قه پال پتوه دان
biostatistics	زینده ئامارزانی: به کارهینانی شیوازه کانی ئامارزانی له بواری زینده وەرزانیدا	bivalent	دوو هاوتا، دووهاوتایی
biosynthesis	زینده پیکهاتن: دروستبوونی ئاوێته به پرۆسه ی فسیۆلۆجی	biventricular	دوو سکۆله یی: په یوه ندیارد به هه ردوو سکۆله وه
		blackhead	زیپکه ی گه یو
		blackout	نابینایی و له هۆش چوونی ساتی
		bladder	میزه لدان کیسه
		gall b.	زراو: کیسه ی زه رداو
		urinary b.	میزه لدان
		blast	ته قینه وه، گرمه ی ته قینه وه بلاست، گۆپکه: قۆناغئیکی په ره سه ندنی خانه پیش گه یشتن به قۆناغی هه راشی

-blast	پارچە وشە بە مانای خانەى كۆرپە	night b.	شە و نە بىنى، شە و كۆپىرى
blastema	بلاستىما: كۆمەلەك خانە كە تاكى لى دروست دەبى	blister	بلىق، تلىق
blast(o)-	پارچە وشە بە مانای كۆپكە	block	گىران، داخرا
blastocyte	كۆپكە خانە: خانەى ناتايىبە تەندى كۆرپە لە	arterioventricular b.	گىرانى گونچكە لە - سكوئە بى: باش نە گە يىشتنى تە وژمى تىپەى دل لە گونچكە لە وە بۆ سكوئە
blastogenesis	دروستبوونى تاك لە بلاستىما بە شىوەى نارەگەزى كۆرانى لىمە خانەى بچووك بۆ شىوەى گە و رە تر	bilateral bundle branch b.	گىرانى ھەردوو چە پكە لق
blastoma	بلاستوما: لوى خانە كۆرپە لە بىھە كان لە بلاستىما	bundle branch b.	گىرانى چە پكە لق
blastomere	بلاستومەر: خانە يەك لە ھىلكەى پىتا و ھە دروست دەبى	heart b.	گىرانى دل: تىكچوونى گە ياندنى تە وژم بە دەمارى دلدا سىركردنى دەمار: سىركردن بە لىدانى دەرمانى سىركەر بۆ دەمارىك
blastula	بلاستولا: قوناغىك پاش دابە شىبوونى ھىلكەى پىتا و	nerve b.	گرتن، رىگرتن، داخستن گىران
bled	بلىقى گە و رەى پىست	blockade	داخەر، رىگر
bleed	خوین بەر بوون، خوین لى ھاتن	blocker	داخەرى ئە لفا: ھۆكارى
bleeder	خوینبەر بوو، خوینبەرىك	α-blocker	داخەرى ئىدرىنجرى ئە لفا
bleeding	خوین لى بروا	β-blocker	داخەرى بىتا: ھۆكارى داخەرى ئەدرىنجرى بىتا
blenn(o)-	پارچە وشە بە مانای لىنجاو	calcium channel b.	داخەرى كە نالى كالىسىوم
blennorrhea	لىنجاو شۆرى: دە رھا و ىشىنى لىنجاو وەك لە سوزە نە كدا	blood	خوین: شلەى ناو دل و لوولە كانى خوین كە پىكھاتووە لە پلازما و خروكەى سوور و خروكەى سىبى و خە پلەى خوین
blennothorax	لىنجاو سىنەى: كۆبوونە وەى لىنجاو لە ناو پەردەى سىدا	calcium channel b.	خوین كە نالى كالىسىوم
blepharitis	پىتلوسۆ: سووتانە وەى پىتلوو	blood group	گرووپى خوین
blephar(o)-	پارچە وشە بە مانای پىتلوو	blot	بلىق: شىواژىك بۆ پىشكەنىنى تاقىگە بى
blepharochalasis	ئەستور پىتلووى:	blue	شىن: يە كىكە لە رەنگە سەرە كىيە كان
blepharophimosis	ئەستور بوونى پىتلوى سەرە وە تەنگى پىتلووى: تەسك بوونە وەى بۆ شایى نە ئىوان دوو پىتلوو	methylene b.	شىنى مەسىلىنى
blepharoplasty	راستکردنە وەى پىتلوو	Prussian b.	شىنى پروسىيائى
blepharoplegia	ئىفلىج بوونى پىتلوو	blur	لىلى، تارى، تەلخى
blepharoptosis= ptosis		BMI= body mass index	
blepharorrhaphy	درومانى پىتلوو	BMR= basic metabolic rate	
Blepharostenosis= blepharophimosis		body	لەش، جەستە تەن، گرتك، ھەر تۆپە لە شتىك بەشى سەرە كىيە ھەر شتىك
blepharosynechia	لكا و پىتلووى: پىكە وە نووسانى پىتلوو ھە كان	aschoff b.	تەنى ئاشۆف: گرىى دل لە رۆماتىزمى دلدا
blepharotomy	كردنە وەى پىتلوو بە نە شتە ركارى	carotid b.	تەنى كارۆتىد لە خوینبەرى لاملدا
blindness	نابىيائى، نە بىنى، كۆپىرى		
color b.	رەنگ نە بىنى		

ciliary b.	برژانگه تهن له چاودا	bradycardia	خاوتريپه يي: خاويوونه وه ي
keton b.	ئەسیتۆن، کیتۆن		لیدانی دل بۆ خوار شهست له
pineal b.	تهنى سنه و به يري له ميشكدا كه	bradykinesia	خوله كينكا
	میلاتۆنن دەرژۆی		خاوجووله يي: خاويي نانا سايي
vitrous b.	تهنى شووشه يي: شله ي		له جووله دا
	شووشه يي نيوان هاوئنه و	bradikinin	برادىكايدين: به رينكه ريكى
	تۆرە ي چا و		به هيزي لوله ي خويين
boil	زيپكه	bradypnea	خاوه ناسه يي: خاويي
bond	بۆند: به ندى نيوان ئەتۆمه كان		نانا سايي هه ناسه دان
bone	ئۇسك، ئۇسقان	brain	ميشك: به شى سه ره كىي
booster	چالاكار، به هيزكه ر		كوئه ندامى ده مار كه له نا و
boot	پووت، پۆتين		كه لله سه ردايه
borax	بۆراكس، بۆراتى سۆديۆم	brainstem	قه دى ميشك: ئەويه شه ي
border	سنور، كه نار		ميشك كه نيوه گۆكانى ميشك
Bordetella	بۆرديتيلا: ره گه زيك به كترىا		ده به ستي به دپكه په تكه وه
	وه ك هى كۆكه ره شه	brainwashing	ميشك شتن
boric acid	ترشى بۆريك	bran	سۆس: ئاما هه كراويكى خۆراكىي
Borrelia	بۆرئليا: ره گه زيك به كترىا		پيكا هاتو له تويكلى دانه ويئه
	مشه خۆر		كه سه رچاوه يه كى باشى
boss	گرتگ		ریشاله
bottle	بوتل، شووشه	branch	لق
botulin	بۆتولين: ژه هري بۆتوليزم	bundle b.	چه پكه لق: لقي چه پكى هيس
botulism	بۆتوليزم: ژه هراوى بوونىكى	brash	دلە كزه
	خۆراكىي ترسناك به هۆي	breakdown	هه ره س، له كاركه وتن
	به كترىاى كلۆستريديۆم	breast	سينه، سنگ مه م ك
	بۆتوليزنه م له خۆراكى قوتوودا	breast-feeding	شيردان، مه م ك پيدان شيرى
bougie	بووژى: ئامپۆرىكى بارىكى ساف		دايك شيرخواردن، مه م ك
	بۆ به رين كردنى ميزه پۆ		خواردن
bovine	مانگايى، تاييه ت به ره شه ولاخ	breath	هه ناسه
bowel	ريخۆله	breathing	هه ناسه دان
bowleg	لاق كه وانه يي	breech	سمت سوار، به سواري هاتن:
BP	كورتە ي په ستانى خويين		هاتنه دنيا كه لاق له پيشدا بيت
	كورتە ي ده رماننامه ي		نه ك سه ر
	به ريتانايي	bregma	ته وقى سه ر
Br	هيماي توخمي بۆم	bridge	پرد: پيكا هاته يه ك دوو شت
brace	قايش، پالپشت بۆ راگرتنى		پيكا وه به ستي ددانىكى
	ئەنداميك		ده ستركردى جيگير
brachialgia	قۆل ئيشه، ئازارى باسك	brim	ليواري ته شت يا هه ر
brachi(o)-	پارچه وشه به ماناي باسك،		پيكا هاته يه ك وهك ته شت و قاپ
	بازوو	bromhidrosis	به ديؤنئاره قى: ئاره قى
brachium	باسك، قۆل، بازوو		به ديؤنى بنه نكل
brachy-	پارچه وشه به ماناي كورت	bromine	برۆم: توخميكى كيميائيه
brachydactyly	كورت په نجه يي: كورتى	bromocriptine	برۆمۆكريپتين: ده رمانيك بۆ
	په نجه كان		داكه واندى پرولاكتين
brady-	پارچه وشه به ماناي خا و،		كه مكدنه وه ي رشتنى شير
	هيواش	bromomenorrhea	بينويژي به دبۆن

brompheniramine	برۆمفینیرامین: دەرمانئیکى دژەههستامین	که مرۆڤ و گیانەوەر نەخۆش دەخەن وەک نەخۆشیی تاي مالتا
bronchi	بۆرییەکانی ھەوا(کۆ)	بروسیتلاکان: خێزانئیک بەکتریا
bronchial	ھى بۆری ھەوا، پەيوەندیدار بە بۆری ھەواوہ	کە ھەندیکیان نەخۆشى سازن تای مالتا، نەخۆشیی بروسیتلا
bronchiectasis	بەرینبوونی بۆری ھەوا	رووشان، شین بوونەوہ
bronchiole	بۆریچکەى ھەوا: لقە	سرتە ، دەنگ
bronchiolitis	بچوکەکانی بۆری ھەوا	گەورەبوونی لیمفەگرئ
bronchiospasm	کرتزبوونی بۆری ھەوا	بەتایبەتی ھى بن ران و بن بال
bronchitis	سووتانەوہى بۆری ھەوا	گووپ، روومەت
acute b.	سووتالنەوہى تیژی بۆری ھەوا	روومەتی
chronic b.	سووتانەوہى درێژخایەنى بۆری ھەوا	گوپکە
bronchocele	کیسی بۆری ھەوا	بەفەر، پارسەنگ: سېستەمئک بۆ ریگرتن لە گۆرانی رێژەى ئایۆنى ھایدروجن
bronchoconstriction	تەنگبوونەوہى بۆری ھەوا	خپیلە، تۆپ، ھەشتیکى خپ خپیلەى شاخوئینبەر:
bronchoconstrictor	تەنگکاری بۆری ھەوا: دەرمانئیک بۆری ھەوا تەسک بکاتەوہ	گەورەبوونئیک لە سەرەتای شاخوئینبەردا
bronchodialator	بەرینکاری بۆری ھەوا: دەرمانئیک بۆری ھەوا بەرین بکاتەوہ	b. of hair خپیلەى موو: ئەستوربوونی بنی موو کە قەدى مووی تئیدا دروست دەبئ
bronchogenic	لەبۆری ھەواوہ سەرى ھەلداى، ھى بۆری ھەوا	olfactory b. خپیلەى بۆن: فراوانبوونی کەتالی بۆنکردن لە بن لووی پئیشەوہى مئشکدا کە دەمارى بۆنى تئ دەچئ
bronchography	وئینەگرتنى بۆری ھەوا	خپیلەى پیاى: کۆمەلئیک خانەى شوان بەدەورى تەوہرى دەمارەخانەدا
broncholithiasis	بەردى بۆری ھەوا	b. of penis خپیلەى چوک: بەشە ئەستوربووہەکەى تەنى ئیسفەنجیى چوک
bronchology	لئیکۆلئینەوہى بۆری ھەوا	b. of urethra خپیلەى میزەرۆ خپیلەى پەيوەندیدار بە لاکئیشەمۆخەوہ
bronchophony	بېستنى دەنگ لە بۆری ھەواوہ	bulbar سووتانەوہى خپیلەى چوک
bronchoplasty	راستکردنەوہى بۆری ھەوا	bulbitis
bronchopneumonia	سووتانەوہى سى و بۆری ھەوا	bulbus= bulb
bronchopulmonary	ھى سى و بۆری ھەوا	bulimia
bronchorrhaphy	دروومانى بۆری ھەوا	زئیدەخۆرى: جۆرئیک زۆرخۆرى ناوہناو کە زیاتر لە ئافرەتدا ھەيوە خۆریشاندنەوہى لەگەلداىە
bronchoscope	ناوئینى بۆری ھەوا: ئامئریک بۆ تەماشاکردنى بۆری ھەوا	bulla بلى، تلوقة: زامئیکى پئست کە شلەى تئداى
bronchoscopy	ناوئینى بۆری ھەوا: پشکنینى بۆری ھەوا بە ناوئین	bullate بلىقدار، بلىقى، تلوقةکردو
bronchospasm	کرتزبوونی بۆری ھەوا	bullous= bullate
bronchostenosis	تەنگبوونەوہى بۆری ھەوا	
bronchostomy	کردنەوہى بۆری ھەوا بۆ دەرەوہ	
bronchus	بۆری ھەوا	
brow	تەوئیل، ناوچەوان	
brucella	بروسیتلا: رەگەزئیک لە وردەزیندەوہى بروسیتلاکان	

bundle	چەپك: دەستەپەك ریشالی دەمار یا ماسولكە
b. of His	چەپكى هیس: چەپكێك ریشالی ماسولكەى دل
bundle branch	چەپكەلق
bur	بەر: دریلێك بۆ كونكردى ئیسك
buret	بوریت: بوتلیكى شووشەى نیشانكراو بۆ پێوانە
burn	سووتان، سووتاو: زیان بینینی شلنە بەھۆى گەرماو ئاگرو کارەباو مادەى كیمیایی و تیشكدانەو وەو
bursa	بورسا: كیسە یا بۆشاییەكى پڕ لەشلە بۆ كەمكردنەهەى لێكخشاندن لە هەندى شوینی لەشدا وەك جومگە
bursitis	بورساسۆ، سووتانەو دەى بورسا
bursotomy	كردنەو دەى بورسا
busulfan	بیوسولفان: دەرمانێكى دژەشێرپەنجە
butabarbital	بیوتا باربیتال: باربیوتیراتیکى ناوەندكار كە وەك ئارامبەخش و خەوینەر بەكار دەی
butane	بیوتان: گازیكى بێرەونگ و گپگر
buttocks	سمت
button	دوگمە، قوچچە هەر پێكها تەپەكى دوگمە ئاسا
butyrophenone	بیوتیرۆفینۆن: كۆمەلێك دەرمانى دژەدەرروونی وەك هالۆپتریدۆل
bypass	خۆلى لادان، تێپەراندن
coronary artery b.	تێپەراندنى خۆینبەرى تاجى: دانانى موتوربەپەكى خۆینبەرنەر لە نێوان شاخۆینبەرى و خۆینبەرى تاجیدا لەولای گبراویى خۆینبەرى تاجیبەكەو بەمەبەستى خۆلادان لە گیرانەكە
byssinosis	سینەتۆزى لۆكە: جۆرێك نەخۆشییى سى بەھۆى هەلمژینی تۆزى لۆكەو

□

C

Ca

cachectin

cachexia

cadaver

cadmium

caffeine

cage

thoracic c.

calamine

calcaneopophysitis

calcaneodynia

calcaneus

calcaneal

calcar

calcareous

calcarine

calciferol

calcific

calcification

calcemia= hypercalcimeia

calcinosis

calcipexy

calciprivia

calcitonin

calcitriol

calcium

هێمای توخمی کاربۆن

هێمای توخمی کالسیۆم

کاکتیکتین: هۆکاری وشک هه‌لگه‌رانی لوو

زه‌بوونی: ئەویه‌ری حال خرابی و لاوازی

لاشه، چه‌نازه

کادمیۆم: توخمێکی کیمیاییه‌ خواردن و

هه‌لمژینی زیانبه‌خشه

کافایین: ماده‌یه‌که له چاو قاوه‌دا هه‌یه‌و

هاندهری کۆئه‌ندامی ده‌ماره‌ و وه‌ک

نازاربه‌ر به‌کارده‌ی

قه‌فه‌س، قه‌فه‌زه

قه‌فه‌زه‌ی سنگ

کالامین: ئاماده‌کراویک بۆ پاراستنی

پێست

سووتانه‌وه‌ی به‌شی پشته‌وه‌ی ئێسکی

پاژنه‌ی پێ

پاژنه‌ئێشه

ئێسکی پاژنه

پاژنه‌یه‌ی

دړك | پێکهاته‌یه‌کی دړك ئاسا

کلسی، ته‌باشه‌ری، قسلی

دړك ئاسا

کالسیفیرۆل: ئاوێته‌یه‌ک به‌ کاریه‌گی

وه‌ک فیتامین دی

کلسی

کلسکردن: نیشته‌نی خۆنیه‌کانی کالسیۆم

له‌ شانه‌کانی له‌شدا و ره‌قبوون

به‌وه‌وه‌یه‌وه

کلسداری: کلسکردنی نا‌ئاسایی شانه‌کان

چه‌سپینی کالسیۆم به‌ شانه‌کانه‌وه

که‌مکالسیۆمی

کالسیتۆنین: هۆرمۆنێکه‌ گلاندی

سایرۆید(به‌رمل)ده‌بیرژۆی و ریژه‌ی

کالسیۆمی و فۆسفۆری خۆین که‌م

ده‌کاته‌وه‌ و ری له‌ توانه‌وه‌ی ئێسک

ده‌گرۆ

کالسیترایۆل: ده‌رمانێک بۆ چاره‌ی

که‌مکالسیۆمی

کالسیۆم: توخمێکی کیمیاییه‌

پێکه‌ته‌ری سه‌ره‌کی ئێسک و ددانه‌ و

پێویسته‌تیشه‌ بۆ کاری ده‌مار و ماسوله‌ک و

دل و خۆین مه‌یین

به‌رد: تۆپه‌لێکی ره‌ق له‌ناو شانه‌کانی

له‌شی مۆفدا که‌ پێکه‌هاتوه‌ له‌ خۆیی

کانزاکان

به‌ردی زراو

به‌ردی ددان، کلسی ددان

به‌ردی گورچيله

به‌ردی لیک

به‌ردی میز، به‌ردی کۆئه‌ندامی میز

به‌ردی میزه‌لدان

به‌ردی، تابه‌ت به‌ به‌رد

پووژ: به‌شی پشته‌وه‌ی لاق له‌ خوار ئه‌ژنۆ

| گۆلک، گوێره‌که‌ | گۆشتی گۆلک

کالیبه‌ر: تیره‌ی ناوه‌وه‌ی لوله‌

دیاریکردنی پێوانه

گرتک، گۆپکه‌ | پێکه‌ته‌ی گرتک ئاسا

calculus

biliary c.

dental c.

renal c.

salivary c.

urinary c.

vesical c.

calculous

calf

caliber

calibration

caliculus

calix= calyx

callosum= corpus callosum

callus

calor

caloric

calorie

calorigenic

calorimeter

calvaria

calx

calyx

caliceal

camera

camphor

گه‌مپه‌: ئه‌ستوربوونی پێست به‌هۆی

په‌ستان و لێکخشانه‌وه‌ | کاله‌س: ئه‌و

ئێسکه‌ سه‌ره‌تاییه‌ی له‌ شوینی شکاوی

ئێسکدا دروست ده‌بی

گه‌رمی: یه‌کێک له‌ نیشانه‌ گرنگه‌کانی

سووتانه‌وه

کالۆره‌یی | گه‌رم

کالۆری: یه‌که‌ی پێوانی گه‌رمی که‌

یه‌کسانه‌ به‌گه‌رمای پێویست بۆ

به‌رزکردنه‌وه‌ی په‌له‌ی گه‌رمیی یه‌ک کرام

ئاو به‌ بری یه‌ک په‌له‌ی سه‌دی. له

زینده‌کیمیادا یه‌ک کالۆری یه‌کسانه‌ به‌

4,184 جوول

گه‌رمیسان، وزه‌ساز

کالۆریمه‌تر: پێوه‌ری گه‌رمای به‌ره‌مه‌هاتوو

له‌ زینده‌وه‌ردا

ته‌پلی سه‌ر

قسلی، ته‌باشه‌ری | پاژنه

ئه‌ندام یا بۆشاییه‌کی فنجان ئاسا |

فنجانی گورچيله: بۆشاییه‌ فنجانیه‌کانی

ناو کرۆکی گورچيله

فنجانی | تابه‌ت به‌ فنجانی گورچيله

ژوور، سندوق

کافوور: کیتۆنێکی سروشتی یا ده‌سکرده

به‌ شێوه‌یه‌کی ناوچه‌یی به‌کارده‌ی بۆ

نالۆش و سووتانه‌وه

camptodactyly	په نچه چه ماوه یی: چه مینه وهی هه میشه یی په نچه	کاندیدا که ده بیته هوی ئالۆش و سووریوونه وه و دهر دانی
camptomelia	لاق چه ماوه یی: چه مینه وهی هه میشه یی لاق	ده رهاویشته په کی سپیی وه کرم کاندیدین: دژه سازنیک بۆ پشکنینی
campylobacter	کامپیلوباکتەر: خیزاننیک به کتریای گرام نینگه تیف	هه ستیاری به رامبه ر کاندیدا له ریگه ی پشکنینی پیسته وه
canal	که نال، جۆگه	سه گی، تایبه ت به سه گ که لبه
alimentary c.	جۆگه ی هه رس له ده مه وه تا کۆم	برین به تایبه تی هی دم و لئو
anal c.	جۆگه ی کۆم	کانه بیس: وشکه گۆلی رووه کی
biliary c.	جۆگه ی زراو	حه شیش (کانه بیس ساتیفا) که
birth c.	جۆگه ی له دایکیبون، جۆگه ی زاین	کاریگه ری نه شه به خش و
carotid c.	جۆگه ی کارۆتید	هه لوه سه سازی هه یه و به چنده شیوه یه ک
facial c.	جۆگه ی ده ماری روخسار	ناماده دهر کرین وه ک به نگ، حه شیشه،
inguinal c.	جۆگه ی بنیان	ماریجوانا، که نجا
optic c.	جۆگه ی بینایی که ده ماری بینایی پییدا تیده په ری	کانیولا: لولوه یه ک که ده خرپته ناو ده ماری خوین یا جۆگه یه کی له ش یا
canaliculus	ورده جۆگه، ورده که نال	بۆشاییه کی له شه وه به مه به سستی ئالۆگۆر
canalization	رنگه کردنه وه، جۆگه لیدان، جۆگه دروستیبون	سووتانه وهی گۆشه ی چاو راسنکردنه وهی گۆشه ی چاو
cancellus	تۆره ی ئیسک: پینکاته یه کی تۆرئاسا له ئیسکدا	کردنه وهی گۆشه ی چاو گۆشه ی چاو: شوینی به ک گه یشتنی
cancellous	تۆری، ئیسفه نجی	پنلوی سهر وه و خواره وه
cancer	شیرپه نچه: هه ر گه شه یه کی به دچاره ی شانه کانی له ش که توانای بلبوونه وهی په لاماردانی شانه کانی تری هه یه و سه ره نجام نه گه ر وازی لی بهینری ده بیته هوی مردن	سه ریۆش، کلاو، کلاوه کلاوه ی دوانزه گری: نه وه به شه ی دوانزه گری که به ستراوه به دهر که ی که ده وه
canceremia	شیرپه نچه خوینی: هه بوونی خانه ی شیرپه نچه له خویندا	کلاوه ی نه ژنۆ توانا، توانایی نه دازه، بری له خۆگرتن توانای به رماوه ی فرمانی سی: بری نه و هه وایه ی له کۆتایی هه ناسه دانی ئارامدا له سیبه کانددا ده مینیتته وه نه وپه بری توانای هه ناسه دان
cancerigenic	شیرپه نچه ساز	functional residual c.
cancerous	شیرپه نچه یی	maximum breathing c.
cancerphobia	ترسی ناماقوول له شیرپه نچه	total lung c.
canceriform	شیرپه نچه ئاسا	توانای گشتی سیبه کان: : بری هه وای ناو سیبه کان له کۆتایی قوولترین هه ناسه هه لکیشاندان
canceroid	نیمچه شیرپه نچه	توانای زینده یی: بری نه و هه وایه ی له سیبه کان ده کرپته دهر وه له پاش هه ناسه هه لکیشانی ته واو
candela	مۆم: یه که ی شوقی رووناکی	به رینبوونی موولوله کان موولوله ی خوین مووناسا
candida	کاندیدا: جۆرنیک قارچک که به ئاسایی له دم و ریخۆله و زئی ئافره تدا ده ژین به لام هه ندی جار ده بینه هوی نه خۆشی کاندیداداری: تووشبوون به کاندیدی	که له ئاسا، که له دار گرتک له کۆتایی ئیسکدا بۆ به ستنه وهی به ئیسکیکی تره وه
candidaisis	نه خۆشی ساز له جۆری کاندیدا ئه لیبیکانز که ده توانی ناوپیۆشی دم و بۆری هاناسه و زئی و پیست بگریته وه	capillarectasia
accute pseudomembraneous c. = thrush	کاندیداداری زئی: سووتانه وهی زئی و به شی دهر وهی نه دانی ئافره ت به	capillary
oral c. =thrush		capitate
vaginal c.		capitellum= capitulum
		capitulum

capnogram	کاپنۆگرام: ویتنه‌ی هیلکاری بۆ نیشاناندانی چپیی دووهم ئۆکسیدی کاربۆن له هه‌وای هه‌ناسه‌دا	carbachol	کارباکۆل: هاوکاریگه‌ریکی کۆلینتریجی که بۆ بچوک کردنه‌وه‌ی بېلبېله‌و چاره‌ی ناوی ره‌ش به‌کارده‌ی
capnograph	کاپنۆگراف: ئامێری پشکنینی دووهم ئۆکسیدی کاربۆن له هه‌وای هه‌ناسه‌دا	carbamazepime	کاربامازېپین: دهرمانیکی دژه‌گه‌شکه که بۆ چاره‌ی ق‌ا به‌کارده‌ی
capnography	کاپنۆگرافی: ویتنه‌گرتنی هیلکاری راده‌ی دووهم ئۆکسیدی کاربۆن له هه‌وای هه‌ناسه‌دا	carbenicillin	کاربېنېسیللین: په‌ئسلینیکی نیمچه‌ده‌ستکرد
capnometer	کاپنۆمېتر: پتوهری په‌ستانی دووهم ئۆکسیدی کاربۆن له هه‌ناسه‌دا	carbidopa	کاربیدۆپا: دهرمانیک له‌گه‌ل لیڤۆدۆپا به‌کارده‌ی بۆ چاره‌ی نه‌خۆشیی پارکینسون
capnometry	کاپنۆمېتری: پتوانی دووهم ئۆکسیدی کاربۆن	carbinoxamine	کاربېنۆکسامین: دهرمانیکه کاربیه‌ری ئارامبه‌خش دژه‌هېستامینی هه‌یه کاربوهیدرات: کۆمه‌لیک ناوێته‌ی کیتۆنی و ئه‌لدیهایدی وه‌ک نشاسته و شه‌کر و گلایکۆجین که به‌شیککی سه‌ره‌کی خۆراکی مرۆڤه‌ی پێک ده‌هێنن
capotement	جلقه، بلقه‌بلق: ده‌نگی بلقه که له به‌رینیوونی گه‌ده‌دا ده‌بیسترئ	carbohydrate	ترشی کاربۆلیک، فینۆل
capping	داپۆشین، داپۆشران	carbolic acid	کاربۆن: توخمیکی کیمیاییه
capreomycin	کاپرېۆمیسین: دهرمانیکی دژه‌زینده‌ی فره‌پېتیدی که کارگه‌ره‌ دژی میکروبیی سیل	carbon	دووهم ئۆکسیدی کاربۆن که گازیکی بۆ بۆن و بیره‌نگه
capric acid	ترشی کاپریک: چه‌وره‌ترشیککی تیر	c. dioxide	یه‌که‌م ئۆکسیدی کاربۆن که گازیکی بۆ بۆنه و هه‌لمژینی ده‌بیته هۆی خنکان
caproic acid	ترشی کاپرۆیک: چه‌وره‌ترشیککی تیر	c. monoxide	تیتراکلۆریدی کاربۆن: شله‌یه‌کی بیره‌نگی هه‌لچووی زیانبه‌خشه
caprylic acid	ترشی کاپریلیک: چه‌وره‌ترشیککی تیر	c. tetrachloride	کاربۆنات: خوپی ترشی کاربۆنیک
capsid	کاپسید: ئه‌و به‌رگه‌ پرۆتینییه‌ی ترشه‌ ناوکییه‌کانی فایرۆس ده‌وره‌ده‌دات و پیکهاتوه له ژماره‌یه‌ک کاپسۆمیر	carbonate	ترشی کاربۆنیک
capsomer	کاپسۆمیر: یه‌که‌ی پیکهاتنی کاپسیدی فایرۆس	carbonic acid	ئه‌نهایده‌ریزی کاربۆنیک: ئه‌نزیمیکه هانی شیبوونه‌وه‌ی ترشی کاربۆنیک ده‌دات بۆ ناو دووهم ئۆکسیدی کاربۆن
capsule	که‌پسول، به‌رگ: ئه‌و به‌رگه‌ی چوارده‌وری پیکهاتیه‌کی له‌ش یا ئه‌ندامیک ده‌دات که‌پسول، گولاج	carbonic anhydrase	کاربۆنیل
capsular	که‌پسولی، به‌رگی، تاییه‌ت به‌ به‌رگ	carbonyl	کاربۆکسی هیمۆگلوبین: هیمۆگلوبین کاتی له‌گه‌ل یه‌که‌م ئۆکسیدی کاربۆن
capsulectomy	لابردنی که‌پسول و به‌رگ به‌تاییه‌تی به‌رگی جومگه و به‌رگی هاوینه‌ی چاو	carboxyhemoglobin	یه‌کیگرتیی که‌رئ له یه‌کگرتنی ده‌گرئ له‌گه‌ل ئۆکسجین
capsulitis	سووتانه‌وه‌ی به‌رگ	in	کاربۆکسیل
capsuloplasty	رێک کردنه‌وه‌ی به‌رگی جومگه	carboxyl	کاربۆکسیلین: دروستبوونی ناوێته‌یه‌کی کاربۆکسیل به‌ زیادکردنی دووهم ئۆکسیدی کاربۆن یا بیکاربۆنات
capsulotomy	کردنه‌وه‌ی به‌رگی جومگه	carboxylation	کاربۆکسی مېسایل سلېلۆز: جۆریک سلېلۆز که له پیکهاتیه‌ی دهرماندا به‌کارده‌ی
captopril	کاپتۆپرېل: دهرمانیکی داکه‌وینه‌ری ئه‌نیمی بگۆرئ ئه‌نجیۆتېنسین که بۆ چاره‌ی په‌ستانی خوژین و نوشستی په‌نماوی دل به‌کارده‌ی	carboxymethylcellulose	ره‌شه‌زیپکه: جۆریک سووتانه‌وه‌ی پېست و شاننه‌کانی ژێپېستی که له کۆمه‌لیک زیپکه پیکدی و له‌چهنده‌ لاوه کیمی لئ دپته‌ده‌ره‌وه‌ ره‌ش داده‌گه‌رئ و به‌زۆری به‌هۆی ستافیلۆکۆکه‌سی زێرینه‌وه‌یه
caput	سه‌ر کۆتایی هه‌ر پیکهاتیه‌یه‌کی له‌ش		
caput medusae	به‌رینیوونی خوینهنه‌ره‌کانی ده‌وه‌ری ناوک	carbuncle	
caput succedaneum	ئاوهندی ژێپېستی سه‌ری ساوا له‌کاتی له‌دایکبووندا		
carbacephem	کارباسېفیم: ده‌سته‌یه‌ک دهرمانی دژه‌زینده‌یی هاوشنوه‌ی سیفالۆسپۆرین		

carcinoembryonic	شیرپه نجه کۆرپه له یی: له شیرپه نجه و کۆرپه له دا هه بی	cardiocele	کیسی دل، فتقی دل
carcinogen	شیرپه نجه ساز: هه رشتیک بیته هوی شیرپه نجه	cardiocentesis	ده رزی به دلد اکردن
carcinogenic	شیرپه نجه ساز، شیرپه نجه سازی	cardiochhalasia	سه ردل خاوی: خاوی و سستی ماسولکه ی گوشه ری ده رکه ی سه ره وه ی گه ده
carcinogenicity	شیرپه نجه سازی: توانای بوون به یا دروستکردنی شیرپه نجه	cardiodynamics	دینامیکه تی دل: لیکۆلینه وه ی جووله ی دل
carcinoid	کارسینۆید: جۆریک لوی کۆئه ندامی هه رس	cardiodynia	دل ئیشه
carcinolysis	شیرپه نجه کۆژی: له ناویردنی خانه ی شیرپه نجه یی	cardioesophageal	گه ده سوورینچکی: تایبته به شوینی به یه ک گه یشتنی گه ده و سوورینچک دلی، سه ره له داو له دله وه
carcinolytic	شیرپه نجه کۆژ	cardiogenic	کاردیۆگرام: وینه ی دل
carcinoma	کارسینۆما: لوی به دچاره ی رووکه شه خانه کان که په لاماری ده وریه رده دات و بلاوده بیته وه کارسینۆمای	cardiogram	کاردیۆگرافی: وینه گرتنی دل له رووی شیوه و فرمانه وه وه وینه گرتنی کاره بایی، وینه گرتنی دهنگی و وینه گرتنی جووله یی
acinar c.	توره که یی (سیکلدانۆچکه یی)	cardiography	دل داکه وین: هۆکاریک دل سست بکات دلژوین: هۆکاریک کاری دل به گور بکا دلزانی: لیکۆلینه وه ی دل و فرمانه کانی
basal cell c.	کارسینۆمای بنکه خانه کان	cardioinhibitor	دله نه رمه: نه رمبوونی نااسایی ماسولکه ی دل
Bronchogenic c.	کارسینۆمای بۆریی هه وا	cardiokinetic	زدلی: گه وره بوونی نااسایی دل
Chorionic c.= choriocarcinoma	کار سینیۆمای کۆرپه له یی	cardiology	پووکانه وه ی چه ره یی ماسولکه ی دل
Embryonal c.	کارسینۆمای سه ره تای خانه کانی جگه ر	cardiomalacia	ده رده ماسولکه ی دل: نه خۆشیی ماسولکه ی دل که هوی نه زانراوه و ته نیا ماسولکه ی دل ده گرتته وه
hepatocellular c.	لینجه کارسینۆما	cardiomegaly	ده رده دل: هه ر نه خۆشییه کی دل
mucinous c.	ره قه کارسینۆما	cardiomyoliposis	ترسی ناماقول له نه خۆشیی دل
scirrhous c.	کارسینۆمای خانه پووله که یی	cardiomyopathy	راستکردنه وه ی سه ردل: ریک کردنه وه ی ده رکه ی به یی گه ده و سوورینچک ئیفلیجی بوونی دل: وه ستانی کاری
squamous cell c.	شیرپه نجه داری: حالته ی بلاو بوونه وه ی شیرپه نجه له له شدا	cardiopathy	ماسولکه ی دل له کاتی نه شته رگه ری دلدا سوورانی دل به ره و خواره وه
carcinomatosis		cardiophobia	دل و سبیه کان
Carcinosis= carcinomatosis		cardioplasty	دروومانی ماسولکه ی دل
Cardia	سه ردل: به شی لای دلی گه ده، ده رکه ی سه ره وه ی گه ده	cardioplegia	دپانی دل
cardiac	دلی: تایبته به دل سه ردلی	cardiopsis	ره قدلی: ره قبوونی دل
c. arrest	وه ستانی دل، دل وه ستان	cardiosclerotic	دل هه لبرۆژ: کاریگه ری زیاتری له سه ردل هه بی
c. failure	نوشوستی دل: که مبوونه وه ی توانای دل بۆ پالنانی خوین	cardioselective	سه ردل کۆژی: کۆژبوونی سه ردل (ده رکه ی به یی سوورینچک و گه ده)
c. insufficiency	که متوانایی دل	cardiotoxic	چاره سه ری دل
c. massage	شیلانی دل	cardiotherapy	کردنه وه ی دل کردنه وه ی سه ردل
c. murmur	نووکه ی دل: دهنگی نااسایی له دلدا	cardiotomy	دلژوین: هاندهری کۆژی ماسولکه ی دل
c. pacemaker	ریکخه ری دل	cardiotonic	ژهه ره دل: ژهه ره بی بۆ دل یا زیانی پی
c. valve	زمانه ی دل	cardiovascular	بگه یه نی
cardiectasis	به ریندلی: به رینبوونی دل		
cardi(o)-	پارچه وشه به مانای دل یا سه ردل		
cardioaccelerator	دل به گورخه ر		
cardioangiograph y	وینه گرتنی دل و لوله کانی		
cardioangiology	دل لوله زانی: لیکۆلینه وه ی دل و لوله کانی		

cardiotoxicity	ژدهره دلی	carpus	جومگه ی مه چه ک که له هه شت ئیسک
cardioyulvulitis	سوتانه وه ی زمانه ی دل	carrier	پنکھاتوه
cardiovalvulotome	زمانه بیری دل: ئامیتریک بۆ برینی زمانه ی دل		هه لگر: هه لگری میکروبی نه خووشی به بی
cardiovascular	تایبه ت به دل و لووله کانی		دهرکه وتنی نیشانه کانی نه خووشی
cardioversion	دل هینانه وه: راستکردنه وه ی ریتمی دل		هه لگری جین: هه لگری سیفه تیکی به زیو
	به شوکی کاره بایی		که خزی سیفه ته که ی تیدا نیه به لام
carditis	دل سۆ: سوتانه وه ی دل	cartilage	ده یگوژیته وه بۆ نه وه کانی
care	بایه خ پیدان، چاودیری		کرکراگه: جۆریکی تایبه ته ندی
coronary c. unit	یه که ی چاودیری دل		به سته ره شاننه که له گه ورده هه یه و له
critical c.	چاودیری شلۆق		کۆرپه له دا په یکه ری ئیسکی کاتی
intensive c. unit	یه که ی چاودیری شیلگر		پنکده هینی و سۆ جۆری سه ره کی
primary c.	چاودیری به رای	caruncle	هه یه - کرکراگه ی هه یه لینی، کرکراگه ی
secondary c.	چاودیری دووه می	hymenal c.	لاستیکی و کرکراگه ی ریشالی
tertiary c.	چاودیری سیه می		گۆپکه، پنتک، هه لتۆقینی ورد
caries	خوران، کلۆربوون	lacrymal c.	گۆپکه ی په رده ی کچی: ورده گۆپکه له
dental c.	خورانی ددان، کلۆربوونی ددان		ده می زیدا
carious	خوراو، کلۆر	carvedilol	گۆپکه ی فرمیسیک له گۆشه ی ناوه وه ی
carina	لئوار، هه ریپیکهاته یه که له شیوه ی لئواردا		چاودا
cariogenesis	داخوران، کلۆربوون	carvedilol	کارفیدیلۆل: ده رمانیکی په ستانی خوین
carisoprodol	کاریسۆپروڈۆل: ده رمانیکی ئازاربه ر و		و نوشوستی دل
	خاوکه ری ماسولکه ی په یکه ری	cascade	زنجیره، پۆسه ی یه که له دوا ی یه که
carminative	با به ر: ده رمانیک باویری ناو سک لابه ری	cascara	تویکلی دره خت
carmine	کارمین: رهنگیکی سووره له شاننه زانیدا	c. sagrada	کاسکارا ساگرا: تویکلی دره ختیکه وه که
	به کاردی		ده رمانی ره وانکه ر به کاردی
carminophil	کارمیندۆست: به ئاسانی رهنگی کارمین	case	حاله ت، حاله تیک له نه خووشی نه خووش
	وه ریگری		مه سه له، دۆز
carnivore	گۆشتخۆر: گیانه وه ری وه که سه گ و	caseation	به کازین بوون: مردن و وشکبوونه وه ی
	پشپله		شاننه بۆ پنکھاته یه کی په نیر ئاسا
carnivorous	گۆشتخۆر	case history	میژووی حاله ت: زانیاری ده رباره ی
carotene	کارۆتین: جۆریک ۆیه به رهنگی زهرد و		نه خووش و که سوکار و دورویه ری
	سووری زهردباو که له سه وزیجانی سه وز	casein	به مه به سستی تیگه یشتن له حاله ته که ی
	و گه لادار و میوه ی زهردا هه یه و له له شدا		کازین: پرتۆتینیکی فۆسفۆرییه که
	ده گۆری بۆفیتامین ئه ی		پرتۆتینی سه ره کیی شیره
carotenemia= hypercorotenemia		caseinogen= casein	
carotenoid	نیمچه کارۆتین، وه که بیئاکارۆتین	case worm= echinococcus	
carotenosis	کارۆتینداری: زهردبوونی رهنگی پیست	cassette	کاسیت: پا که تیکی رووناکی نه بر که
	به هۆی به رزیی کارۆتینی خویننه وه		فلیمی تیشکی ئیسکی تی ده خری پیش
carotid	کارۆتید: خوینبه ری کارۆتید که		ویننه گرتن
	خوینبه ری سه ره کییه له ملدا	cast	قالب وه که هی شه ویلگه و ددان پیچانی
carotidynia	کارۆتید ئیشه: ئازاری مل له ریره ی		شوینیکی له ش وه که شکاوی به گه چ
	خوینبه ری کارۆتیدا	castrate	بۆنه وه ی نه بزوی
carpal	مه چه کی: تایبه ت به ئیسکه کانی مه چه که	castration	ده یخه سینۆ خه سینراو
carpectomy	لابردنی ئیسکی مه چه که		خه ساندن: بییه شکردن له ئه ندنامه کانی
carpitis	مه چه که سۆ: سوتانه وه ی په رده ی	female c.	سینکس و توانای زاووزی
	جومگه ی مه چه که		خه ساندنی مینینه: لابردنی هه ردوو
			هیلکه دان

male c.	خهساندنی نئیرینه : لایردنی ههردوو گون	catatonia	کاتاتونیا: جۆریک نائاسایهتی له جوولهدا
casualty	زیانی گیانی، برینداری یامردن بههوی رووداویکهوه		که دهبیته هۆی کهمیوون یا زیادبوونی جووله بهتایبهتی له شیرۆفرینیدا
cata-	پارچهوشه بهمانای خوارهوه، بهرامبهه	catatonic	کاتاتونی
catabiosis	تیپهیرینی ژیان، پیربوونی زیندهوهه	catecholamine	کاتیکولهمین: دهستهیهک ناویتهی
catabolism	رووخینهکردار: پرۆسهی تیکشکاندنی ناویتهی ئالۆز له لایه ن خانهوه بۆ مادهی ساده و وزه		ئهمینی که وهک سیستهمی دهماری سیمپاسی کاردهکه ن بۆ نموونه دۆپامین، ئیپینفرین، نۆرئپینفرین
catabolic	رووخینهکرداری	catgut	کاتگت: دهزوی توادهی نهشتهرگهری
catabolize	تیکیده شکینی بهرووخینهکردار	catharsis	رهوانی، کارکردنی سک
catagenesis	شیبوونهوه، ههلهوشانهوه	catahrtic	رهوانکه، سک ریخهه
Catalase	کاتالاز: ئهزیمیکه هانی شیبوونهوهی هایدروجن پیرۆکساید دهوات بۆ ئاوو ئۆکسیجن	catheter	کاسیتهه: لولهیهک بخریته ناو بۆشاییهکی لهشهوه بۆ دهرهینان یا تیکردنی شله
cataplexy	کاتالپسی: حالتهی وشک و بی جووله راگرتنی درێخایهنی لهش له لایه ن کهسبکهوه وهک ئهوهی له شیرۆفرینیا کاتاتونیدا روودهوات	angiographic c.	کاسیتهری وینهگرتنی لولهکانی خوین
		balloon c.	کاسیتهری بالۆندار
catalysis	گورپهخشین: خیراگردنی کارلیکی کیمیایی به یارمهتی هۆکاریک که خۆی بهشداریه کارلیکهکهدا ناکات	cardiac c.	کاسیتهری دل
		central venous c.	کاسیتهری خوینهینهی ناوهندی
catalyst	گورپهخش	Foley's c.	کاسیتهری فۆلی که له ناو میزهداندا دادهنری
catalytic	گورپهخشی		کاسیتهری خۆهستین
cataphylaxis	تیکشکانی بهرگری لهش له بهرامبهه ههوا	indwelling c.	کاسیتهردانان، کاسیتهرکردن
		catheterization	کاسیتهرکردنی دل: دانانی کاسیتهه بۆ ناو دل و لولهکانی بهمهبهستی وینهگرتن
cataplexy	کاتاپلکسی: نۆرهی سستبوونی ماسولکهی لهش له نهنجامی هۆکاری سۆزداریدا وهک توورهیی و ترس	cardiac c.	کاسیتهرکردنی دل: دانانی کاسیتهه بۆ ناو دل و لولهکانی بهمهبهستی وینهگرتن
		retrograde c.	کاسیتهرکردنی پیچهوانه: دانانی کاسیتهری دل به پیچهوانهی ئاراستهی خوینهوه
cataract	ئاوی سپی: لیلبوونی هاوینهی چاو یا بهرگهکهی	cathode	کاسۆد، جهمسهری پۆزهتیف: ئهوجهمسهره کارهباپیهی ئایونه پۆزهتیفهکان رووی تی دهکه ن کاتایون: ئایونی پۆزهتیف
capsular c.	ئاوی سپی بهرگی: ئاوی سپی له بهرگی هاوینهدا		کک، کک ئاسا
cortical c.	ئاوی سپی توپۆزی: ئاوی سپی له توپۆزی دهرهوهی هاوینهدا	cation	کک، پهتک: کۆمهلیک دپکه رهگ که له بهشی خوارهوهی دپکه پهتک شۆردهبهنهوه به ناو جۆگه ی برپهه دا
mature c.	ئاوی سپی گه یو که هه موو هاوینهی گرتوتهوه	cauda	کلکی نزیککی کلک
nuclear c.	ئاوی سپی کرۆکی	c. equina	ئازاریکی وه م سووتانهوه له پیستا بههۆی نهخۆشیهی دهماره
secondary c.	ئاوس سپی دووهمی بههۆی نهخۆشیهی وه		چیههیهکانهوه
senile c.	ئاوی سپی پیری	caustic	ههلقهچینهه، سووتینهه
traumatic c.	ئاوی سپی زهبری	cauterant	مادهی ههلقهچینهه
catarrh	شۆری: سووتانهوهی ناویۆشهپهردهی وهک لووت و قورگ هاویری لهگه ل ئاوکردن	cauterization	ههلقهچاندن
		cautery	ههلقهچاندن، کۆتهی: سووتاندنی شانیهی زیندو به به کارهینانی هۆکاری سووتینهه بهمهبهستی چارهسهه یا خۆین گپرسانهوه
catarrhal	شۆر، شۆری، ئاوکردهیی		

cold c.	هه‌لقراچاندنی سارد: سووتاندن به به‌کاره‌ینانی دووهم ئوکسیدی کارپون	سیفالۆسپۆرین به‌کارگیریی به‌رین شه‌به‌نگ
electric c.	هه‌لقراچاندنی کاره‌یایی: سووتاندن به تەزوی کاره‌با	سیفالۆسپۆرینیک: سیفالۆسپۆرینیک نیمچه‌ده‌سکرد
caverna	بۆشایی	سیفاماندۆل: سیفالۆسپۆرینیک
cavernitis	سووتانه‌وه‌ی بۆشه‌ته‌نه‌کانی چوک	نیمچه‌ده‌سکرد له‌نه‌وه‌ی دووهم
cavernous	بۆش	سیفالۆسپۆرینیک: سیفالۆسپۆرینیک
cavitary	بۆش، بۆشاییدار	نیمچه‌ده‌سکرد به‌کارگیریی به‌رین
cavity	بۆشایی: ناوچه‌یه‌کی بۆش له‌ناو له‌شدا	شه‌به‌نگ دژی به‌گتریی گرامی پۆزه‌تیف و نیگه‌تیف
abdominal c.	بۆشایی سڤ، هه‌ناو	سیتفیم: سیفالۆسپۆرینیک له‌نه‌وه‌ی
amniotic c.	بۆشایی ئه‌منیۆن که شله‌ی ئه‌منیۆنی تێدایه‌و ده‌وه‌ری کۆریه‌له‌ده‌دت	چوارهم
cotyloid c.= acetabulum		سیتفیم: سیفالۆسپۆرینیک له‌نه‌وه‌ی
cranial c.	بۆشایی کله‌که ئیسکه‌کانی کله‌سه‌ر ده‌وریان داوه	سیتفیم
dental c.	بۆشایی ددان، کلۆری	سیفۆپیرازۆن: سیفالۆسپۆرینیک
marrow c.	بۆشایی مۆخی ئیسک	نیمچه‌ده‌سکرد به‌کارگیریی به‌رین شه‌به‌نگ
medullary c.= marrow c.		سیفۆتاکسیم: سیفالۆسپۆرینیک
nasal c.	بۆشایی لوت: به‌شی سه‌ره‌وه‌ی کۆئه‌ندامی هه‌ناسه	نیمچه‌ده‌سکرد به‌کارگیریی به‌رین شه‌به‌نگ به‌تایبه‌تی دژی ئه‌و
pelvic c.	بۆشایی حه‌وز: بۆشایی نێوان ئیسکه‌کانی سیتفنده	به‌کترییان‌ه‌ی دژه‌زینده‌یه‌یه‌کانی تر کاریان تی‌ناکه‌ن
peritoneal c.	بۆشایی پیریتۆن که په‌رده‌ی هه‌ناوده‌وه‌ری داوه	سیفۆکسیتین: دژه‌زینده‌یه‌یه‌کی
pleural c.	بۆشایی ده‌وری سی که په‌رده‌ی سی ده‌وه‌ری داوه	نیمچه‌ده‌سکرد کارگیره‌ر دژی به‌کتریا گرام نیگه‌تیفه‌کان
cavus	بۆش	سیتفۆدۆکسیم: سیفالۆسپۆرینیک به‌رین شه‌به‌نگ
cecectomy	لابردنی سیکه‌م(کوئیره) له‌ریخۆله‌ئه‌ستووره‌دا	سیتفۆپۆزیل: سیفالۆسپۆرینیک
cectitis	سووتانه‌وه‌ی سیکه‌م	نیمچه‌ده‌سکردی به‌رین شه‌به‌نگ
cec(o)-	پارچه‌وشه‌به‌مانای سیکه‌م	سیتفیتزۆکسیم: سیفالۆسپۆرینیک
cecocele	فتقی سیکه‌م، کیسی سیکه‌م	نیمچه‌ده‌سکرد به‌کارگیریی به‌رین شه‌به‌نگ
cecocolostomy	لێکبه‌ستنی سیکه‌م و ریخۆله‌ئه‌ستووره	سیتفیریاکسۆن: سیفالۆسپۆرینیک
cecoileostomy	لێکبه‌ستنی سیکه‌م و ریخۆله‌باریکه	نیمچه‌ده‌سکرد به‌کارگیریی فراوان
cecorrhaphy	دروومانی سیکه‌م	پارچه‌وشه‌به‌مانای کیس، فتق، بۆشایی
cecosigmoidostomy	لێکبه‌ستنی سیکه‌م و سیگمۆیدی	لابردنی هه‌رئه‌ندامیکێ ناوسک
cecostomy	ده‌رک کردنی سیکه‌م: کردنه‌وه‌ی ده‌رکه‌یه‌کی ده‌سکرد له‌سیکه‌مدا	پارچه‌وشه‌به‌مانای سڤ، له‌سکه‌وه کردنه‌وه‌ی سڤ له‌ناو زێوه
cecotomy	کردنه‌وه‌ی سیکه‌م	لوی ناوسک
cecum	سیکه‌م، کوئیره: یه‌که‌م به‌شی ریخۆله‌ئه‌ستووره که ریخۆله‌کوئیره‌شی پێوه‌به‌شتره‌وه	سووتانه‌وه‌ی ماسوله‌کانی سڤ
cefaclor	سیفاکلۆر: ده‌رمانیکێ دژه‌زینده‌یی نیمچه‌ده‌سکرد له‌نه‌وه‌ی دووهمی	ده‌رده‌سڤ، هه‌ر ته‌خۆشیه‌یه‌کی ناوسک
		کردنه‌وه‌ی بۆشایی سڤ
		سووتانه‌وه‌ی ناوسک

cell	خانه: په‌که‌ی پیکه‌ینه‌ری شانه‌ی زیندوو که پیکهاتوو له ناوک و سایتۆپلازمی ده‌وه‌ری ناوک و په‌رده‌ی خانه	celozoic	ریخۆله‌ژی: له‌ریخۆله‌دا بژی وه‌ک مشه‌خۆره‌کان
ameboid c.	خانه‌ی ئەمیبائاسا که وه‌ک ئەمیبای بچوولی	cement	چه‌سپ، چیمه‌نتۆ ماده‌ی ددان پیکردنه‌وه
basal c.	بنکه‌خانه، خانه‌ی بنکه‌یی	cementocyte	چه‌سپه‌خانه له ره‌گی ددانا
blast c.	بنه‌چه‌خانه: خانه‌یه‌ک خانه‌ی تری لی دروست ببی	cementum	چیمه‌نتۆ: ئەو به‌سته‌ره‌شانه ره‌قه‌ی ره‌گی ددان داده‌پۆشی و پالپشتی ددان ده‌کات
blood c.	خانه‌ی خوین	sensor	ره‌قیب: ئەو سیفه‌ته‌عه‌قلییه‌ی ناهیلی حه‌زه‌نه‌ستییه‌کان ده‌ربه‌که‌ون مه‌گه‌ر به شیواوی
columner c.	ستوونه‌خانه، خانه‌ی ستوونی	center	مه‌لبه‌ند، ناوه‌ند، چه‌ق مه‌لبه‌ند: کۆمه‌لێک ده‌ماره‌خانه که به‌رپرسن له کۆنترۆلکردنی فرمانی‌کی دیاریکراو
cone c.	قووجه‌که‌خانه له تۆره‌ی چاودا	apneustic c.	مه‌لبه‌ندی هه‌ناسه له قه‌دی می‌شکدا
dendritic c.	په‌رژاله‌خانه که په‌رژالی سایتۆپلازمی لی دریژبۆته‌وه	Broca's c.	مه‌لبه‌ندی بروکا، مه‌لبه‌ندی بزۆینه‌ری قسه‌کردن
epithelial c.	رووه‌که‌سه‌خانه	coughing c.	مه‌لبه‌ندی کۆکین له لاکیشه‌مۆخدا
eukaryotic c.	خانه‌ی ناوکدار	deglutition c.	مه‌لبه‌ندی قووتدان له لاکیشه‌مۆخدا
fat c.	چه‌وره‌خانه که تایبه‌ته‌به‌دروستکردنی چه‌وری	feeding c.	مه‌لبه‌ندی خۆراک پێدان مه‌لبه‌ندی برسیتی
foam c.	که‌فه‌خانه	health c.	مه‌لبه‌ندی ته‌ندروستی، بنکه‌ی ته‌ندروستی
follicle c.	چیکلدا‌نه‌خانه له هیلکه‌دانا	reflex c.	مه‌لبه‌ندی په‌رچه‌کردار
ganglion c.	گرێ‌خانه: ده‌ماره‌خانه‌ی زه‌به‌للاح	respiratory	مه‌لبه‌ندی هه‌ناسه‌دان
germ c.	توخمه‌خانه که تایبه‌ته‌به‌زۆریون	satiety c.	مه‌لبه‌ندی تیری له هاپیوساله‌مه‌سدا
goast c.	خێوه‌خانه	thermoregulatory c.	مه‌لبه‌ندی ریکه‌ستنی گه‌رما
giant c.	خانه‌ی زه‌به‌للاح	thirst c.	مه‌لبه‌ندی تینۆیتی
goblet c.	کووه‌خانه که له لینجه‌رژینه‌کاندا هه‌یه	vasomotor c.	مه‌لبه‌ندی لوله‌بزۆین
granular c.	ده‌نکۆله‌خانه	centesis	ده‌رزی پێداکردن، کونکردن به‌ده‌رزی
helper c.	کۆمه‌که‌خانه که جۆریک لیمفه‌خانه‌یه	centi-	پارچه‌وشه‌به‌مانای سه‌د، سه‌دییه‌ک
stem c.	قه‌ده‌خانه که خانه‌ی تری لیوه په‌یداده‌یی	centigrade	سه‌دی، سه‌نتیگراد: جۆریک پێوانه‌ی پله‌ی گه‌رما
cellualr	خانه‌یی	centimeter	سانتیمه‌تر
cellularity	پیکهاته‌ی خانه‌یی، جۆری خانه‌کانی شانه‌یه‌ک	cubic c.	سانتیمه‌تری سیجا
cellule	خانۆچه‌که: خانه‌ی بچوک	centrad	رووه‌وچه‌ق
cellulifugal	پشته‌وخانه	central	مه‌لبه‌ندی، چه‌قی، سه‌ره‌کی
cellulipetal	رووه‌وخانه	centri-	پارچه‌وشه‌به‌مانای چه‌ق
cellulitis	خانه‌سۆ، سووتانه‌وه‌ی خانه‌کان: سووتانه‌وه‌ی نهرمه‌شانه‌و به‌سته‌ره‌شانه که ده‌رهاویشه‌یه‌ک له نێوان خانه‌کاندا بلاوده‌بیتته‌وه و له‌وانه‌یه‌بیتته‌ زام و دوومه‌ل	centrifugal	پشته‌وچه‌ق، ده‌رچوو
cellulose	سیلیلۆز: کاربۆهیدراتیکی فره‌شه‌کری ره‌قی بی‌ره‌نگی نه‌تواوه‌که پیکهاته‌ی زۆریه‌ی رووه‌که‌کان پیکدین	centrifugate	نیشته: ماده‌یه‌که سه‌نتریفیوج کرابی
celom= coelum		centrifugation	سه‌نتریفیوج کردن: پرۆسه‌ی جوداکردنه‌وه‌ی پیکهاته‌قورسه‌کانی
celosomia	بیکۆله‌یی: نه‌بوون یا شه‌قبوونی زکماکی کۆله‌ی سنگ	centrifuge	گیراوه‌یه‌ک به‌خوولاندنه‌وه‌ی خیرا سه‌نتریفیوج: ئامێریک بۆ سه‌نتریفیوج کردن
celotomy= herniotomy			

centrilobular	ناوهنده پىلى: تاييهت به ناوهندى پىل	cephalosporinase	سيفالوسپورينەين: ئەنزيمىك له جۆرى
centriole	ناوهندۆك: دووتەتۆچكە له ناوهنده تەنى خانەدا		بیتالاکتەمەيز كه هەندى جۆرى
centripetal	رووه وچەق، هاتوو	cephalosporium	سيفالوسپورين شى دەكاتەوه
centr(o)- = centri-centromere	ناوهنده بەش: بەشى بارىكى كرۆموسۆم كه تاييدا كرۆموسۆمەكان پىكەوه دەبەستريين		سيفالوسفۆريۆم: جۆرىكە له قارچك كه پيشى دەوترى ئەكرىمۆنيۆم
centrosome	ناوهنده تەن: بەشيكى خەست و تاييه تەمەندى سايتۆپلازم كه	cephalostat	كەلەوه ستين: ئاميرىك بۆ راگيركردى سەر
	ناوهندۆكەكانى تىدايه و له دابه شىبونى خانەدا دەوهرىكى گرنگ دەبينى	cephalothin	سيفالوسين: سيفالوسپورينىكى نيمچە دەسكرد
centrum	تەنى بېرپە چەق	cephalotomy	كردنەوهى كەلە: كردنەوهى سەرى كۆرپەى مردوو بۆ ئاسان كردنى لە داىكبوون
cephalad	رووه و سەر	cephamycin	سيفاماسين: دەستە يەك دژە زىنده يى نيمچە دەسكرد
cephalgia	سەرئيشە، ژانە سەر	cephapirin	سيفاپايرين: سيفالوسپورينىكى نيمچە دەسكرد
cephaledema	ئاو بەندى سەر: كۆبوونەوهى ئاناسايى شلە لە سەردا	cephradine	سيفرادين: سيفالوسپورينىكى نيمچە دەسكرد
cephalexin	سيفالېكسين: دژە زىنده يىه كى نيمچە دەسكردى هاوشىئەوى	cercaria	سەركاريا: دواقوتاغى گەشەى
	سيفالوسپورين كه كارگەرى بەرين شە بەنگى هەيه دژى بەكتريايى گرام نىگە تيف و پۆزە تيف		پانە كرمەكان كه لارفا يەكى ئازادە
cephalhematoma	خوئين تىزايوى سەر: خوئينبەريوون له ژىر پەردەى ئىسكى كەلە سەردا بە تاييه تى لەكاتى لە داىكبووندا	cerclage	دەوردانەوه، ئەلقە كردن وەك ئەلقە كردنى دەورى مىل مندالدان بۆبەهيز كردن
cephalic	سەرى، كەلە يى، تاييهت بە سەر	cerebellifugal	پشتە و مېشكۆلە: دەرچوو لە مېشكۆلەوه
cephal(o)-	پارچە وشە بە مانای سەر، كەلە	cerebellipetal	رووه و مېشكۆلە: هاتوو بەرەو مېشكۆلە
cephalocentesis	دەرزى كردن بە سەردا، كونكردى سەر	cerebellum	مېشكۆلە: بەشيكە لە مېشكى دواوه كه كەوتۆتە پشت قەدى مېشكەوه و له دوو پلى تەنیش و يەك پلى ناوهند
cephalodactyly	شيوایى كەلە سەر و جومگەكان		پىنكها توه
cephalogram	وئەهى كەلە سەر بە تيشكى ئىكس	cerebral	مېشكى: تاييهت بە بەشى سەرەكى مېشك
cephalography	وئەنگرتنى سەر	cerebration	فرمانى مېشك
cephalometer	كەلە پىئو: ئاميرىك بۆ پىئوانى ئەندازەى كەلە سەر	cerebrifugal	پشتە و مېشك: دەرچوو لە مېشكەوه
cephalometry	كەلە پىئو: پىئوانى ئەندازەى كەلە سەر	cerebripetal	رووه و مېشك: هاتوو بەرەو مېشك
cephalomotor	كەلە بزوين، جوولەى سەر	cerebromalacia	مېشكەنەرمە: نەرمبوونى شانەكانى مېشكى سەرەكى
cephalopathy	دەردە كەلە: هەر نەخۆشيبەكى سەر	cerebronic acid	ترشى سىرېرېرۆنيك
cephalosporin	سيفالوسپورين: دەستە يەك دژە زىنده يى بەرين شە بەنگ كه بەرگەى ئەنزيمى پەنسېلینەيز دەگرن و له قارچكى سيفالوسپورينۆم دروست دەبن. ئەمانە زۆر دەرمانى نيمچە دەسكرديان لى	cerebroprothrombin	دەردە مېشك: هەر نەخۆشيبەكى مېشك
	دروستكراوه كەوا نەوهى يەكەم بەرين شە بەنگن و نەوهى دووهم و سيبەم و چوارەم زياتر دژى گرام نىگە تيفەكان بەكارن	cerebrophysiology	فيسیۆلۆجى مېشك: لىكۆلینەوهى فرمانەكانى مېشك
		cerebro sclerosis	مېشكەره قە: رەقبوونى ئاناسايى شانەى مېشكى سەرەكى
		cerebrosis= cerebroprothrombin	
		cerebrotomy=encephalotomy	
		cerebrovascular	مېشكى-لوولەي: تاييهت بە مېشك و لوولە خوئینەكانى

cerebrum	میشکی سەرەکی: بەشی سەرەکی میشک کە بەشی سەرەوێی بۆشایی کە لە داگیردە کات و لە دوو نیوئەگۆ پیکهاتوو و گەرەترین بەشی کۆئەندامی ناوهندی دەمارە	cetylpyridium chloride	کلۆپیدی سیتیلپایریدیۆم: گێراوێهکی پاکژکار بۆ پیست و ناوئۆش و روژاندنی پیست بە لیکخشانان
ceroplasty	دروستکردنی نموونە ئێندامەکانی لەش لە مۆم	chafe	شاکووما: لویهکی پیست لە نهخۆشی شاگاسدا
ceruloplasmin	سیریلۆپلازمین: پرۆتینیکی پلازما خوێنە لە جۆری گلوبولین کە لە گواستنهوێ مسدا دەوری هەیه و لە نهخۆشی ویلسۆندا رێژە دادەبەزێ	chain	زنجیر زنجیره
cerumen	مۆمی گۆی: ئێو مادە مۆم ئاسایە کە لە جۆگە دەرهوێ بیستندا کۆدەبیتتەوه	heavy c.	زنجیره قورس: فرەپیتیدی زنجیره قورس
ceruminous	مۆمی، مۆماوی	light c.	زنجیره سووک: فرەپیتیدی زنجیره سووک
ceruminolysis	تواندنهوێ مۆمی گۆچکە	polypeptide c.	زنجیره فرەپیتیدی کە پیکهاتنهوێ گەردی پرۆتینه
ceruminolytic	توینەری مۆمی گۆچکە	chalasia	دەمخاوی: خاوبوونهوێ سستی دەرکە پیکهاتەیهکی لەش وەک خاوی دەرکە سوورچک کە دەبیتتە هۆی گەرانهوێ خواردن بۆ ناو دەم
cevic	ملی، گەردنی	chalazion	کالازیۆن: هەلاوسانیککی بچوک لە پیلۆدا بەهۆی سووتانهوێ چەورەگلاندەکانەو مسداری: نیشتنی مس لەشانهکاندا
cervicectomy	لابردنی ملی منالدان	chaliosis	سینه تۆزی بەرد: سینه تۆزی بەهۆی تۆزی بەردەوه
cervicitis	سووتانهوێ ملی منالدان	chalicosis	تەختسەری: نزمی و تەختی سەر ژوور، دیو، خانە
cervic(o)-	پارچەوشە بەمانای مل	chamaecephaly	ژووری پێشەو: بۆشایی گۆی چاو لەنیوان گلیتەو رەنگینەدا
cervicobrachialgia	قۆل و مل ئێشە: ژانی مل کە پەل بهاوێ بۆ قۆل بەهۆی پەستۆرانی رەگی دەمار لە دیکەپەتکی ملدا	chamber	ژووری ئاوی: ئێو بۆشاییهکی گۆی چاو کە شلە ئاوی تێدایە
cervicocolpitis	سووتانهوێ زێ و ملی منالدان	anterior c.	ژووری پەستان بەرز: ژووریک رێژە ئۆکسجینی لەئاسایی زیاتر بێ
cervicovesical	تایبەت بە منالدان و میزەلدان	aqueous c.	ژووری پشتهو: بۆشایی گۆی چاو لەنیوان رەنگینەو هاوینەدا
cervix	مل ملی منالدان: بەشە تەسکە خوارەوێ منالدان	hyperbaric c.	ژووری کرۆک: بۆشایی ئاسایی ددان لە ناوهراسنی تاجی دانددا
incompetent c.	ملی سست: شلی و بێ هێزی ملی منالدان	posterior c.	ژووری شووشەیی: ئێو بۆشاییهکی گۆی چاو کە شلە شووشەیی تێدایە
c. uteri	ملی منالدان	pulp c.	شانکەر: زامی سەرەتایی نهخۆشی سیفیلس لە شوینی چوونه ژوورهوێ میکرۆبە کەدا
c. vesicae	ملی میزەلدان: بەشی خوارەوێ میزەلدان	vitrous c.	شانکرۆید: نهخۆشیهکی لەرینگە سێکسەوێ دەگۆزێتتەوه و هۆکارەکی میکرۆبیکە بەناوی هیموفیلەس دوکری و نیشانهی سەرەکی زامیکی بەژانە لەسەر ئێندامەکانی سێکس
cesium	سێزیۆم: توخمیکی کیمیایی	chancre	گۆران گۆرین
cesticidal	شریتیکۆژ: لەناوبەری کرمةشریتییهکان	chancroid	گۆرانی چەوری: کۆبوونهوێ نااسایی چەوری لەخانەدا
cestoda	کرمةشریتییهکان: کۆمەلێک کرمی مشەخۆر کە لەشیان پیکهاتووێ لهسەر پارچەلەش و لەناو کۆئەندامی هەرسی بەرپرەدارەکاندا دەژین و لارفاکانیان لە ژۆر ئێندامی لەشدا دەبیتن	change	کەنال، جۆگە، کەندەر
cestode	کرمی شریتی	fatty c.	کەنالی پۆتاسیۆم
cestoid	کرمی شریتی ئاسا	channel	
cetirizine	سیتیریزین: دەرمانیکی دژەهیستامین بۆ هەستیاری	potassium c.	
cetrinonium bromide	برۆمیدی سیتیریمۆنۆم: گێراوێهکی پاکژکار بۆ سووتانهوێ پیست و برین		

chaperone	چاودێر	chemistry	کیمیایە: زانستی لێکۆڵینەوەی توخمەکان و
character	سێفەت، خاسیەت کەسایەتی		پەيوەندییە ئەتۆمیەکانی مادە
characteristic	سێفەت، خاسیەت تایبەتمەند، تایبەت بەخۆ، دەستخێشانکەر	inorganic c.	کیمیای ناۆرگانی: لێکۆڵینەوەی ئەو ئاوێتانە لە زیندەوەرەوه سەرھەڵئادەن
primary sex c.s	سێفەتە سێکسییە سەرەتایبەکان: ئەو خاسییەتانە نێر یا مێ کە راستەوخۆ لە ژۆریووندا دەوریان ھەبە	organic c.	کیمیای ئۆرگانی: لێکۆڵینەوەی ئەو ئاوێتانە کاربۆنیان تێداپە
secondary sex c.s	سێفەتە سێکسییە دووھەمیەکان: ئەو خاسییەتانە نێر یا مێ کە راستەوخۆ دەورەرنابینن لە ژۆریووندا و لە دەورەوری بەلێ بووندا دەردەکەون	chem(o)-	پارچە وشە بەمانی کیمیایە، مادە کیمیایی
charcol	خەلووز	chemoattractant	زیندەراکتێش: مادەیکە زیندەوەر بۆلای خۆی راکێشی
activated c.	خەلووزی چالاککراو کە توانای ھەلمژینی ژۆرە و ھەک دژە ژەھرئیکی گشتی بەکارئێ	chemocautery	کوژتریی کیمیایی: سووتاندن بە مادە کیمیایی
chart	چارت: نیشاندانی زانیاری بەشیوہی وێنە و ھەک گراف و خشتە	chemokine	کیمیاجولێن: مادەیکە بترانی ھانی جوولەئێ خۆکەئێ سێپی بەدا
Snellen's c.	چارتی سنێلین: وێنەیکە بۆ تاقیکردنەوہی تیزیی بینین	chemokinesis	کیمیاجولێ: زیادبوونی جوولەئێ خانە بەھۆی نزیکبوون لە مادەئێ کیمیاییەوہ
cheek	گووپی، روومەت	chemoprophylaxis	خۆپاراستنی کیمیایی: خۆپاراستن لە نەخۆشی بە بەکارھێنانی مادە کیمیایی (دەرمان)
cheilectropion	لێوھەلگەراوھیی	chemoradiotherapy	تیشکوکیمیادەرمانی: چارەسەر بە لێدانی تیشک و بەکارھێنانی مادە کیمیایی
cheilitis	لێوھەسوۆ: سووتانەوہی لێو	chemoreceptor	وەرگری کیمیایی: وەرگری ھەستیاربۆ بۆ مادەئێ کیمیایی
actinic c.	لێوھەسوۆی ھەتاوی: سووتانەوہی لێو بەھۆی ھەتاوہوہ	chemosensitive	کیمیایەستیار: ھەستیار بۆ گۆرانی پێکھاتەئێ کیمیایی
angualr c.= perleche		chemosis	پەنمانی ناویۆشی چاو
cheil(o)-	پارچەوشە بەمانای لێو	chemosurgery	نەشتەرکاری کیمیایی: شکاندنی شانەئێ لەش بە رێگەئێ کیمیایی
cheiloplasty	راستکردنەوہی لێو	chemosynthesis	دروستبوونی کیمیایی: پێکھاتنی ئاوێتەئێ کیمیایی لە مادەئێ ساکارتر
cheilorrhaphy	دروومانای لێو	chemotaxin	کیمیاجولێن: مادەیکە بترانی کیمیاجولێ بەرھەم بێنی
cheilosis	لێوھەلقرچان: ھەلقرچان و شەقاریوونی لێو بەھۆی کەمیی رابووڤلاڤینەوہ	chemotaxis	کیمیاجولێ: جوولەئێ خانە لەژێر کارگەری ھاندانی کیمیاییدا
cheilostomatoplas	راستکردنەوہی دەم و لێو	chemotactic	کیمیاجولەئێ
ty		chemotherapy	کیمیادەرمانی: چارەسەری نەخۆشی بە مادەئێ کیمیایی
cheir(o)-	پارچەوشە بەمانای دەست	adjuvant c.	کیمیادەرمانی یارمەتیدەر: دەرمان بە مادەئێ کیمیایی پاش لابرئنی لوو
cheiromegaly=megalochairia		combination c.	کیمیادەرمانی ئاوێتە: کیمیادەرمانی بە بەکارھێنانی زیاتر لەیکە دەرمان
cheiroplasty	راستکردنەوہی دەست	induction c.	کیمیادەرمانی دەستپێک: ژەمی دەستپێکەری کیمیادەرمانی شێرپەنجە
cheiropasm	کرژدەستی: کرژبوونی ماسولکەکانی دەست	chemotic	تایبەت بە پەنمانی ناویۆشی چاو
chelate	یەکانگەریوون: یەگرتن لەگەڵ کانزایەکاندا کە تیایدا کانزاکە ئێبێ بە بەشیک لە ئەلقەیکە کیمیایی		
chemabrasion	سووتاندنی کیمیایی: سووتاندنی چینی سەرھوہی تووژ و سەرتووژی پێستی بەمەبەستی لابردنی خال و کوتراوی		
chemexfoliation=chemabrasion			
chemical	کیمیایی مادەئێ کیمیایی		
chemist	کیمیازان، کیمیگەر دەرمانساز		

chemotropic	کیمیایۆر: وه رگری وزه له مادهی کیمیاییه وه	chloasma= melasma chloral	هه ر شله یه کی چه وری بۆن تیژ
chemotropism	کیمیایۆری: جووله و گه شه به هاندانی مادهی کیمیایی	c. hydrate	کلۆرال هایدرهیت: مادهیه کی ئارام به خشه
chenodeoxycholic acid	ترشی کینۆدیۆکسی کۆلیک: زهرداوه ترشیکێ سهره تاییه یارمه تی ههرسی شیرینی و چه وری و دهره اویشتنی کۆلیسترۆل دها	chlorambucil	کلۆرامبوسیل: دهرمانیکێ دژه شیریه نچه یه له دهستهی خه رده لی نایترۆجین
chest	سنگ، سینه	chloramphenicol	کلۆرامفینیکۆل: دژه زینده ییه کی به رین شه به نگ که کاریگه ره دژی به کتریای گرام پۆزه تیف و نیگه تیف
funnel c.= pectus excavatum		chlorcyclizine	کلۆرسایکلیزین: دژه هیستامینیکه بۆ چاره ی هه ستیاری و ئالۆش به کاردی
pigeon c. = pectus excavatum		chlordiazepoxide	کلۆردایازپۆکساید: دهرمانیکه له دهستهی بێنۆدایازپین که بۆ چاره ی بێئارامی و په ریشمانی و وازهینان له ئه لکهول به کاردی
chiasm= chiasma		chlorhexidine	کلۆره یگزیدین: دهرمانیکێ دژه به کتریایه به کاره دژی زۆر جۆری گرام پۆزه تیف و نیگه تیف و وه ک پارێزه ره له دلۆپی چاوداو وه ک دژه هه و بۆ پاکزکردنه وه ی ناوچه یی به کاردی
chiasma	یه کترپ، یه کترپین	chlorhydria=hyperchlorhydria	کلۆرید: هه رئاوینته یه ک کلۆر تیایدا
optic c.	یه کترپری بینایی: شوینی یه کترپریی دهماره ریشاله کانی دهماری بینایی له مێشکی پێشه وه دا که له تۆپه ی راست و چه په وه دین	chloride	پنیکه ینه ری نیگه تیف بێت
chickenpox	دریکه ومیکۆته: نه خۆشیه کی فایرۆسیی درمه هۆکاره کی فایرۆسی هێرپس له جۆری سێیه و یه کێک له نیشانه گرنه گه کانی بلقکردنی پێسته که له ماوه ی چه ند رۆژنکا له پاش ماوه ی متبونی 17-21 رۆژی هه موو له ش ده گرینته وه و مندال سووک ده یگری به لام گه وره و ساوا سه ختتر ده یگرن	chloridorrhea	کلۆرشۆری: سکچوون کانی پېسای
chigoe	چیگو: جۆریک کێچه که نه چیته ناو درزی پێسته وه		کلۆری زۆری تیداب
chillblain	ته زین: سه ربوون و ئاوسان و سووربوونه وه ی سه ری په نچه و گوچک به هۆی سه رماوه	chlorinated chlorination	کلۆراوی، کلۆرتیکراو
childbirth	مندالبوون	chlorine	کلۆراوی کردن، کلۆرتیکردن
chill	له رز		کلۆر: توخمیکێ کیمیاییه که کاریگه ری پاکزکار و ره نگ لابه ر و زه هری هه یه و بۆ بێه وکردن و سه یکردنه وه به کاردی
chin	چه ناگه، چه نه	chlorite	کلۆرایت: خوینیه کی بێه وکار و سه یکه ره وه یه
Chi-square	کای دووجا: جۆریک پێوانه و تېستی ئاماری بۆ نیشاندانی هاوپه یوه ستیی بگۆره کان	chloroform	کلۆرۆفۆرم: شله یه کی بێره نگی شیرینی بۆن ئیسه ربیه وه ک توپنه ر به کاردی و جارن به نجی پێ ده کرا
chlamydia	کلامیدیا: ره گه زیک له خیزانی کلامیدیاکان که هه ندیکیان ته راخوما و سووتانه وه ی میزه ره رۆ کۆم دروست ده کهن	chloroma	کلۆرۆما: لوه یه کی به دچاره ی سه وزپه رنگ که له شان ه مۆخیه کاندایه یه
chlmydiaceae	کلامیدیاکان: خیزانیک به کتریای ورد که به ناچاری له ناو خانه دا ده ژین و خۆیان ناتوانن وزه دروست بکه ن و خانه ی خانه خوی هان ده دن بیان ماشیتته وه و ئینجا له ناو سابتیۆلازمی خانه خوی دا گه شه ده کهن و زۆر ده بن	chlorophyll	کلۆروفیل: ده سه ته یه ک ئاوینته ی سه وزی مه گنسیۆمی که له و زینده وه رانه دا هه ن که رۆشنه بێکها تن ده کهن و تیشکی خۆر به کاردینن بۆ به ره مه یئانی وه
chlamydiosis	کلامیدیاداری: تووشبوون به کلامیدیا	chlorophyllin	کلۆروفیلین: خوی کلۆروفیله بۆ بێبۆنکردنی زامی پێست و میزو پېسای به کاردی

chloropsia	سەوزیپینی: ناتەواویبەکی بێنینه کە شتەکان بە رەنگی سەوز دەبینرێن	بەکارگیریی تیشکی خۆر بەرەم دێ و بۆ چارەسەری ئۆسکەنەرە بەکار دێ
chloroquine	کلۆرۆکۆین: دەرمانیکی دژەئەمیبا و دژەسوتانەووە کە لە چارەمی مەلاریا و ئەمیباداری و رۆماتیزی جومگەدا بەکار دێ	زراو: کیسە ی زەرداو زراوئێشە: ئازاری کیسە ی زەرداو گەورەبوونی زراو لابردنی زراو
chlorthiazide	کلۆرثیازید: دەرمانیکی میزاوەرە(میز زیاددکات) بۆ چارەمی پەستانی خوین و ئاوبەند بەکار دێ	زراوی: تاییەت لە کیسە ی زەرداو زراوہسۆ: سووتانەوہی کیسە ی زەرداو لێکبەستنی زراو ریخۆلەئەستورە
chloroxine	کلۆرۆکسین: دەرمانیکی بۆ کرێش و سووتانەوہی پیستی چەر	لێکبەستنی زراو و دوانزەگری
chlorpheniramine	کلۆرفینیرامین: دەرمانیکی دژەهیستامینە بۆ چارەمی هەستیاری	لێکبەستنی زراو گەدە
chlorpromazine	کلۆرپرومازین: دەرمانیکی بۆ رشانەوہ وھیمن کردنەوہ	وینە ی زراو وینەگرتنی زراو
chlorpropamide	کلۆرپروپامید: دەرمانیکی خۆراکی بۆ چارەسەری نەخۆشی شەکرە ی جۆری 2	لێکبەستنی زراو و بەشی پێشەوہی ریخۆلەباریکە
chlortetracycline	کلۆرتیتراسایکلین: دژە زیندەبیەکە کاریگەرە بەرامبەر بەکتیریا و زیندەوہرە سەرەتاییەکان	زراوجوولین: هانی کرژبوونی زراو بدات کۆلیسیستۆکائین: هۆرمۆنیکیە ریخۆلەباریکە دەری دەدات تا هانی کرژبوونی زراو بدات
chlorthalidone	کلۆرتالیدون: دەرمانیکی دەستی سەلفۆنەماید کە میزاوەرەو بۆچارەمی پەستانی خوین و ئاوبەند بەکار دێ	بەردی زراو دروستبوونی بەردی زراو دروومانی زراو
chloruresis	کلۆرمیزی: زۆری کلۆر لە میزدا	کردنەوہی زراو
chloruria	کلۆرمیزی	تاییەت بە جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
choke	خنکان خنکاندن، هەوا لێ برین	سووتانەوہی جۆگە ی هاوبەشی زەرداو پارچەوشە بەمانای جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
cholangitis=cholangitis		
cholangiectasis	بەرینبوونی جۆگە ی زەرداو	لێکبەستنی جۆگە ی هاوبەشی زەرداوو دوانزەگری
cholangiocarcinoma	کارسینۆمای جۆگە ی زەرداو: لویەکی بەدچارە کە لە رووکەشی جۆگە ی زەرداوی ناو جگەدا پەیدا دەبێ	لێکبەستنی جۆگە ی زەرداوو ریخۆلە
cholangioenterostomy	لێکبەستنی جۆگە ی زەرداوو ریخۆلە	لێکبەستنی جۆگە ی زەرداوو گەدە
cholangiogastrostomy		
cholangiography	وینەگرتنی جۆگە ی زەرداو	لێکبەستنی جۆگە ی هاوبەشی زەرداوو بەشی پێشەوہی ریخۆلەباریکە
cholangioma	کارسینۆمای جۆگە ی زەرداو	بەردی جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
cholangiosarcoma	سارکۆمای جۆگە ی زەرداو	لابردنی جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
cholangiostomy	دەرك کردنی جۆگە ی زەرداو	راستکردنەوہی جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
cholangiotomy	کردنەوہی جۆگە ی زەرداو	دروومانی جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
cholangitis	سووتانەوہی جۆگە ی زەرداو	کردنەوہی جۆگە ی هاوبەشی زەرداو
cholanopoesis	دروستکردنی زەرداوەترشەکان و مادەکانی تری زەرداو لەلایەن جگەرەوہ	جۆگە ی هاوبەشی زەرداو زەرداوی، زراوی
chole	زەرداو	بەردی زەرداو، بەردی زراو
cholecalciferol	کۆلیکالسیفیرۆل: فیتامین D کە لە خۆراکەوہ بەدەست دێ یان لەپیتستا	
cholecyst		
cholecystalgia		
cholecystectasia		
cholecystectomy		
cholecystic		
cholecystitis		
cholecystocolostomy		
cholecystoduodenostomy		
cholecystogastrostomy		
cholecystogram		
cholecystography		
cholecystojejunostomy		
cholecystokinetic		
cholecystokinin		
cholecystolithiasis		
cholecystorrhaphy		
cholecystotomy		
choledochal		
choledochitis		
choledoch(o)-		
choledochoduodenostomy		
choledochointerostomy		
choledochogastrotomy		
choledochojejunostomy		
choledocholithiasis		
choledocholithotomy		
choledochoplasty		
choledochorrhaphy		
choledochotomy		
choledochus		
choleic		
cholelith		

cholelithiasis بەردى زراو | دروستبوونى بەردى زراو

cholelithotomy لابردنى بەردى زراو

cholelithotripsy وردکردنى بەردى زراو

cholemesis رشانەوہى زەرداۋ، ھېنئانەوہى زەرداۋ

cholemlia زەرداۋخوینى: ھەبوونى زەرداۋەترش یا زەرداۋ لە خویندا

cholepoiesis زەرداۋسازى: دروستبوونى زەرداۋ لە جگەردا

cholera کولترا: نەخۆشییەكى درمە ھۆکارەكەى بەكتريای فيبريۆ کوليريه و ئەبیتە ھۆى سکچوونیکى سەخت و رشانەوہ و کەمبوونەوہى شلەى لەش و و بە شێوہى پەتای بەربلاو ئەنجامى کوشندەى زۆرى لى کەوتۆتەوہ کوليراي

choleraic

cholestasis پەنگ خواردنەوہى زەرداۋ بەھۆى گېرانى ريزەوہى زەرداۋە وە لەناو یا لە دەرەوہى جگەردا

cholesterol کولېستەرۆل: مادەپەكە زەرداۋەترشەكان و ھۆرمۆنە ستېرۆئیدیەكانى لى دروست دەبى و پیکھیتەریكى سەرەكی پەردەى خانەپە و بەزۆرى لە جگەردا دروست دەبى و بریکیشى لە خۆراکەوہ بەدەست دى و نیشتنى بە شێوہیەكى ئاناسایى دەبیتە ھۆى دروستبوونى بەردى زەرداۋو رەقینە لە دیۋارى خوینبەركاندا

cholesterolemia= hypercholesterolemia

cholesterol ئیستەرەبىزى کولېستەرۆل: ئەنزیمیکە

esterase ھانى شیبوونەوہى کولېستەرۆل دەدات بۆ ترای گلیسیراید

cholesterolosis= cholesterosis

cholesteroluria کولېستەرۆلمیزی: ھەبوونى کولېستەرۆل لە میزدا

cholesterosis کولېستەرۆلدارى: نیشتنى ئاناسایى کولېستەرۆل لە شانەكاندا

cholestyramine کولېسترامین: ریزینیکە لەگەل زەرداۋەترشەكان پەكانگېر دەبى و نایەلئ ریحۆلە بیانمۆتت لەبەرئەوہ بۆ چارەى بەرزى کولېستەرۆلى خوین و ئالۆشى ھاوری زەردوویى بەكاردى

choleuria=choluria

a

cholic acid ترشى کولیک: زەرداۋەترشیکى سەرەتایى

choline کولین: ئەمینیكى چوارپه و یەكیکە لە دەستەى فیتامین B

cholinergic کولینېرژى، پاراسیمپاسى ئاسا: ھەر ھاندان و چالاکییەك كە بەھۆى ئەسیتایل کولینەوہ بى ۆك ئەو دەمارە ریشالانەى ئەسیتایل کولین دەریژن یا ئەو دەرمانانەى کاریگەرى لە و جۆرەیان ھەپە

cholinesterase کولین ئیستەرەیز: ئەنزیمیکە ھانى شیبوونەوہى ئەسیتایل کولین و ئاویتە ھاوشیوہەكانى دەدات

cholinoceptor وەرگى کولینېرژى

cholinomimetic ئەسیتایل کولین ئاسا، پاراسیمپاسى ئاسا

chol(o)-

choluria پارچەوشە بەمانای زەرداۋ، زراو زەرداۋمیزی: ھەبوونى زەرداۋ لە میزدا

chondral کپرکراگەى

chondralgia ژانەکپرکراگە: ئازار لە کرکراگەدا

chondrectomy لابردنى کرکراگە

chondri(o)- پارچەوشە بەمانای کرکراگە

chondritis کرکراگە سۆ: سووتانەوہى کرکراگە

chondr(o)- پارچەوشە بەمانای کرکراگە

chondroblast کۆندروبلاست: خانەپەك کرکراگەى لى بکەویتەوہ

chondroblastoma کۆندروبلاستۆما: لوى بئوہى کۆندروبلاستەكان

chondrocalcinosis نیشتنى کالسیۆم لە کرکراگەدا

chondrocyte کۆندروسایت، کرکراگەخانە

chondrodynia کرکراگەئیشە، ژانى کرکراگە

chondrodysplasia

=

dyschondroplasia

chondrodystrophy بەدپیکھاتنى کرکراگە

y

chondroepiphysitis سووتانەوہى کرکراگەى سەرى ئیسك

s

chondrofibroma کۆندروفايبرۆما: لوى کرکراگەو ریشال

chondrogenesis دروستبوونى کرکراگە

chondroid کرکراگە ئاسا

chondroma کۆندروما: لوى بئوہى کرکراگەى ھایەلینى

chondromalacia کرکراگەنەرە: نەرمبوونى ئاناسایى کرکراگە

chondromatosis ھەبوونى ژمارەپەكى زۆر لوى کۆندروما لە لەشدا

chondromyoma کۆندرومایۆما: لوى کپرکراگەو ماسولکە

chondropathy دەردەکرکراگە: ھەر نەخۆشییەكى کرکراگە

chondrophyte زێدەکپرکراگە: پارچەکپرکراگە كە لە سەرى ئیسكدا دروست دەبى

chondroplasia	کرکراگە سازى: دروستبوونی کرکراگە	choriomeningitis	سووتانە وەى مېشکە پەردەى کۆرۆید
chondroplasty	راستکردنە وەى کرکراگە	chorion	کۆرۆیۆن: پەردەى دەردە وە لە پەردەکانى کۆرپە لە کە پیکھاتووە لە ترۆفوبلاست و ناوەندە تووی و پاشان بە شى لای کۆرپە لەى وێلداشى لى دروست دەبى
chondroporosis	کپکراگە پوتى: بۆشبوونی کرکراگە	chorionic	کۆرۆیۆنى: تايبەت بە کۆرۆیۆن
chonrosarcoma	سارکۆماى کرکراگە: لویەکی بەدچارەى کرکراگە کە لە کرکراگە خانەکانە وە سەرەل ئەدا	chorioretinal	کۆرۆیۆدى-تۆپەى: تايبەت بە کۆرۆیۆد و تۆپەى چاو
chondrosis	دروستبوونی کرکراگە	chorioretinitis	سووتانە وەى کۆرۆیۆد و تۆپەى چاو
chondrosteoma= osteochondroma		chorioretinopathy	دەردە کۆرۆیۆد و تۆپە: پڕۆسەىەکی ناسووتانە وەىیە کە کۆرۆیۆد و تۆپەى چاو دەگرێتە وە
chondrotomy	کردنە وەى کرکراگە	choroid	کۆرۆیۆد: بە شى ناوەراستى دیوارى گۆی چاو کە کەوتۆتە نێوان تۆپە و سپینە وە کۆرۆیۆدى
chord= cord		choroidal	کۆرۆیۆدەسۆ: سووتانە وەى کۆرۆیۆد
chorda	پەتک، زى	choroiditis	سووتانە وەى کۆرۆیۆد و برژانگە تەن
chorditis	پەتکەسۆ: سووتانە وەى تۆپە پەتک سووتانە وەى دەنگە زى	choroidocyclitis	کۆم وەرگر: رەنگى ئاویتەکانى کۆم وەریگرى وە کە هەندى خانە
chordotomy= cordotomy		chromaffin	لووی خانەى کۆم وەرگر وە ک
chorea	کۆرییا: جوولەى یە ک لەسەریەکی بەشیکى لەش بە شۆپە یەکی خۆنەویستانە و ناناسایى	chromaffinoma	فیۆکۆمۆساییتوما
acute c.= Sydenham's c. Huntington's c.	کۆرییای هەنتینگتۆن: نەخۆشییەکی زکماکییە دەناسرێتە وە بە کۆرییایەکی بەردەوام و روولە خراپى هاوری لەگەل دواکەوتنى ئەقلى	chromatic	رەنگ وەرگر کۆماتینى
Sydenham's c.	کۆرییای سیدینھام: نەخۆشییەکی سنووردارە لە تەمەنى 5-15 سالیدا روودەدا پەيوەندى بەتای رۆماتیزمیە وە هەیە و دەناسرێتە وە بە جوولەى خۆنەویست لە ژۆر شوینی لەشدا پارچە و شە بەمانای پەردە ئەدینۆمای کۆریۆن سووتانە وەى کۆریۆن (پەردەکانى کۆرپە لە)	chromatid	کۆمۆسۆم: هەریە ک لە دوو نیوئەکی کۆمۆسۆم کە لە ناوەندە بەشدا بە یە کە وە بە ستراون
chori(o)-	پارچە و شە بەمانای پەردە	chromatin	کۆماتین: مادەى پیکھێنەرى کۆمۆسۆم کۆماتین: ئەو بەشەى ناوکی خانە کە بەرەنگە بنچینەییەکان رەنگ وەردەگرى پارچە و شە بەمانای کۆماتین، رەنگ رەنگساز
choriadenoma	ئەدینۆمای کۆریۆن	chromato	کۆماتۆگرام: تۆماری کۆماتۆگرام
chorioamnionitis	سووتانە وەى کۆریۆن (پەردەکانى کۆرپە لە)	chromatogenous	کۆماتۆگراف: ئامیری کۆماتۆگرافی
chorioangioma	ئەنجیۆمای کۆریۆن: لووی	chromatogram	کۆماتۆگرافی: شێوازیکە بۆ
chorioangioma	لوولە خوینەکانى کۆریۆن	chromatograph	دەستنیشانکردن و جیاکردنە وەى
choriocarcinoma	کارسینۆمای کۆریۆن کە لویەکی بەدچارە یە لە رووکە شەشە شەشە وێلداشە وە سەرەل ئەدا	chromatography	مادە پیکھێنە رەکانى ناو تیکە لە یە ک بەهۆى جیاوازی رەوتى مادە جیاوازەکانە وە بە ناو شە یان گازدا
choriocele	فتقى کۆریۆن، کیسی کۆریۆن	chromatolysis	شیبوونە وەى تەنۆچکەکانى نیسل بەهۆى زەبر و کە نەفتییە وە
chorioepithelioma		chromatolysis	رەنگدۆست: خانە یە ک بە ئاسانى رەنگ وەریگرى
choriocarcinoma		chromatophil	رەنگى، بۆیە دار هەرخانە یە ک بۆیە تێدایى
choriogenesis	دروستبوونی کۆریۆن	chromatophore	بەدەرەنگیبنی: ناتە واویبەکی ببنینە کە تیایدا رەنگەکان باش نابینرین یاخود تەنى بێرەنگ رەنگا و رەنگ دەببنرئ
chorioid= choroid		chromatopsia	
chorioma	کۆریۆما: هەرگە شە یەکی بەدچارە یا بیۆەى (خۆشجارە) ی ترۆفوبلاست کارسینۆمای کۆریۆن		

chromatometry	رەنگبەنچەپۆی: پشکنینی توانای دەرك کردن بە رەنگەکان	chronobiology	کۆتۆبایۆلۆجی، زیندەوەرزانایی کات: لینکۆلینەوەى کارىگەرى كات لەسەر سىستەم و ریتەمە زیندووەکان
chromhidrosis	رەنگبەنناوەرەقى: ئارەق کرێنەو بە ئارەق رەنگدار	chronognosis	هەستکردن بە تێپەرىنى کات
chromic acid	ترشى کرۆمىک: ناوی باوی سێیەم ئۆکسیدی کرۆم کە مادەیهکی ژەهرو سووتێنەرە و ئۆکسېتەریکی بەهێزە	chronograph	کاتیپۆ: پێوهرى کاتی ژۆرکەم
chromium	کرۆم: توخىکی کیمیاییە و وردەخۆراکىکی پێویستە بۆلەش بەلام کرۆمى پێنج بارگەبى شێرپەنجەسازە	chronotaraxis	کات لى شۆوان: ناناسینەوەى کات زۆردارى: نیشتنى زۆر لە شانەى زیندوودا
chrom(o)- chromoblast	پارچەوشە بەمانای رەنگ کرۆمۆبلاست: خانەیهکی کۆریهە لە کە خانەى بۆیهدارى لێیکەوێتەو	chrysiasis	پارچەشە بەمانای زۆر
chromoclastogeni c	کرۆمۆسۆم شۆوین: زەبرو زیان بە کرۆمۆسۆم بگەیهنێ	chrys(o)- chryso-derma	زۆرپێنچىسى: گۆرانی رەنگى پێست بەهۆى نیشتنى زۆرەو
chromocyte	رەنگەخانە: هەرخانەیهکی رەنگى یا بۆیهدار	chyle	کایل: ئەو شلە شیررەنگەى کە لیمفەلوولەکانى رىخۆلەباریکە لە خواردنەو هەلى دەمژن
chromodacryorrh ea	خوینىنفرمىسى: رشتنى فرمىسى خویناوى	chilomicron	کایلۆمایکرون: پۆلیک لە چەرپرۆتینەکان کە کۆلیستەرۆل و ترايگلیسرایدى ناو خۆراک لە رىخۆلە باریکەو دەگوێزێنەو بۆ ناو شانەکان
chromogen	رەنگساز	chilomicronemia	زۆرى کایلۆمایکرون لە خویندا
chromogenesis	دروستبوونی رەنگ و بۆیه	chyloperitoneum	کۆبوونەوەى کایل لە بۆشایى هەناودا
chromophil	رەنگدۆست: خانەیهک بەئاسانى رەنگ وهریگرێ	chylous	کایلوی، کایل
chromophobe	رەنگنەویست: خانەیهک بەئاسانى رەنگ وهرنەگرێ	chyluria	کایلیمیزى: کایل لە میزدا
chromophobia	رەنگنەویستی	chyme	کایم، پەلوولە: ئەو مادە نیمچە شلە خەستەى لەئەنجامى هەرسکردنى خواردندا دروست دەبێ
chromophore	رەنگى، رەنگدار	chymification	گۆرىن بۆ کایم، پەلوولەکردن، هەرس کردن
chromophoric	رەنگدار	chymotrypsin	کایمۆتریپسین: ئەنزیمیكە وەك ترىپسین کاردهكاو لە رىخۆلەدا دروست دەبێ بە چالاک کردنى کایمۆتریپسینۆجین لەلايهن تریپسینەو
chromosome	کرۆمۆسۆم: پێکهاتهیهکە لەناو ناوکدا بریتییه لە رشتهیهک DNA کە زانبارى بۆماوهدى دەگوێزێتەو و لە مۆفدا 46 دانە هەیه کە دوانیان کرۆمۆسۆمى توخمن XX یان XY و رەگەزى گیانەوهر دیارى دەکەن.	chymotrypsinoge n	کایمۆتریپسینۆجین: پێشئەنزیمیکی ناچالاکە پەنکریاس دەبرێژێ و لە رىخۆلە باریکەدا بەهۆى ترىپسینەو ورد دەبێ بۆ کایمۆتریپسین
homologous c.	کرۆمۆسۆمى هاوشێو: جووتیک کرۆمۆسۆمى چوونیهک یهکێک لە دایکەو و یهکێک لەباوکەو	cicaterectomy	لابردنى جێزام
Philadelphia c.	کرۆمۆسۆمى فیلادلفیا: شۆواویبیهکی کرۆمۆسۆمى ژماره 22 کە قۆلە دریژەکەى کورت دەبێ	cicatrical	تایبەت بە جێزام
sex c.	کرۆمۆسۆمى توخمی کە رەگەز دیارى دەکات و XY بۆ نێر و XX بۆ مێ	cicatrix	جێزام: قەتماغەى چاش چاکبوونەو زامى قوول
somatic c.	کرۆمۆسۆمى چەستەبى کە لە مۆفدا ژماره یان 22 جووتە	cicatrization	دروستبوونی جێزام، شوین بەجیمانى زامى قوول
chronic	دریژخایەن	ciclopirox	سایکلۆپایرۆکس: دەرمانىکى دژەقارچکى بەرىن شەبەنگ
chron(o)-	پارچەوشە بەمانای کات، زەمان	cidofovir	سیدوفوفیر: دژەفایرۆسیکە بۆچارەى سووتانەوەى تۆرەى چاو بە فایرۆسى سایتۆمیگالوفایرۆس
		-cide	پارچەوشە بەمانای لەناوبردن، کوشتن

cilia	پیلو برژانگ کوک	enterohepatic c.	سووری ریخۆله-جگه‌ری: سووری زه‌رداوه‌خوی و ماده جگه‌رییه‌کانی تر که له ریخۆله‌وه ده‌مژرین و ده‌گه‌ریته‌وه بۆ جگه‌ر
ciliary	برژانگی کولکی	extracorporal c.	سووری ده‌ره‌کی: سووری خوین له‌ده‌ره‌وه‌ی جه‌سته‌دا وه‌ک له‌ ناو گورچیله‌ی ده‌سکرد و ده‌زگای دل‌دا
ciliata	کولکته‌کان: پۆلیک گیانه‌وه‌ری سه‌ره‌تایی که کولکیان هه‌یه و هه‌ندیکیان نه‌خۆش‌سیازن	placental c.	سووری ویل‌داشی: سووری خوینی کۆرپه‌له
cilicectomy	لابردنی به‌شینیکی پیلو لای برژانگه‌وه لابردنی برژانگه‌کان	portal c.	سووری ده‌رگایی: سووری خوین له ریخۆله‌و سپله‌وه به‌ خوینیه‌په‌ری ده‌رگاییدا بۆ جگه‌ر
cili(o)-ciliophora	پارچه‌وشه به‌مانای کوک کولکاره‌کان: لقیک گیانه‌وه‌ری سه‌ره‌تایی که ئه‌ندامه‌کانی کولکیان هه‌یه و به‌زۆری دوو ناوکیشیان هه‌یه (گه‌وره‌و بچوک)	pulmonary c.	سووری سی: سووری خوین له‌ سکۆله‌ی راسته‌وه به‌خوینبه‌ره‌کانی سییه‌کاندا بۆ سی و گه‌رانه‌وه‌ی پاش ئۆکسیجیناوی بوون به‌ خوینیه‌په‌ره‌کاندا بۆ گۆچکه‌له‌ی چه‌پ
cilium	کوک، یه‌ک دانه کوک	systemic c.	سووری سه‌ره‌کی: سووری خوین له سکۆله‌ی چه‌په‌وه بۆ شانه‌کانی له‌ش و گه‌رانه‌وه‌ی به‌ خوینیه‌په‌ره‌کاندا بۆ گۆچکه‌له‌ی راست
cilloso	کرژپیلوویی: کرژبوونی پیلو	circum-circumcision	پارچه‌وشه به‌مانای ئه‌لقه، ده‌وراندوهر خه‌ته‌نه، سونه‌ت: لابردنی پیستی پینشه‌وه‌ی سه‌ری چوک
cimetidine	سایمیتیدین: هاودزیک‌کی وه‌رگه‌ره‌کانی H2 هیستامین که رشتنی ترشی گه‌ده که‌م ده‌کاته‌وه‌و بۆچاره‌سه‌ری زامی گه‌ده و دوانزه‌گری به‌کارده‌ی	female c.	خه‌ته‌نه‌ی ئافه‌رت: هه‌ریه‌ک له‌ شوێزانه‌ی له‌هه‌ندێ کۆمه‌لگادا په‌یره‌وی ده‌کرین بۆ لابردن و ده‌سکاری کردنی به‌شیک له‌ده‌می زنی ئافه‌رت وه‌ک له‌ی گه‌وره، له‌ی بچوک، قیتکه و سه‌ری قیتکه
cine-cineangiography	پارچه‌وشه به‌مانای جووله سینهما وینه‌گرتنی سینهما‌یی لووله: وینه‌گرتنی جووله‌ی لووله‌کانی خوین به‌ ته‌کنیکی سینهما‌یی	circumduction	سوورپانه‌وه: جووله‌ی ئه‌لقه‌ی چاویان پهل
cineradiography	وینه‌گرتنی سینهما‌یی تیشک به‌ ته‌کنیکی سینهما‌یی	circumflex	چه‌ماوه، که‌وانه‌یی
cinerea	ماده‌ی خۆله‌میشی کۆنه‌ندامی ناوه‌ندیی ده‌مار	circumrenal	به‌ده‌وری گورچیله‌دا، له‌ده‌وری گورچیله سنووردار، دیاریکراو
ciprofloxacin	سپیرۆفلۆکسازین: دژه‌به‌کتریا‌یه‌کی ده‌سکرده کاربگه‌ره له‌دژی نۆر جۆری به‌کتریای گرام پۆزه‌تیف و نیگه‌تیف رۆژانه، بیست و چوار کاتژمیری	circumvalate	لیواردار: ده‌وره‌دراو به‌ لیواریک
circadian	بازنه‌یی، ئه‌لقه‌یی	circumvalate	مۆمداری: سووتانه‌وه‌ی شانه‌ی نێوانخانه‌یی ئه‌ندامیکی له‌ش به‌تایبه‌تی هه‌ی جگه‌ر
circinate	بازنه هه‌ر شتیکی بازنه‌یی	cirrhosis	مۆمداری ئه‌لکه‌ولی: به‌مۆم بوونی جگه‌ر له‌ مه‌یخۆردا به‌هۆی که‌مخۆراکیان کاربگه‌ری درێژخایه‌نی ئه‌لکه‌وله‌وه له‌سه‌ر جگه‌ر
circle	بازنه‌کانی بی‌ری: بۆردیک که ژماره‌یه‌ک بازنه‌ی له‌سه‌ر کیشراوه بۆ پشکنینی بینین	alcoholic c.	مۆمداری زه‌رداوی: به‌مۆم بوون به‌هۆی په‌نگ خواردنه‌وه‌ی زه‌رداوه‌وه له‌ئه‌نجامی
Berry's c.s	بازنه‌ی ویلیس: لووله‌ خوینه لیکبه‌ستاوه‌کانی بنکه‌ی میشک که له‌شپۆه‌ی بازنه‌دا‌یه	biliary c.	
c. of Willis	ته‌زویی کاره‌با، بازنه‌ی کاره‌با		
circuit	سوور: سووری خوین به‌ دا‌ و لووله‌کاندا سووری کۆرپه‌له‌یی: سووری خوینی کۆرپه‌له‌ به‌ناوکه‌ په‌تکدا		
circulation	سووری لاره‌کی: سووری خوین به‌ لووله‌ لاره‌کییه‌کاندا پاش گه‌رانی لووله‌ی سه‌ره‌کی		
alantoic c.			
collateral c.			

	گیرانی بۆرییه کانی زهرداو له ناو یا له دهره وهی جگهردا	clavicle	چه له مه: ئیسی باریکی نیوان کۆلهی سنگ و جومگه ی سه رشان
cardiac c.	مۆمداری دلی: به مۆم بوونی جگه ر به هۆی نوشوستی دله وه	clavicular	چه له مه یی
cis-cisplastin	پارچه وشه به مانای ئەملا، لای نزیک سیسپلاستین: دهرمانیکی دژه شیرپه نجه یه	clavotomy	کردنه وهی چه له مه به نه شته رکاری
cistern	چالۆ، بۆشاییه که له شدا ئاوی تیدابی	clawfoot	چنگیایی: جۆریک پی که که وانه که ی قول و په نجه کانی له جومگه ی نیوان شان و په نجه دا هه لکشاون و له جومگه ی نیوان په نجه کانددا داکشاون
cisterna	چالۆ	clawhand	چنگده سستی: داکشان و پووکانه وهی ده ست و په نجه کانی
cistron	جین: بچوکتیرین یه که ی زانیاری بۆماوه یی	clearance	پاکردنه وه
citalopram	سینالۆپرام: دهرمانیکی دژه خه مۆکییه	blood urea c.	پاکردنه وهی خوین له یوریا
citrate	سترات: خوینی ترشی ستریک	creatinine c.	پاکردنه وهی خوین له کریاتینین
citric acid	ترشی ستریک: ترشیکه له میوه ترشه کان و دهرده گیرئ له گه ل کالسیۆم یه کانگیر ده ی و ری له خوین مه یین ده گری	cleavage	شکان، دابه شیوون
citrobacter	سیتروبه کتریا: ره گه نیک به کتریا یی گرام نیگه تیفی توول ئاسای بیته واژی سه ریشک له خیزانی به کتریا ریخۆله ییه کان هیما ی توخمی کلۆر	cleft	درز، قلیش
Cl		anal c.	قلیشی کۆم
clairvoyance	رۆشنیی: جۆریک ئیدراکی دهره سستی که زانیاری به ده ست دئ به بی به کاره یانی هه سته کان	gluteal c.	قلیشی سمت، قلیشی کۆم
clamp	گیره، گیره ی نه شته رکاری	c. palate	قلیشی مه لاشوو
clap=gonorrhoea		cleid(o)-	پارشه وشه به مانای ئیسی چه له مه
clapotement	شلپه	cleidotomy	کردنه وهی برینی چه له مه له کاتی له دایکی بوونی زحمه تا
clarithromycin	کلاریسۆم ایسین: دژه زینده ییه کی کاربگه ر له دژی زۆر جۆر به کتریا یی گرام پۆزه تیف و نیگه تیف	clemastine	کلیماسستین: دهرمانیکی دژه هه ستمین بۆچاره ی هه ستیاری
class	پۆل: ده سته یه که له زنجیره ی پۆلین کردنی گیانه وه راندا له خوار تیره و له سه رو لقه وه چین: به شیک له دانیشتوان که هه ندئ سیفته تی هاوشیوه یان هه یه پۆلین کردن: ریزکردنی شتی هاوشیوه له سه ر بنچینه ی خاسیه ته	click	کرته: دهنگیکی کورته له کاتی کرژبوونی دلددا له هه ندئ نه خۆشیدا ده بستری
classification	جۆراوجۆره کان	clidinium	کلیدینیۆم: دهرمانیکی دژه کۆلیندیجییه کرژبوون و رشتن له کۆنه ندای هه رسدا که م ده کاته وه
claudication	شه لی، شه لین	climacteric	کلیماکتیره ی: ئه و نیشانه هۆرمۆنی و چه سته یی و ده روونیانه ی له پاش لیچوونه وه (هه ستمانی بیئوژی) له ئافره تدا رووده دن
intermittent c.	شه لین ناویه ناو: ئازارو لاوازی و شه لین ناویه ناو له کاتی رۆیشتندا که به چه وانه وه چاک ده ی و به هۆی گیرانی خوینبه ره کانه وه رووده دات	climax	گه رمه، هه پرت، لوتکه
venous c.	شه لین خوینه یینه ی: شه لین ناویه ناو به هۆی په نگ خواردنه وهی خوینه وه له خوینه یینه ره کانددا	clindamycin	کلیندامایسین: دهرمانیکی دژه به کتریا یه له لینکۆمایسین دروست ده کری و کاربگه ره دژی گرام پۆزه تیغه کان کلینیک، عه یاده: شوینی پشکنین و لیکنۆلینه وهی نه خۆش وانه یه کی کلینیکی
claustrophobia	ترس له داخراوی: ترسی ناماقول له شوینی داخراو	clinic	کلینیک سهرپییی وانه یه کی کلینیکی به بی حازبوونی نه خۆش
		ambulant c. dry c.	کلینیکی، پراکتیکی پزشکی سپیۆری کلینیکی: شاره زای پراکتیکی پزشکی

clinocephaly	تهختكاسه‌یی: تهختی یا چالیی زكماكییانه‌ی تهوقی سر	clonism	كرژبونی ناویه‌ناوی خۆنه‌ویستی ماسولكه
clip	گیره: ئامیریکى كانزایی بۆ لیکنزیک خستنه‌وه‌ی لیواره‌کانی زامو داخستنی لوله‌ی خوین	clonospasm	كرژبونی ناویه‌ناو، تپه‌تپیی ماسولكه
clitoridectomy	لابردنی قیتكه	clonus	كرژخواوی: كرژبوون و خاویونه‌وه‌ی خۆنه‌ویستی و په‌یتا‌په‌یتای ماسولكه، تپه‌تپیی ماسولكه
clitoritotomy	برینی قیتكه، خه‌ته‌نه‌ی ئافره‌ت	clonic	كرژخواو
clitorimegaly	زلقیتكه‌یی: گه‌وره‌بوونی قیتكه	clostridium	كلۆستریدیۆم: ره‌گه‌زێك به‌كتریای بییه‌واژى سپۆرساز له‌ خێزانی باسیلاكان
clitoris	قیتكه: پێكها‌ته‌یه‌كی درێژكوله‌ی بچوك له‌ گوشه‌ی پێشه‌وه‌ی نێوان له‌چه‌گه‌وره‌كانی ده‌می زێدا كه‌ توانای قیتبوونه‌وه‌ی هه‌یه‌ و هاوشیوه‌ی چووكی پیاوه	c. bifermentans	كلۆستریدیۆم بیفیرمیتاناس: جوړیکه‌ له پیسایی و خا‌كدا هه‌یه‌ و هۆكاریکی گانگرینی گازییه
clitorism	گه‌وره‌بوونی قیتكه هه‌ستانی به‌رده‌وامی قیتكه	c. botulinum	كلۆستریدیۆم بوتولینه‌م: كلیستریدیۆمی هۆكاری ژه‌هرای بوونی بوتولیزم
clitoritis	قیتكه‌سۆ: سووتانه‌وه‌ی قیتكه	c. difficile	كلۆستریدیۆم دیفیسیل
clitoroplasty	راستکردنه‌وه‌ی قیتكه	c. novyi	كلۆستریدیۆم نوفی: هۆكاری گانگرینی گازی
clivus	كلایفه‌س: ئیسكێك له‌ چالی پشته‌وه‌ی كه‌له‌سه‌ردا	c. perfringens	كلۆستریدیۆم پیرفرینجینس: باوترین هۆكاری گانگرینی گازی
cloaca	كلۆكا: جۆگه‌ی هاوبه‌شی میزو پیسایی و زاووزی له‌ برپه‌داره‌ نزمه‌كاندا	c. tetani	كلۆستریدیۆم تیتانی: به‌كتریایه‌كی باوی یخۆله‌ و خاك و هۆكاری نه‌خۆشیی ده‌رده‌كۆپان
clobetasol	كلۆبیتازۆل: ده‌رمانیکى	c. welchii= c. perfringens	كلۆخوین، خوینی مه‌بو
clock	كاتژمێر	clot	كلۆخوینی كشمیشی: كلۆیه‌كی سوور به‌هۆی زۆری خروكه‌سووره‌كانی ناویه‌وه
biological c.	كاتژمیری بایۆلۆجی: میكانیزمی كونترۆلكردنی نه‌و چالاكییانه‌ی له‌ش كه به‌ شیوه‌ی ریتمی دووباره‌ ده‌بنه‌وه	clotting	كلۆخوینی چین‌چین: كلۆیه‌ك كه‌ له ئه‌نجامی میینی یه‌ك له‌دوای یه‌كه‌وه دروست ببی
clofibrate	كلۆفایبره‌یت: ده‌رمانیک بۆ كه‌مكرنه‌وه‌ی چه‌وریی خوین	clotrimazole	خوین مه‌یین كلۆتریمازۆل: ئاوێته‌یه‌كی ئیمیدازۆل كه وه‌ك دژه‌ قارچكێكی به‌رین شه‌به‌نگ به‌كاردی
clomiphene	كلۆمیفین: ئیستروژینیکی ناستیرۆیدی به‌كارده‌هێنری بۆ هاندانی دروستبوونی هێلكه‌ له‌ ئافره‌تدا	clouding	ته‌م‌گرتن، لێل بوون
clomipramine	كلۆمپیرامین: ده‌رمانیکى دژه‌خه‌مۆكی سینێله‌قیی	c. of conciousness	لێل بوونی هۆشیاری
clonazepam	كلۆنازېپام: ده‌رمانیک له‌ده‌سته‌ی بێنژۆدا‌یازېپین كه‌ له‌دژى قی به‌كاردی	cloxacillin	كلۆگزا‌سېلین: په‌نسلینیکى نیمچه‌ده‌سكرد كه‌ كاریگه‌ره‌ دژى ستافیلۆكۆكه‌سى به‌ره‌مه‌میه‌رى ئه‌نزیمی په‌نسلینه‌یز
clone	كلۆن، زینده‌كۆپی: نه‌وه‌یه‌ك له‌رووی بۆماوه‌بییه‌وه‌ هاویه‌ك بى و به‌شیوه‌یه‌كی سروشتی یا ده‌سكرد له‌ زۆربوونی ناتوخمیی یه‌ك زینده‌وه‌ر یا یا یه‌ك خانه یا یه‌ك جینه‌وه‌ دروست بووی	clozapine	كلۆزاپین: ده‌رمانیکى ئارامبه‌خش كه‌ بۆ چاره‌ی شیزۆفرینیا به‌كاردی
cloning	كلۆن كردن، زینده‌كۆپی كردن	clubbing	خړبوونی سه‌ریه‌نجه: ئه‌ستوربوونی كۆتایی په‌نجه‌كانی ده‌ست و پى به‌هۆی زۆربوونی نه‌رمه‌شانه‌وه‌ نه‌ك ئیسك خوارپییی: گۆجیی زكماكییانه‌ی پى
clonidine	كلۆنیدین: ده‌رمانیکه‌ له‌ مېشكه‌وه‌ كار ده‌كا له‌ دژى به‌رزیی په‌ستانی خوین جگه‌له‌وه‌ش بۆ چاره‌ی كێشه‌ی بېنۆیژى و ن‌شانه‌كانی وشكبوون به‌كاردی	clubfoot	

clubhand	خوارده سستی: گۆچی دەست	coat	بەرگ: پەردە یەك كه دیوی دەرەو ه یا ناو دەوی ئەندامێك یا بەشێکی لەش دادەپۆشی
clumping	گردبوونەو، تۆپەل بوون	cobalamin	کۆبالەمین: ئاوتیە یەك كه لە پێكها ته ی فیتامین B12 دا هه یه
clunis	سمت	cobalt	کۆبالت: توخمێکی کیمیایی هه لمژینی دەبیته هۆی سینە تۆزی و هاوتای کۆبال 60 له تیشكدهرمانیدا به کاردی
clysis	شله کردنه ناو له شه وه به هه رزگه یه ك بیجگه له دەم	cobra	کوبرا: جۆری ماری ژه هراوی له ئاسیاو ئەفهریقا
clyster	هۆقنه	cocaine	کۆکاین: ئەلکه لۆیدی که له دره ختی کۆکا دەرده هیندی یا له کارخانه دروست ده کری و وک به نچکه ر به کاردی و زۆریه کارهینانی ئەبیته هۆی ئیدمان هاوشیری به نچه سان: له گه ل هۆکاری تردا بیته هۆی شیری به نچه هاوشیری به نچه سازی
Co	هێمای توخمی کۆبالت	cocarcinogen	
coaglutination	هاومه یین: گردبوونه ی دژسازه کان پیکه وه به هاوکاری چه ند جۆره مه یینه ریک	cocarcinogenesis	
coagulability	توانای مه یین	cocci: pl of coccus	
coagulant	مه یینه ر	coccidia	کۆکسیدیا: ژیریۆلیک له گیانه وه ره سه ره تاییه مشه خۆره کان نیمچه کۆکسیدیا کان: جۆریک قارچکی نه خۆشی ساز
coagulase	کۆئه گیوله یز: ماده یه کی دژساز ی به کتریا یی که هه ندی جۆری ستافیلۆکۆکس دروستی ده کات و ره نگه بیته هۆی دروستبوونی کۆخوین له لوله کاندایا	coccidioidomycosis	نه خۆشی نیمچه کۆکسیدیا که به هۆی هه لمچینی نیمچه کۆکسیدیا وه دروست ده بی و نیشانه کانی له هه لامه ت ده چی کۆکسیدیاداری: نه خۆشی کۆکسیدیا که زۆریه ی کات بی نیشانه یه وه به ده گمه ن ده بیته هۆی سکچوون
coagulate	دومه یی مه ییو	coccidiosis	کۆکسیدیا: یه ک کۆکسیدیا کۆکۆباسیلا: به کتریا یه ک له نێوان کۆکس و باسیلا دا بی، نه خپ نه توولی خپه به کتریا، کۆکس خپه به کتریا، کۆکس کۆکسی، خپه به کتریا یی کلینچکه یی
coagulation	مه یین، دروستبوونی کۆخوین	coccidium	لابردنی کلینچکه
blood c.	خوین مه یین، خوین گیرسانه وه: پرۆسه یه کی زنجیره یی که تیا دا هۆکاره جیاوازه کانی مه یین کار له گه ل یه ک ده که ن بۆ دروستکردنی کۆیه ک فایهرینی نه تهاوه خوین مه یینی به ریلای ناو لوله کان: نه خۆشی یه کی خوین به ربوونه که تیا دا کۆی زۆر له ناو لوله کانی خویندا دروست ده بی و ئەمه ش ده بیته هۆی که مبوونه وه ی هۆکاره کانی مه یین و سه ره نجامیش خوینه ربوونی به ریلای دهرده مه یین: هه ر تیکچوونیکی خوین مه یین	coccobacillus	کلینچکه نیشه کردنه وه ی کلینچکه کلینچکه: به شی کۆتایی برپر ه ی پشت هه رشتیکی لولپچی لولپچی: به شی که له گۆچکه ی ناوه وه و پیکهاته یه کی گرنگی بیستنه
disseminated intravascular c.		coccobacteria	کۆد، ریس کۆد: سیسته میك بۆ گواستنه وه ی زانیاری
		coccus	کۆدی بۆماوه یی: چۆنیتی ریزیوونی نیوکلۆتاید ه کان له رشته ی پۆلی
		coccal	
		coccygeal	
		coccygectomy	
		coccygodynia	
		coccygotomy	
		coccyx	
		cochlea	
		code	
		genetic c.	
consumption c.= disseminated intravascular coagulation coagulum	مه ییو، کۆ		
coalescence	یه کگرتن، تیکه ل بوون		
coapt	نزیکخستنه وه		
coarctate	له یه ک توندبوون (2) له یه ک توند کردن (3) لی توندبوو		
coarctation	ته نگبوونه وه		
c. of aorta	ته نگبوونه وه ی شاخوینبه ر: به دیپیکهاتیکی ناوچه یی له شاخوینبه ردا که چیینی ناوه ندی دیوار ناته واوه و ده بیته هۆی ته نگبوونه وه ی شاخوینبه ر		

	نیشانه‌کانی ئاوکردنی لووت و لەرزو
	تایه‌کی کم
	هه‌لامه‌ت، په‌سیوی
codeine	common c.
	cold sore= herpes simplex
	colectomy
	لابردنی کۆلۆن یا به‌شیکێ
	colibacillus= Escherich coli
	colic
	پنچی سک، ژانه‌سک، باژه‌له کۆلۆنی، ریخۆله‌یی
	پنچی زراو، زراوئێشه
	بازه‌له: ژانه‌سکی مندال له سێ مانگی
	یه‌که‌می ته‌مه‌ندا
	پنچی گورچيله، گورچيله ئێشه: نازاری
	گورچيله به‌هۆی کێشه‌ی لوله‌کانی خوین
	و به‌رد و لووی کۆنه‌ندامی میزه‌وه
	پنچدار، به‌ژان، تاییه‌ت به‌ پیچ و ژانی
	ناوبه‌ناو
	سووتانه‌وه‌ی میزه‌ل‌دان به‌ میکروبی
	ئیشیریشیا کۆلای
	کۆلای ئاسا، هاوشیوه‌ی ئیشیریشیا
	کۆلای و باسیلا گرام نیگه‌تیغه‌کانی
	گورچيله
	کۆلۆنه‌سۆ: سووتانه‌وه‌ی کۆلۆن
	کۆلۆنه‌سۆی ئه‌میبایی
	کۆلۆنه‌سۆی بېخوینی
	کۆلۆنه‌سۆی به‌زام: سووتانه‌وه‌ی
	دریژخایه‌نی کۆلۆن هاوړی له‌گه‌ل سک
	ئێشه‌و هه‌بوونی خوین و لینجاو له
	پیساییدا
	کۆلیتوکسین: ژه‌ری به‌کتربای
	ئیشیریشیا کۆلای
	کۆلاجین: پرۆتینی دهره‌وه‌ی خانه‌یه‌که
	پنکهاته‌یه‌کی سه‌ره‌کی
	به‌سته‌ره‌شانه‌کانه و مایه‌ی توندوتۆلی و
	لاستیکیانه
	کۆلاجینی
	کۆلاجینه‌یز: ئه‌نزیمیگه‌ هانی
	شیبوونه‌وه‌ی کۆلاجین ده‌دات
	دروستبوونی کۆلاجین
	کۆلاجینه‌سۆ: سووتانه‌وه‌ی ریشاله
	کۆلاجینییه‌کان
	کۆلاجینه‌خانه
	کۆلاجینساز
	شیبوونه‌وه‌ی کۆلاجین
	کۆلاجین شیکار، کۆلاجین شکین
	نیوکۆلۆتایدی کرۆمۆسۆمدا که کۆرنترۆلی
	گواستنه‌وه‌ی زانیاری بۆماوه‌یی ده‌کات
	بۆ پرۆتینه‌کان
	کۆداین: ئه‌لکه‌لۆیدیکی سپه‌ر که له
	ئه‌فیۆن یا مۆرفین دروست ده‌رکری و وه‌ک
	ئازاربه‌ر و دژه‌کۆکه به‌کارده‌ی
	کۆدۆن: سێ ره‌گی هاوسێ له رسته‌یه‌کی
	پۆلی نیوکۆلۆتایدی ترشی ناوکیدا که
	زانیاری ترشیکی ئه‌مینی دیاریکراو
	هه‌له‌ده‌گری
	کۆله‌که
	کۆله‌کی بایۆلۆجی: بری وزه‌ی پتۆیست
	کۆله‌کی هاوپه‌یوه‌ستی: بریک بۆ
	نیشاندانی راده‌ی په‌یوه‌ندیی ئیوان دوو
	بگوری ئاماری
	کۆله‌کی نیشتن
	پارچه‌وشه به‌مانای بۆشایی
	بۆشایی، بۆشاییه‌ک له کۆپه‌دا
	سینئۆرۆس داری: تووشبوون به‌کریمی
	شریتی له‌جۆری سینئۆرۆس
	سینئۆرۆس: لارقای جۆری کریمی شریتی
	به‌ناوی مه‌لته‌ی سنپس
	هاوئه‌زیم: گه‌ردیکی ئورگانی که فۆسفۆرو
	فیتامنی تیدا به‌له‌گه‌ل ئه‌نزیمدا کارده‌کا
	دل
	هاوه‌ۆکار: پنکهاته‌یه‌ک که پتۆیسته
	هۆکاریکی تر له‌گه‌ل ئه‌ی که بگری بۆ
	ئه‌نجامدانی فرمانیک وه‌ک هاوئه‌زیم
	یه‌کگرتن، هیزی یه‌کگرتن
	ده‌سته، کۆمه‌ل، له‌په‌تازانیدا کۆمه‌لیک
	که‌س که هه‌ندێ سیغه‌تی هاوپه‌شیان
	هه‌یه‌و بۆماوه‌یه‌ک چاودیزی ده‌کرین
	لول، کویل
	هاوه‌وی: سووتانه‌وه‌ی هاوزه‌مان به
	چه‌ند میکروبیکی جیاواز
	ترسی ناماقول له‌ جووتبوون
	جووتبوون: په‌یوه‌ندی سینکسی ئیرو می
	له‌ریگه‌ی زۆه
	جووتبوونی پتیریو: جووتبوون و
	دهره‌یانه‌وه‌ی چوک له‌ کاتی
	ئاواتنه‌وه‌دا
	کۆلچیسین: دهرمانیکی بۆ نه‌خۆشیی
	گاوت
	سارد سست هه‌لامه‌ت، په‌سیوی:
	نه‌خۆشییه‌کی فایرۆسییه‌ له‌به‌شی
	سه‌ره‌وه‌ی بۆری هه‌ناسه‌دا له

collapse	هه رهس هه رهسی سوورانی خوین و بوورانه وه داته پین و دارمانی ئەندامیکی له ش	colopexy	به ستنه وه وه هه لواسینی کۆلۆن
collar	ملبه ست ملیوان ئەلقه	coloproctectomy	لابردنی کۆلۆن و ریکه
cervical c.	ملبه ست: ئەلقه یه که له مل ده کری بۆ پالپشتی بربره کانی مل	coloptosis	داکه وتنی کۆلۆن
collateral	لاوه کی، هاوته نیشته، لوله خوینی باریک که له لوله ی ئەستورتره وه درده چی سووتانه وه ی تۆه پنتک	colopuncture=colocentesis	
colliculitis	پنتک، گرتکیکی بچوک	color	رهنگ
colliculus	تۆه پنتک: به شیک له ناو میزه رۆی پیاودا که جۆگه ی پرۆستات و تۆه جۆگه کانی تیدا ده کرتته وه	complementary c. primary c.	رهنگی ته واوکه ر رهنگی سه ره تایی: له بیره رۆی نیوتندا بریتین له حهوت رهنگه که ی شه به نگ و له چاپدا بریتینله شین و زهردو سوور و به پتی بیره رۆی هیلمهولتز بریتین له سوور و سه وزو شین
seminal c.		colorectostomy	لیکه ستنی کۆلۆن و ریکه
c. seminalis	تۆه پنتک	colorectum	کۆلۆریکه: دوا باین ده سانتیمه تر له ریحۆله که کوتایی کۆلۆن و هه موو ریکه ده گرتته وه
colliquative	شل، شله ریز	colorectal	کۆلۆریکه یی
colloid	کۆلۆید: گبراهه یه کی کیمیایی که ته تۆچکه ی نه تاوه و نه نیشته ی تیدایی که تیره یی	colorimeter	رهنگ پیتو: نامتریک بۆ پیتوانی تینی رهنگ له ناو شله دا
colloidal	کۆلۆیدی	colorrhaphy	دروومانی کۆلۆن
collum	مل هر شتیکی وه که مل	colosigmoidoscopy	کۆلۆسیگمۆیدیی: پشکنینی کۆلۆن و سیگمۆید به ناوبین
collutory	ده مشۆر، غه ره ره	colostomy	ده رک کردنی کۆلۆن: کردنه وه ی
col-	پارچه وشه به مانای کۆلۆن		ده رکه یه که له نیوان کۆلۆن و ده ره وه دا له سه ر دیواری سک ده رکه ی کۆلۆن
colocentesis	ده رزی کردن به کۆلۆندا	dry c.	ده رکه ی کۆلۆنی وشک
coloclyster	هۆقنه ی کۆلۆن	wet c.	ده رکه ی کۆلۆنی ته پ
colocolostomy	لیکه ستنی دووبه شی کۆلۆن به یه که وه به ستنه وه ی کۆلۆن	colostrum	ژه ک: شیر یه که م چه ند رۆی پیش و پاش مندالبوون
colofixation	کۆلۆن: ئەو به شه ی ریحۆله ئەستوره که ده که ویتته نیوان کویره (سیکه م) و ریکه وه	colotomy	کردنه وه ی کۆلۆن
colon		colovesical	کۆلۆن-میزه لدانی
ascending c.	کۆلۆنی سه رکه وتوو	coloplagia	زیئیشه: ئازاری ناو زئ
descending c.	کۆلۆنی دابه زیو	coloplectasia	به رینزیی: به رینبوونی زئ
irritable c.		colpectomy	لابردنی زئ
=irritable bowel syndrome		colpitis	زیسو: سووتانه وه ی زئی مییینه
left c.	کۆلۆنی چه پ	colp(o)-	پارچه وشه به مانای زئ
right c.	کۆلۆنی راست	colpocele	فتقی زئ
sigmoid c.	کۆلۆنی سیگمۆید، کۆلۆنی حه وز	colpocleisis	داخستنی زئ به نه شته رکاری
spastic c.=irritable c.		colpocystitis	سووتانه وه ی زئ و میزه لدان
transverse c.	کۆلۆنی ئاسۆیی	colpocystocele	فتقی میزه لدان بۆ ناو زئ
colonic	کۆلۆنی: تاییه ت به کۆلۆن	colpocytology	خانه زانیی زئ
c. flexure	گۆشه ی کۆلۆن، سووچی کۆلۆن	colpohyperplasia	گه شه ی زیاده راده ی روپۆشه شانیه ی زئ
colonopathy	ده رده کۆلۆن: هه ر نه خوشیه کی کۆلۆن	colpoperineoplasty	راستکردنه وه ی زئ و که فه ل
colonoscopy	کۆلۆنوسکپی: پشکنینی ناوه وه ی کۆلۆن به ناوبین	colpoperineorrhaphy	دروومانی زئ و که فه لی دراو
colony	کۆلۆنی: کۆمه لیک به کتريا که پیکه وه کۆبوونه ته وه	colpopexy	به ستنه وه ی زئی شل به دیواری سکه وه

coloptosis=vagin
ocele

colporrhagia

colporrhaphy

colporrhexis

colposcope

colpospasm

colpostenosis

colpoxerosis

column

vertebral c.

columnization

coma

alcoholic c.

diabetic c.

hepatic c.

irreversible c.

uremic c.

c. vigilae= locked-
in syndrome

comatose

combustion

comedo

closed c.

open c.

comedones = pl.
of comedo

commensal

commensalism

commissure

anterior c.

posterior c.

commissurorrhap
hy

خوینبه ربوونی زئی

دروومانی زئی

درپانی زئی

زئیبین: ئامیترئکی بۆ پشکنینی زئی و ملی
مندالدان

کرژئیی: کرژبوونی زئی

تەنگ زئیی: تەنگبوونە وە ی زئی

وشکرئیی: وشکی نائاسایی زئی

ستوون

ستوونی بېرېر، بېرېرە پشخت

پالپشخت کردنی زئی شل بە تامپۆن

بئھۆشی: حالەتی ئەمانی ھۆشیاری بە

جۆرئک نەخۆش بە ھاندەری بە ھێزیش

خە بەری نەبیتە وە

بئھۆشیی ئەلکھولی: بئھۆشی بە ھۆی

خواردنە وە ی زۆری ئەلکھولە وە

بئھۆشیی شەکرەیی

بئھۆشیی جگەری

بئھۆشیی نەگەراوە، مردنی مێشک

بئھۆشیی یوریاخوینی: بئھۆشی بە ھۆی

نوشوستی گورچیلە وە

بئھۆش

سووتان، گرگرتن

کۆمیدۆ: جۆرئک زێپکە ی پئست کە

پئکھاتووە لە پارچە بەک کیراتین و

چەوری پئست لە دەمی کونی موودا کە

زۆرجار بە کتریاشی تئدایە

کۆمیدۆی داخراو، زێپکە ی سپی

کۆمیدۆی کراوە، زێپکە ی رەش

ھاوژین: زیندە وەرئک لە گەل یا لە ناو

زیندە وەرئکی تردا بژی و سوودی لی

وەرئگری بە لام زیانی پی نەگە یەنی

ھاوژینی

پئبەست: شوینی پئکە وە نووسانی

دوو پارچە ی شتئک وە ک شوینی پئکە وە

نووسانی نووکە کانی زمانە ی دل

پئبەستی پئشەو: بە ندئک ریشال لە

نئوان ھەردو نووگۆی مئشکدا

پئبەستی پشەو

دروومانی پئبەست

commissurotomy

communicable

communication

community

compensation

compensatory

complaint

chief c.

compliment

complex

AIDS-related c.

antigen-antibody
c.

Ghon c.

Electra c.

immune c.

inferiority c.

Oedipus c.

primary c.=Ghon
c.

کردنە وە ی پئبەست بۆ گە وەرە کردنی

دەم (کون)

گواستراوە: بتوانی لە کە سئیکە وە

بگۆزئرتتە وە بۆ کە سئیکی تر

گە یاندن | پە یوہندی پئوہ کردن

کۆمەلگا: کۆمەلئک تاک لە شوئئئکی

دیاریکراودا بژین

قەرە بووکردنە وە | قەرە بوو:

لە دەروونزانییدا ھەولی شعوری یا نەستی

بۆ پیکردنە وە ی نوقسانئبەکی راستە قئینە

یا خە یالی

قەرە بووی

نیشانە | گلەیی، شکایەت | نەخۆشی

نیشانە ی سەرەکی نەخۆشی

تەواوکە: پڕۆسە یەکی زنجیرەیی کە لە

دەستە بەرکردنی بەرگری شلە بیدا و لە

سووتانە وە دا رۆئئکی گرنگ دە بئینی وە ک

ھاندانی بەرئینبوونی لوولە کان و

زیادکردنی دە لاندنی لوولە کان و ھاندانی

ماشینە وە و شیکردنە وە ی خانە بئگانە کان

یە کگرتە: چەند شتئک پئکە وە بن وە ک

کۆمەلئک نشانە ی جۆراو جۆر | گریی

دەروونی | ئالۆز

یە کگرتە ی ئە ییز: کۆمەلئک نیشانە ی

تووشبوون بە شە ییز لە قوناغە

ھئورە کانی نەخۆشییە کە دا وە ک

ئە ستوربوونی لئمفە گریکان و تاو

سکچوون و کە مکئیشی

یە کگرتە ی دژساز و دژتەن

یە کگرتە ی گۆن: لە سبلی سەرە تا بیدا

بریتتە لە زامی سی و ئە ستوربوونی

لئمفە گریکانی نزیک

گریی ئئلیکترا: لە دەروونشیکاریدا حەزی

کچ بۆ باوک و حە سوودی بە دا بک

یە کگرتە ی بەرگری: یە کگرتە ی دژساز و

دژتەن

گریی خۆبە کەم زانین: ھە ستکردنی

نە ستئیانە ی مرۆف بە کە مئیی خۆی کە

رەنگە ببئتە ھۆی شە رمنی یا

پە لاماردەری و خۆبە زل زانین

گریی ئو دئپ: لە دەروونشیکاریدا حەزی

کوپر لە دا بک و حە سوودی بە باوک و ئە و

ھە ستوسۆزە ی ھاو پئبە لە گەل ئە م

حالە تە دا

symptom c.	کۆنیشانه، سیدرۆم: کۆمه لیک نیشانه ی نه خۆشی	conditioning	مه رجاندن: فیتربوون له ریگه ی به ستنه وه ی وه لامیکه وه به هانده ریکه وه که له سه ره تادا هه یچ په یوه ندیه ی به وه لامه وه نیه ئه ویش به وه ی ئه وه هانده ره له سه ره تاوه شان به شانیه هانده ریکی تر ئاراسته بکری که وه لامه که به ره مه ده هیتێ راهاتن، راهیتان
complexion	ره نگی پیتست (ی ده موچا)	condom	کۆندۆم: به ریگه که ئه کری به سه ر چووکدا له کاتی جووتبووندا بۆ ریگرتن له سکپروون وه وه وکردن
compliance	نه رمی، گوشاره وهرگی په یره وکردن	conductance	گه په نه ری
complication	ماک: روودانی نیشانه ی نااسایی یا نه خۆشییه کی تر له گه ل یان له نه نجامی نه خۆشیدا	conduction	گه یاندن (کاره با وه دنگ وه گه رما)
component	پیکهاته، پیکهیتنه ر	anterograde c.	گه یاندنی به ره وده ی
compound	ئاوئته ی کیمیایی پیکهاته، هه رشتیک له دوو پیکهیتنه ر یا زیاتر پیکهاتیه ی	retrograde c.	گه یاندنی به ره وده ی
inorganic c.	ئاوئته ی نا ئورگانی، ئاوئته ی نا کاربوئی	condyle	گرتک: درێژبوونه وه یه کی سه رخری ئیسک
organic c.	ئاوئته ی ئورگانی، ئاوئته ی کاربوئی	condyloma	گرتکه زام: زامی به رزه وه بووی پیتست
compress	کۆمپریس: قوماشی قه دکراو که به وشکی یا ته ری به ساردی یا گه رمی به گوشاره وه له سه ر سه ر شوئینیکی له ش داده نه ری	c. latum	گرتکه زامی ته خت: زامی پان وه ته ختی سیفیلس له ده وری کۆم وه ناوگه لدا لابردنی گرتی ئیسک
compression	گوشاردن گوشران، په ستیوران	condylectomy	قووچه ک هه ر پیکهاته یه کی قووچه کی قووچه کی توپه: قووچه که خانه ی توپه ی چاو
compulsion	ناچاربوون ره فتاری ناچاری وه ناماقوول که که سیک بی ویستی خۆی نه نجامی ده دات پالنه ری ره فتاری ناچاری	cone	خه یالات: تیکه لبوونی نه ستییانه ی خه یال وه بیره وه ریبه راسته قینه کان
compulsive	ناچار، بیخویانه	retinal c.	رازداری: په کیک له بنه ماکانی ئه خلاقی
concave	ناوچال	confabulation	پزیشکی که سنوورداده نی بۆ خستنه رووی زانیاریه کانی نه خۆش بۆ که سی سئیه م
conceive	سک پرپوون تیکه یشتن، ده رک پیکردن	confidentiality	ململانی، نه گونجان ململانی ده روونی
concentrate	خه سترکردنه وه، چرکردنه وه ته رکیزکردن، تیرامان خه سته	conflict	یه کگرتن، به یه ک گه یشتن
concentration	خه سترکردنه وه تیرامان خه ستی، چری	confluence	به یه ک گه یشتوو، تیکه ل بوو
concept	چه مک، مه فهوم: وینه و بیرۆکه ی شتیک له مێشکدا	confluent	روویه رووبوونه وه، به ره نگاروونه وه
conception	سکپروون: رووانی پلاستوبلاست وه دروستبوونی زایگۆتیک ی زیندوو له مندالادا چه مک	confrontation	په شیوزیه نی: په شیوی له تیکه یشتنی
conceptus	سک: کۆریه له پیتانه وه تا له دایک بوون به په رده کانی ده وریشیه وه	confusion	کات وه شوین وه ناسینه وه ی خه لکدا
concha	قاوغ	congener	شتیکی هاوتا، هاوشیوه له گه ل شتیکی تردا
concordance	هاوچینی، جووتی	congenerous	هاوتا، هاوشیوه
concrecence	پیکه وه گه شه کردن	congenital	زکماکی: حاله تیک له پیتش له دایکبوونه وه سه ری هه لدایی
concretion	به رد: کۆبوونه وه ی ماده ی ره قی نا ئورگانی له له شدا ره قبوون	congestion	خوئینه ند: کۆبوونه وه ی نااسای خوئین وه پیکهاته کانی له به شتیکی له شدا
concussion	ته کان، ته کانخواردن: زه بریکی قایم و یا ئه و زیانه ی لئی په یدا ده بی ته کانخواردنی مێشک: بیهوشی	venous c.	خوئینه ندی خوئینه نده ری
c. of the brain	له نه نجامی ته کان وه هیدمه ی سه ردا	congestive	خوئینه ندی
condensation	خه سترکردنه وه، په ستانه وه	conglobation	خپبوون
condenser	په ستۆهر: ئامێرێک بۆ خه سترکردنه وه ی ماده یا گۆزینی گاز بۆ ماده ی شل په ستۆهر: ئامێرێک بۆ پرکردنه وه ی ددان	conglutination	پیکه وه لکان، مه یین
		coniosis	نه خۆشی به وه ی هه لمزینی توژه وه

conization	قووچەك بەرپى: لایردنى بەشیک لە ئەندامیک بە شێوەى قووچەك وەك لە ملی مندالان	contaminant	ئالودەكار، ھەرشتیك بېیتەھۆى پېسبوون
conjugata	نیوەتیرەى ھاوجوتى ھەوز	contamination	ئالودەبوون، پېسبوون
conjugate	ھاوجوت، ھاوشپۆھ	content	ناوھۆك، ناواخن، ئاخنە
conjugation	جووتبوون، یەكگرتن	continnence	راگرتن، راگرى: توانای كۆنترۆلگردنى تەوژمە سروشتییەكان وەك میزو پېسابى راگر وەك میزراگر
conjunctiva	چاوپۆش: پەردەيەكى تەنكە گۆى چاوو دیوى ناوھەوى پێلۆو دادەپۆشى	continent	پارچەوشە بەمانای دژ، پێچەوانە
conjunctival	چاوپۆشى، تايبەت بەچاوپۆش	contra	دژەسكېرپوون، سكېرپەبوون: رېگرتن لە سكېرپوون
conjunctivitis	چاوپۆشەسۆ: سووتانەوھى چاوپۆش كەبەھۆى بەكتريا و فايروۆس و ھەستيارییەوھ روودەدات	contraception	دژەسكېرپى: ھۆكارى رېگر لە سكېرپوون
connection	گەياندن پێكەوھەبەستن بەستەر	contraceptive barrier c.	دژەسكېرپى كۆسپى: ھۆكارىك كۆسپى فيزىكى دروست بكا بۆ گەيشتنى تۆ بە مندالان
connector	بەستەر، بەيەك گەيەنەر	chemical c.	دژەسكېرپى كېمىيى: مادەيەكى تۆكۆژ كە پێش جووتبوون دەخړیتەناو زێوھ
connexus	پێكھاتەيەكى بەستەر	intrauterine c.	دژەسكېرپى ناوماندان: ئاميزىكى پلاستىكى يا كانزايى كە دەخړیتەناو مندالان بۆ رېگرتن لە سكېرپوون
conoid	قووچەك ئاسا	oral c.	دژەسكېرپى زارەكى: دەرمانى ھۆرمۆنى كە لە رېگى گەيمەوھ وەردەگيرپیت و رى لە دروستبوونى ھىلكە دەگرى
consanguinity	ھاوخوینى: خزمایەتى لەرېگى بنەچەو خوینەوھ ھاوخوین	contractile	كژەك: توانای كژبوونى ھەبى
consanguinous	ھاوخوین	contractility	كژەكى: توانای كژبوون
conscience	ويزدان: لایەنى ئەخلاقى ئەقل	contraction	كژبوون، چوونەيەك
conscious	ھۆشيار، بەئاگا ئەقلى ھۆشيار، شعور: لەدەرروونشيكارىدا ئەو بەشەى ئەقل كە ھەميشە ئاگامان لێبەتى	isometric c.	كژبوونى يەكدریژى: كژبوونى ماسولكە بەبى كورتبوونەوھى
consciousness	ھۆشيارى، بەئاگايى ئەقلى ھۆشيار	isotonic c.	كژبوونى يەكتەن: كژبوونى ماسولكە بەبى گۆرانى تىنى كژبوون
conservative	پاريزكار	uterine c.	كژبوونى مندالان، ژان
consolidation	پتەبوون وەك رەقبوونى سىبەكان كاتى پى دەبن لە كۆم	contracture	كژۆكى: كورتبوونەوھى نااسايى ماسولكە كە رى لە جوولەى دەگرى
constant	نەگۆر بەردەوام خاسىبەتىكى نەگۆر	Dupuytren's c.	درۆكى دويپترن: جۆرىك پەككەوتنى دەست و پى كە پەنجەكان دادەكشپن و كژۆك دەبن بەھۆى ئەستوربوون و كورتبوونەوھى فاشياوھ
constipation	قەبزی: خالبوونەوھى ريخۆلە (كاركردىنى سك) بەشێوھەيەكى زەحمەت و درەنگ درەنگ	contraindication	دژەبەكارھيئەت: ئەو حالەتانەى كە جۆرىك چارەسەر نابى تيايدا بەكاربھيئەرى دژەلایى، ئەولایى
constituent	پێكھێنەر	contralateral	دژەگۆر: برينىك لەوبەرى خالى ليدانى زەبرەوھ
constitution	پێكھاتە پێكھاتن	contracoup	كۆنترۆل كردن، دەست بەسەرراگرتن، رام كردن كۆنترۆل: شتىكى ستاندارد كە شتە ئەزمونىبەكانى تری لەگەلدا بەراورد دەكرى
constriction	تەنگبوونەوھ، گۆشران تەنگى، گۆشراوى	control	كۆنترۆلى مندالوون
consultation	راويز، راويزكردن، سەردانى پزىشك راويزكارى: راگۆرىنەوھى نى، ان چەند دكتورىك دەربارەى حالەتىك	brith c.	
contact	بەركەوتن، تەماس بەركەوتە: كەسىك ئەوئەندە لە نەخۆشيكەوھ نزيك بووبى ئەگەرى تووشبوونى ھەبى		
direct c.	بەركەوتن يا بەركەوتەى راسەوخۆ		
indirect c.	بەركەوتن يا بەركەوتەى ناراسەوخۆ		
contagion	درم، بالووبوونەوھى نەخۆشى لە كەسىكەوھ بۆ كەسىكى تر		
contagious	درم، درمى		

motor c.	کۆنترۆل بۆلگە: ھاوناھەنگى كرزىبونى ماسولكەكان بەھۆى كارى تۆيكەلمۆخى بۆك و يەكەكانى بۆككەيەو	coproporphyrin	ھەبوونى كۆپرۆپۆرفىرىن لە پىسايىدا: نەخۆشكەكى بۆماوھى جگەرە ئەنزمى دروستكردنى پۆرفىرىن كەمە يا نىھ كۆپرۆپۆرفىرىن: پىكھاتەيەكى پۆرفىرىن ھەندى جار لە ميزو پىسايىدا
contusion	كوتران، كوترای، شىنبونوئەو	coproporphyrinuria	كۆپرۆپۆرفىرىن ميزى: كۆپرۆپۆرفىرىن لە ميزدا
conus	قووچەك	coprostasis	پىسايى گىران
convalescence	ھەستانەو: قۇناغى چاكبونوئەو لە نەخۆشى و برىندارى	copula	ھەر پىكھاتەو شانەيەكى بەيەك گەيەنەر
convergence	گردبونوئەو، بەرەويەك چوون	copulation	جووت بووت، جووتگىرى
convergent	گردەوھبوو، كۆ	cor	دل
conversion	گۆران گۆپىن گۆپىن: لە دەروونزانىدا ميكانىزمىكى دەروونىيە كەبەھۆيەو مەلەلانى دەروونى دەگۆرى و بە شىوھى نيشانەى جەستەي دەردەبردرى	c. adiposum	چەورەدلى
convertin	كۆنڤىرتىن: شىوھى چالاكبووى ھۆكارى مەيىنى ژمارە 7	c. biloculare	دووژورەدلى
convex	قۇقز	c. bovinum	گادلى: دلىكى نىچكار گەرە بەھۆى
convexoconcave	قۇقزناوچال: ديويكى قۇقز و ديويكى ناوچال بى	c. pulmonale	گەرەبوونى سكوئەلى چەپەو
convolution	لوولى، پىچاوپىچى ھەر پىكھاتەيەكى پىچاوپىچ	c. triloculare	سيتاودلى: نەخۆشى دل بەھۆى بەرزى
convoluted	لوول، پىچاوپىچ	coracidium	پەستانى خويى سىيەكانەو لە ئەنجامى
convulsion	قۇ، گەشكە: كرزىبونى خۇنەويستى ماسولكە خۇويستەكان	coracoid	نەخۆشى سىيەكاندا كە ئەيىتە ھۆى گەرەبوونى سكوئەلى راست
clonic c.	گەشكەى كرزىخاو	cord	سى ژورەدلى
febrile c.	گەشكەى تادارى: گەشكەى كۆرپەو مندال كەبەھۆى تاي بەرزەوھ روودەدات	spermatid	كۆراسىدووم: كۆرپەلى ھەندى كرم دەنووك قەلەرەشى كۆراكۆيد: گرتكىكى ئىسكى شەويگەى خوارەوھيە
puerperal c.	گەشكەى زەيستانى	spinal c.	پەتك، پەت، ژى ھەر پىكھاتەيەكى پەت و سۇندە شىوھ
coordination	ھاوناھەنگى	spermatid c.	توودەپەتك: پىكھاتەيەكە لە ئەلقەى بنىرانى سكەرە درىژدەبىتەو بۆگون و پىكھاتوھ لە دەمار و جۆگەى توو
cope	راھاتن، خۇگونچاندن	umbilical c.	خويىبەرى گون
coping	كاپ: تەنكەيەكى كانزا كە دەخريتەسەر ددان پيش دانانى كالاوھ(تاج)ى دەسكرد	vocal c.	دركەپەتك: ئەو بەشەى كۆئەندامى ناوھندى دەمار كەلەناو جۆگەى
copper	مس: توخمىكى كىمىيە	cordectomy	بىرەدايە و لەگەرەكونى كەللەسەرەو
copperhead	مس سەر: ماركى ژەھردارى ئەمەرىكەيە بەرەنگى قاوھى و مىسى	corditis	درىژدەبىتەو تا بىرەكانى كەلەكە
coproantibody	دژەتەنى پىسايى: جۆرىك دژەتەن كە لە ريخۇلەدا ھەيە	cordocentesis	ناوكەپەتك: ئەو پىكھاتەيەى كۆرپەلە دەبەستى بە وئىلداشەوھ و
coprolalia	پىسبىژى: لەخۇرا قسەكردنى ناچارى دەربارەى پىسايى	cordotomy	لوولەخويىنەكانى تىدايە كە خويى لەئىوان دايك و كۆرپەلەدا ئالوگۆر دەكا
coprolith	بەردى پىسايى	cordotomy	دەنگەپەتك، دەنگەژى: چوار لۆچى
coprophilia	پىسخۆرى: ھەزكردن لە پىسايى و پاشەرۇ بەتايىبەتى بەسترايى بە چالاكى سىكسىوھ	cordotomy	لىنجە ناويۆشى قورقوراكە دەنگ بەرھەم دەھىنن
coprophiliac, coprophilic coprophobia	پىسخۆر ترسى ناماقوول لە پىسايى و پىسايى كردن		لابردنى پەتك وەك دركەپەتك يا دەنگەژى پەتكەسۇ: سووتانەوھى توودەپەتك دەرزىكردن بەناوكەپەتكدا بۆ دەرهىنانى نموونەى خويى كۆرپەلە
			كردنەوھى پەتك

core	پارچەوشە بەمانای بیلبلە ی چاو	coroner	کۆرۆنەر: بەپریری تۆمارکردنی مەرگی
corectasis	بەرین بیلبلەیی: بەرینبوونی بیلبلە	coroscopy	کۆتوپەر و بەزەبو هۆنە زانراو
corectome	بیلبلە بێ: نامێرێک بۆ برینی بیلبلە ی چاو	corotomy	تۆرەبینی: تەماشاکردنی تۆرە ی چاو
corectopia	بیلبلە بەدجێیی: بیلبلە لەشوینی ئاسایی خۆیدا نەبێ	corpulency	رەنگینەبێی: کردنەوێ رەنگینە ی چاو قەلەوی
coredialysis	بەرینکردنی بیلبلە بە نەشترکاری	corpus	تەن، لەش
corelysis	شیکردنەوێ بیلبلە بە نەشترکاری	c. albicans	سپییە تەن: ئەو ریشالە شانە سپییە ی جێگە ی زەردە تەن دەگرێتە وە لە هێلکە داندا
coremorphosis	دروستکردنی بیلبلە بە نەشترکاری	c. callosum	رەقە تەن: ئەو بەشە ی سپییە مادە ی مێشک کە بە شێوێ ریشالی پانەرۆ دوو نیوێگۆی مێشک بە یە ک دەگە ی نێ
coreoplasty	راستکردنەوێ بیلبلە	c. cavernosum	بۆشە تەن: هەریە ک لە ستونانە لە شانە ی رەپکار کە بەشی سەرەکی قیتکە و چووک پێک دەهێنن
corium	بنتوێژ: چینی سەرەکی پێست لە ژێر توێژدا کە پیکهاتووێ لە بەستەرە شانە و دەمارە ریشالی و دەنامی هەست و لولە ی خوێن و رەگی موو و ئارەقە گلاند و چەرە گلاند	corpora quadrigemina	چوارینە تەن: چوار هەلتوقیوی لەسەر رووی پشتەوێ مێشکی ناوەرەست
corn	شاخ، گەمپە: ئەستوربوون و رەقبوونی چینی سەرەوێ توێژی پێست بەهۆی گوشارو لیکخشانەوێ	c. uteri	تەنی مندالدان، بەشی سەرەکی مندالدان
cornea	گلێتە، کۆرنیا: بەشی رووناکی پیشەوێ چاو	c. vitreum	تەنی شووشەیی (لەچاودا)
corneal	گلێتەیی	corpuscle	خروکە، تەتۆچکە
corneoscleral	گلێتە سپییەیی: تاییەت بە گلێتە و سپینە ی چاو	blood c.	خروکە ی خوێن: خروکە سوور
corneous	گەمپەیی، شاخی، کیراتینی، رەق	red c.	سپییەکانی خوێن
cornification	گەمپەبەستن، بەشاخ بوون، رەق بوون	white c.	خروکە ی سپی
cornu	شاخ، قۆچ	correction	راستکردنەوێ بە تاییەتی راستکردنەوێ
cornual	شاخدار، قۆچدار	correlation	کێشە ی بینین بە هاوینە
cornuate	شاخدار، قۆچدار	correspondence	هاوینەستەیی: لە ئامارزانیدا رادە ی ئاراستە ی پە یوێ ندیی رادە ی کی بگۆر لە گە ل بگۆرێکی تردا
cor(o)-	پارچەوشە بەمانای بیلبلە	retinal c.	هاوینەستە ی تۆرە: دروستبوونی وینە لە دووخالی هاوینیدا لەسەر تۆرە ی چاو داخوێن، دارزین
corona	تاج، کلاوێک هەریپیکهاتە یەکی وە ک تاج و کلاو	corrosive	توێکل: چینی دەرەوێ ئەندامێک
c. glandis penis	کلاوێکی سەری چووک	cortex	توێکلی رزینی سەرگورچیلە: چینی دەرەوێ رزینی سەرگورچیلە کە بەشی زۆری ئەندامە کە پێک دەهێنێ و چەند هۆرمۆنیکی سترۆئیدی دەرێژی وە ک کۆرتیکۆئیدە کانزاییە کان و کۆرتیکۆئیدە شە کریبە کان و ئەندروچین و پروجیستیرۆن
c. radiata	کلاوێکی تیشکاوێر: کۆمە لێک دەمارە ریشالی کە لە کە پەسولی ناوێ مێشکەوێ درێژدەبنەوێ بۆ هەموو بەشەکانی توێکلی مێشک	adrenal c.	توێکلی رزینی سەرگورچیلە: چینی دەرەوێ رزینی سەرگورچیلە کە بەشی زۆری ئەندامە کە پێک دەهێنێ و چەند هۆرمۆنیکی سترۆئیدی دەرێژی وە ک کۆرتیکۆئیدە کانزاییە کان و کۆرتیکۆئیدە شە کریبە کان و ئەندروچین و پروجیستیرۆن
coronal	تاجی، کلاوێکی	cerebellar c.	توێکلی مێشکۆلە
coronad	رووێ کلاوێکی	cerebral c.	توێکلی مێشک: چینیکی پرلۆچی مادە ی خۆلە مێشی کە رووی دوو نیوێگۆی مێشک دادە پۆشی
coronary	تاجی هەریپیکهاتە یە ک بە دەوری ئەندامێکدا بسووریتەوێ وە ک خوێن بەرەکانی دل	c. lentis	توێکلی هاوینە ی چاو
coronaviridae	فایرۆسە تاجییەکان: خێزانێک فایرۆسی RNA یە ک تالی		
coronavirus	فایرۆسی تاجی: رەگە زێک فایرۆس لە خێزانی فایرۆسە تاجییەکان کە لە مرۆفدا هەوی کۆئەندامی هەناسە تووش دەکەن		

motor c.	تویکلی بزوی: ناوچه ی بزوی نه ری می شک	costive	قەبزکار، هەرشتیك جوولە ی ریخۆلە كە م بکاتەو
renal c.	تویکلی گورچیلە	cost(o)-	پارچە وشە بە مانای پەراسوو
visual c.	تویکلی بینایی: ئەو بەشە ی پلی پشتمە سەر لە می شکدا كە كۆنترۆلی بینین دەکا	costochondral	پەراسوو کێراگە یی: پە یو هە ندیدار بە پەراسوو و کێراگە یە یو
cortical	تویکلی	costogenic	پەراسوو زان: دروستبوو لە پەراسوو هە
corticate	تویکڵدار	costoscapularis	ماسولکە ی دە فە و پە یو پە یو ماسولکە ی سیراتۆسی پشتمە و
corticifugal	پشتمە و تویکل: دەرچوو لە تویکلی می شک هە	costosternoplasty	راستکردنە وە ی کۆلە و پە یو پە یو: نە شتمە رکارییە کە بۆ چارە ی سنگی رە حە تی ئاسا
corticipetal	روو و تویکل: هاتوو بەرە و تویکلی می شک	costotransversectomy	دەر هێنانی پە یو پە یو و پانە نووکی بێرپە
corticobulbar	تویکلی - لاکتیشە مۆخی: پە یو هە ندیدار بە تویکلی می شک و لاکتیشە مۆخە و	cotrimoxazole	کۆتریکۆکسازۆل: دەرمان نیک ی
corticoid	کۆرتیکۆئید: کۆرتیکۆ سترۆئید		بە کتریا کۆزی تیکە ئە لە تراپیمیسۆپریم و سە لفا میسۆکسازۆل
corticosteroid	کۆرتیکۆ سترۆئید: سترۆئیدیک لە لایە ن تویکلی گلاندی سەرگورچیلە وە بەرە م هیننرابی	cotton	لۆکە، پە موو
corticotroph	کۆرتیکۆ ترۆف: جۆرێک خانە ی رژی نی پیتیوتەری کە هۆرمۆنی ئە دیرینۆ کۆرتیکۆ ترۆفین بەرە م دینی کۆرتیکۆ ترۆفین	cotyledon	کۆتیلیدۆن: هەریە ک لە بەشە کانی رووی وێلداش
corticotrophin		cotyloid	کووپ ئاسا، لە شتۆ هە ی کوپیدا
corticotropin		cough	کۆکە، قفە، کۆخە: دەر هە ویشتمنی کو توپ و توندی هە و لە سببە کانه وە
Cortisol= hydrocortisone cortisone	کۆرتیزۆل	dry c.	کۆکە ی وشک
	کۆرتیزۆن: هۆرمۆنیکی گلوکۆ کۆرتیکۆئیدی بە کە تویکلی گلاندی ئە دیریناڵ دەری دە دات بە لām هێچ کاریگەری بایۆ لۆجی نیە تا نە گۆرپێ بە هایدرو کۆرتیزۆن.	productive c.	کۆکە ی تەر، کۆکە ی بە لغمە دار
Corynebacterium	کۆرینیبە کتریا: رەگە زێک بە کتریا کە هە ندی جۆریان دە بنە خۆی نە خۆشی لە مرۆفدا وە ک زییکە و دی فتریا	wooping c.= pertussis	کۆکە رە شە
coryneform	سەر بە رەگە زێ کۆرینیبە کتریا یا هاوشیۆ هە ی ئە وان	coumarin	کۆمارین: دەر هە و رده یە کە لە دە نکی تۆنکا کە مادە ی دیکو مارۆلی تیندایە کە ری لە دروستکردنی ئە و هۆ کارانە خۆین مە ی ن دە گریت لە لایە ن جگەرە وە کە پئویستیان بە فیتامین K هە یە.
Corynespora	کۆرینیبە کتریا: رەگە زێکی بە ریلای زیندە وەر قارچکییە ناتە واو هە کان	count	ژماردن، پێوان
coryza	سوتانە وە ی تیخا یە نی ناو پۆشی لووت وە ک هە لāmە ت و هە ستیاری	Addis c.	ژماردن ئادیس: ژماردن خانە کان و پرۆتینی ناو برە میزی 12 کاژمیتر
cosmesis	جوانکاری: راستکردنە وە ی کە مهاتی ی ناشرینیبە کی لە ش بە نە شتمە رکاری	bood cell c.	ژماردن خانە کانی خۆین لە ناو یە ک میلی لیتری سیجا خۆیندا
cosmetic	جوانکاری، جوانکارییانه جوانکار: مادە یە ک بۆ جوانکاری بە کاربە ی نریت	differential c.	ژماردن رژی هە ی سە دی خۆکە سببە کان لە نموونە خۆینیکی رە ننگراودا.
costa	پەراسوو	platelet c.	ژماردن خە پلە کانی خۆین لە ناو یە ک میلی لیتری سیجا خۆیندا
costalgia	ژانە پەراسوو، پەراسوو ئیشە: ئازاری پەراسوو و ماسولکە کانی پەراسوو	counter	ژمێرەر، پێوەر: ئامێرێک بۆ پێوانە ی ژمارە یی تیشکا وەری لە تیشکانیدا
costalis	پەراسوو، پە یو هە ندیدار بە پەراسوو وە	Geiger-Muller c.	پێوەر ی گایگەر: ئامێرێکە بۆ پێوانە ی بری تیشکا وەری بە تاییە تی تە تۆچکە ی بیتا
		countercurrent	دژرەو: رەوت بە ئاراستە ی پێچە وانە

counterextension	راکێشان به ئاراسته‌ی له‌ش له‌هه‌مان کاتی راکێشاندا دوور له‌له‌ش	CPR= cardiopulmonary resuscitation	بووژاندنه‌وه‌ی دڵ و سی
counterincision	دژه‌به‌ه‌ن: کردنه‌وه‌ی بره‌نێک له‌ بریندا بۆ راکێشانی خوێن و ده‌ردراوی ترو که‌مکردنه‌وه‌ی گوشار	cps= cycle per second	خول له‌ چرکه‌یه‌کدا
counteropening= counterincision	دژه‌به‌ه‌ن	Cr	هێمای توخمی کرۆم
countershock	دژه‌شۆک: لێدانی شۆک به‌ته‌زووی کاره‌بایی راسته‌وخۆ او دڵ به‌مه‌به‌ستی راگرتنی له‌رزه‌ی سکۆله‌ ورائیکردنه‌وه‌ی لێدانی دڵ	crackle	خرپه، خرپه‌خرپه
countertraction	دژه‌راکێشان: راکێشان به‌رامبه‌ر راکێشانیکی تر که له‌ جێخستنه‌وه‌ی شکاویدا به‌کارده‌یت.	cradle	بێشکه، چوارچێوه‌ی پارێزه‌ر
countertransport	دژه‌گواستنه‌وه، دژه‌په‌رینه‌وه: جووله‌ی دووماده به ئاراسته‌ی بێچه‌وانه به‌ناو په‌رده‌یه‌کدا	cramp	کۆلتنج، جه‌مام: ککرژبوونی به‌ژانی ماسولکه
coup	لێدان، گورز	craniad	رووه‌و که‌لله، رووه‌و سه‌ره‌وه له‌ مرۆفدا
couplet	جووت: دووان	crani(o)	پارچه‌وشه به‌مانای که‌لله‌سه‌ر
coupling	جووتبوون، په‌کگرتن جووته‌ک کردن: روودانی په‌که‌دوای په‌که‌ی تریه‌ی ناکام و تریه‌ی ئاسایی	craniofenestria	که‌لله‌په‌نجه‌ره‌یی: ناته‌واوییه‌کی زگماکیی که‌لله‌سه‌ری کۆریه‌یه که هه‌ندی به‌شی ئێسکی که‌لله دروست نابێت.
covariance	هاوگه‌ڕایی: له ئامارزانیادا، مه‌یلی بێکه‌وه گۆڕانی دوو بری گۆراو شانبه‌شانی په‌ک سه‌رپۆشه‌شووشه: شووشه‌یه‌کی ته‌نک بۆ داپۆشینی نمونه‌یه‌کی میکروسکۆپی سه‌رپۆشه‌شووشه	craniolacunia	که‌لله‌چاڵی: ناته‌واوییه‌کی زگماکیی که‌لله‌سه‌ری کۆریه‌یه که ئێسکه‌که له‌ناوه‌وه چاڵ چاڵ ده‌بێت.
coverslip= coverglass	سوتانه‌وه‌ی رژێنه‌کانی کۆپه‌ر	craniomalacia	که‌لله نه‌رمی: نه‌رمی نااسایی ئێسکی که‌لله
cowperlitis	ئاوله‌ی مانگا: نه‌خۆشیه‌که‌ی سووکی فایرۆسییه تووشی مانگای شه‌رده‌رده‌بیت و ته‌نیا گوانه‌کانی ده‌گرێته‌وه و بۆ مرۆفیش ده‌گوازێته‌وه	craniopathy	ده‌رده‌که‌لله: نه‌خۆشیی که‌لله‌سه‌ر
cowpox	سمت، جومگه‌ی سمت	craniopharyngioma	کرانیۆفارینجیوما: لوییه‌که له‌ خانه‌کانی رژینی ژیرمیشک دروست ده‌بێت
coxa	سمت ئێشه، نه‌خۆشیی سمت	cranioplasty	راستکردنه‌وه‌ی که‌لله: هه‌ر جۆره نه‌شته‌رکاریه‌ک بۆ راستکردنه‌وه‌ی که‌لله‌سه‌ر
coxalgia	کۆکسپللا: ره‌گه‌زێک له‌ میکروبی ریکتسیا	craniosclerosis	که‌لله ره‌قی: ئه‌ستوربوونی ئێسکی که‌لله
coxiella	سمت رانی: په‌یوه‌ندیدار به سمت و رانه‌وه	craniosclerosis	که‌لله لکاو: داخرانی پێشوه‌ختی درزه‌کانی که‌لله
coxafemoral	فایرۆسی کۆکساک‌ی که جۆره فایرۆسییه‌که مرۆف تووشی نه‌خۆشیه‌کی وه‌ک ئیفلجی مندال ده‌کات به‌لام به‌بێ ئیفلج بوون کریاتین کاینه‌یز	craniosynostosis= craniosynostosis	که‌لله لکاو: داخرانی پێشوه‌ختی درزه‌کانی که‌لله
Coxsackie virus	دانه له‌ خوله‌کێکدا	craniosynostosis	که‌لله لکاو: داخرانی پێشوه‌ختی درزه‌کانی که‌لله
CPK = creatine kinase		craniosynostosis	که‌لله لکاو: داخرانی پێشوه‌ختی درزه‌کانی که‌لله
cpm= count per minute		craniotabes	که‌لله پووتی: که‌مبوونه‌وه‌ی ماده‌کانزاییه‌کانی ئێسکی که‌لله که ده‌بێته‌هۆی نه‌رمی و پووتی ئێسکه‌دیواری و کاسه‌یه‌یه‌کان کردنه‌وه‌ی که‌لله: هه‌ر نه‌شته‌رکاریه‌کی که‌لله‌ی سه‌ر
		craniotomy	که‌لله پووتی: که‌مبوونه‌وه‌ی ماده‌کانزاییه‌کانی ئێسکی که‌لله که ده‌بێته‌هۆی نه‌رمی و پووتی ئێسکه‌دیواری و کاسه‌یه‌یه‌کان کردنه‌وه‌ی که‌لله: هه‌ر نه‌شته‌رکاریه‌کی که‌لله‌ی سه‌ر
		cranium	که‌لله، که‌لله‌سه‌ر: پێکهاته ئێسکییه‌کانی سه‌ر به‌هه‌موو ئێسکه‌کانه‌وه بێجگه له شه‌ویلگه‌ی خواره‌وه
		c. bifidum	که‌لله دووفاقی: ناته‌واوی زگماکیی که‌لله
		cranial	که‌لله‌یی، که‌لله‌سه‌ری
		crator	چاڵ، چاڵیی
		cream	کریم: پێکهاته‌یه‌کی ده‌رمانیی نیمچه ره‌ق له ئاو و چه‌وری
		crease	خه‌تی چاڵ، چرچ

palmar c.	خه تی له پ: هه ریه که له خه ته کانی له پی دهست	cribration	پالوتن، له بیژنگدان پالوته یی، چۆران
simian c.	خه تی سیمیان: تاقه خه تیکی راسته له له پی دهستی نه خۆشی مه نگولدا	cribriform	بیژنگناسا، کونکون
creatine	کریاتین: ترشیکی ئه مینه له ماسولکه ی بریره داره کانداهه یه	cricoid	بانناسا کرکراگه ی کریکۆید
c. kinase	کریاتین کاینه یز: ئه نزمیکه هانی گۆرانی کریاتین ده دات بۆ فوسفۆکریاتین	cricothyrotomy	کردنه وه ی کریکۆسایرۆید: کردنه وه ی ده رگایه که به ناو پیست و په رده ی کریکۆسایرۆیددا بۆ هه ناسه دان له کاتی داخرانی کوتوپری بۆری هه وادا
creatinine	کریاتینین: ماده یه که له ئه نجامی میتابۆلیزمی فوسفۆکریاتیندا دروست ده بیته پێوانه کردنی بۆ ده ستنیشاندردنی چۆنتیتی فرمانی گورچيله به کاردیت	cricotracheotomy	کردنه وه ی کریکۆیدو بۆری هه وادا: کردنه وه ی بۆری هه وادا به ناو کرکراگه ی کریکۆیدا
crena	چال، که لێن	cri du chat	قیژه ی پشيله: کونیشانه یه که بۆماوه یی کرۆمۆسۆمی 5 که ده ناسریته وه به بچووکه سه ری و زۆری دووری نیوان هه ردوو چاوو دواکه وتنی ئه قلی و توند و قیژه یه که تیژ
crenated	چال، که لێندار	crisis	قهیران: گۆرانیکی کوتوپری ره وتی نه خۆشی به تاییه تی به ره وه خراپتر
crenation	چالبون	adrenal c.	قهیرانی سه رگورچيله یی: هیلنج و رشانه وه و که نه فتی و که مکردنی کیش له ئه نجامی نۆره یه که تیژی نه خۆشی ئه دیسۆندا
crepitation	خره خر	hemolytic c.	قهیرانی شیخوینی: نۆره یه که تیژی تیکشکانی خرۆکه سووره کان که ده بیته هۆی زه ردوویی وه که له مخوینی داسخانه ییدا
crepitus	خره خر با: هه وای ده ربازبووی ریخۆله مانگی نوێ، هه ر پیکهاته یه که له شیوه ی مانگی نویدا	thyroid c., thyrotoxic c.	قهیرانی پرسایرۆیدی، گه رده لولوی سایرۆید: سه ختربوونیکی کوتوپری نیشانه کانی نه خۆشی پرسایرۆیدی گرنجی، پۆینه
crescent	کریسۆل: گهراوه یه که له قه ترانی خه لوز به ره هه م ده هینتریت و وه که پاکژکار به کاردیت	crista	ترشی ناوکی RNA ی ته واکاری
cresol	کریسۆل: گهراوه یه که له قه ترانی خه لوز به ره هه م ده هینتریت و وه که پاکژکار به کاردیت	cRNA= complementary RNA	کرۆسیدۆلایت: جۆریک ئه زبێست که ده بیته هۆی نه خۆشی ئه زبێستۆز و شێرپه نه جی سی
crest	پۆینه: گرنجی و به رزیوونه وه ته ویله پۆینه: گرنجیه که له ئیسکی ته ویلدا	crocidolite	کرۆسیدۆلایت: جۆریک ئه زبێست که ده بیته هۆی نه خۆشی ئه زبێستۆز و شێرپه نه جی سی
frontal c.	کۆته پۆینه: ئه ستوری که ناری سه ره وه ی کۆت	cromolyn	ماده یه که داکه وینه ری رشتنی هیستامین که بۆ خۆپاراستن له ره بوو و لووته سۆی هه ستیاری به کاردیت
iliac c.	کۆته پۆینه: ئه ستوری که ناری سه ره وه ی کۆت	cross	هه ر پیکهاته یه که خاچناسا هه ر زینده وه ریک به هاوچووتگرتن یا هاوچووتکردن له گه ل جۆریکی تردا بیته دی
lacrimal c.	فرمیسکه پۆینه	cross-breeding	هاوچووتکردن، هاوچووتگرتن: چووتگرتن یان چووتکردنی دوو زینده وه ره له جۆر یا شیوه جیاواز
pubic c.	موسلدا نه پۆینه: گرنجی به شی پێشه وه ی ئیسکی به رموسلدا ن	cross-eye=esotropia	
sacral c.	پۆینه ی سییه نده: گرنجی و گریکانی رووکاری پشته وه ی ئیسکی سییه نده	cross foot=talipes varus	
urethral c.	پۆینه ی میزه رۆ: به رزیوونه وه یه که له به شی پشته وه ی ناویۆشی میزه رۆدا که مۆلی: وه ستانی گه شه ی جه ستیه ی و ئه قلی و پووکانه وه ی ئیسک و نه رمه شاننه کان به هۆی که می زگماکیی هۆرمۆنی سایرۆکسینه وه		
cretinism	که مۆلی: وه ستانی گه شه ی جه ستیه ی و ئه قلی و پووکانه وه ی ئیسک و نه رمه شاننه کان به هۆی که می زگماکیی هۆرمۆنی سایرۆکسینه وه		
crevis	درز		
gingival c.	پووکه درز: بۆشایی نیوان مینای ددان ئه و پووکه ی که دای پۆشیوه به لām پیۆه ی نه نووساوه		
crevicular	پووکه درزی: په یوه ندار به پووکه درزه وه هۆرمۆنی هاندهری رشتنی		
CRH= corticotrophin-releasing hormone	کۆرتیکۆترۆپین		

crossing over

په‌رینه‌وه: گۆرینه‌وه‌ی ماده‌ی بۆماوه‌یی

له‌نیوان کرۆمۆسۆمی هاویه‌کدا له‌کاتی

دابەشیوونی خانەدا

**crossmatch,
crossmatching**

هاوتایی، هاوتاییکردن، کرۆسماچ:

پشکنینی هاوتایی (بۆگونجانی

خوینی به‌خشەر بۆ وەرگر پێش

گواستنه‌وه‌ی خوین | پشکنینی

خوینی وەرگری پێوهندی ئەندام یا

شانە بۆ هه‌بوونی دژمه‌ته‌نی خانەکوژ

له‌خوینی وەرگردا به‌رامبه‌ر دژمه‌سازی

شانەکانی به‌خشەر

cross-eye=esotropia
cross foot=talipes varus
crossing over پەڕبەنەو: گۆر بێنەوێی مادە
بۆ ماوەی لەنیوان کرۆمۆسۆمی
هاویاەدا لەکاتی دا بەشیوونی خانەدا
هاوتایی، هاوتاییکردن، کرۆسماچ:
crossmatch,
crossmatching پشکنینی هاوتایی (بۆ گونجانی خوینی
بەخشەر بۆ وەرگر پیش گواستەوێی
خوین؛ ۲) پشکنینی خوینی وەرگری
پێوەندی ئەندام یا شانە بۆ هەبوونی
دژتەنی خانەکوژ لەخوینی وەرگر
بەرامبەر دژسازای شانەکانی
بەخشەر
cross resistance بەرگری هاوتا: بەرگری میکروب
بۆ دژمیکروبیک بەهۆی
بەرگرییەو بۆ دژمیکروبیکی
هاوشێوە
cross tolerance راھاتنی هاوتا: راھاتن و
تەحەممۆلکردنی دەرمانیک بەهۆی
راھاتنەو بۆ دەرمانیکی هاوشێوە
crotamine کرۆتامین: پڕۆتینیکی ژەھرین کە لە
زەھری هەندێ ماری جۆری
کراتالوس دا هەیە کە ماریکی
زەنگۆلەدارە
crotamiton دەرمانیکی سکەبیبیسکوژ کە بەشیوێی
ناوچەمی بەکەر دەھینرێت لەسەر
پێست
croup کرۆوپ: حالەتیکی نەخۆشییە بە
کۆکە و هەناسە تەنگی لە ساوا و
منداڵدا بەهۆی گیرانی ریه‌های
سەرەو (لوت و قورگ)
روودەدات و ھۆکارەکە دەشی
ھەموکردنی قایرۆسی یا بەکتریاپی یا
ھەستیاری بێت.
crowding قەرەباڵغی و سەرپەکەوتنی ددان
crown تروپک، تاج: پۆپە ھەر ئەندامیک
بۆ نموونە تەوقی سەر، تاجی ددان |
تاجی دەسکردی ددان
crowning سەر دەر ھێنان: دەرکەوتنی بەشی
زۆری کەلەسەری کۆریە لە زێو
لە قوناغی دوومی منالیووندا
CR= C-reactive protein
crucis= plural of crux
crucial پێویست، گرنگ
cruciate خاچ ئاسا، خاچ شێو
crucible بۆتە: کاسە تواندەوێی مادە
cruciform خاچ ئاسا، خاچ شێو
crude خاو، کال، ناپوخت
crura= plural of crux
crural پەلی، لاقی: پەوندی بە لاق یان
پنکەتەپەکی وەک لاقەو ھەبێت
cruralgia لاق نیشە، نازاری قاچ
crus لاق: ئەو بەشە پەلی خوارو
لەنیوان ئەژنۆ و پاژنەدا | ھەرشتیک
لە لاق بچێت
crust **گەمبەر، توپک:** توپکالی رەقی بەشی
دەرەو
crusta lactea
milk crusta گەمبەری سەری منداڵی ساوا

Crustacea پۆلی قراژنگیەکان: پۆلیک
گیانەوێی پێنجو مگەیی کە قراژنگ
و قراژنگی دەریا و میگوو و کیچی
دەریا و ئەسپینی دار دەگرێتەو
دار دەست، دار عاسا: پالپشتیکی دار
یا کازرا بۆ خۆراگرتن و ریکردن
خاچ
crutch خاچی دڵ: شوپنی بەیەک گەپشتنی
دیوارەکانی ھەر چوار ژوو رەکە دڵ
ھاوار، نالە، گریان، گریه
crux نالە کاسەسەر: ھاواریکی تیزو
c. of heart بەرزێ مەلۆتکە کە نیشانە کێشە
ناو کاسە سەرە
cry نالە فیداری: ھاواریکی بەرز کە
cephalic cry زۆرجار پیش دەستپیکردنی فی
روودەدات
epileptic cry سەرمانازاری: ژان و نازاری
بەشیکی لەش بەهۆی بەرکەوتنی
ساردی زۆرەو
eryalgia ھەستاری نااسایی بۆ سەرما
بەشیکی لەش بەهۆی سەرما و ساردی
پیشگر
eryesthesia
cry(o)-
cryoablation
cryoanalgesia
cryoanesthesia
cryobank سەرمانانک: بانکی زۆر سارد بۆ
پاراستن و ھەلگر تێ ئەندام و شانە
و توووشتی تری زیندەوەر بۆ کاتی
پێویست وەک چاندن
cryocautery سەرمانسووتینی: سووتاندن بە
خستەبەر پەلی خوار بەستن بە
بەکار ھێنانی مادە وەک ناپترو جینی
شل یا بەفری دووم ئۆکسیدی
کاربۆن یان ئامیزی زۆر سارد
cryogen سەرمانساز: ھەر مادەیک بۆ
نزمکردنەو پەلی گەرما
cryogenic سەرمانساز، سێفەتی ساردکەرەو
سەرمانھێنەر
cryoglobulin کرایۆگلوبولین: جۆریکە لە
نیمبۆتو گلوبولین کە
بەساردبوونەو سیرەم نەئیشیت، لە
سیرەمی تۆرمالدا نە
cryoglobulinemia کرایۆگلوبولینو جینی: ھەبوونی
کرایۆگلوبولین لە خویندا لەھەندێ
حالەتی نەخۆشیدا وەک دیاردە
راینۆد، لیریگی سەرما، کێشەکانی
خوینبەر بوون و ھی تر.
cryopathy سەرمانەخۆشی: ھەر حالەتیکی
نەخۆشی کەبەھۆی سەرما زۆرەو
روودەدات
cryophylactic سەرماندۆست: بەرگەر بۆ پەلی
گەرما زۆر نزم وەک ھەندێ
بەکتریا.
cryoprecipitate سەرماننیشتە: ھەر خلتەو
نیشتوو بەھۆی ساردکردنەو
روودەدات وەک نیشتە ھۆکاری
مەینی ۸
cryopreservation ھەلگر تێ بە سەرما: ھەلگر تێ و
پاراستنی خانە شانە ئەندامی
زیندو لەھەمی گەرما زۆر نزمدا

cryoprobe	سەرماپروپ: ئامپروپیک بۆ لاندانی سەرما ی زۆر بە شانەیی زیندوو	دەژین و دەبنە ھۆی سکچوون. زۆر جۆری ھەمەھەمە وەک ک. کانپس، ک. فیلپس، ک. ھۆمپس کرېستال
cryoprotection	سەرماپارێزی: پاراستنی شانەیی زیندوو لە سەرما	کرېستالئۆمین: مادەھەمەھەمە کە لە ھاوینەیی چاودا ھەمەھەمە
cryoprotein	کرایوپروتین: ھەر پروتینێکی خۆین کە بەسار دکر دنەو ھەمەھەمە	کرېستالین: پروتینێکی گۆبیلین کە لە ھاوینەیی چاودا ھەمەھەمە
cryoscopy	سەرماپین: لیکۆلینەھەمە شلەکان لەرۆی پلەھەمەمە و نیشتنەھەمە	کرېستالینی، پەبوھەمەمە کرېستالەھەمە، کرېستال ئاسا
cryosurgery	سەرمانوژداری: لەناو بردنی شانەیی زیندوو وەک برینی پینست بە لاندانی سەرما ی زۆر	بە کرېستال بوون کرېستالئۆمینی: زانستی لیکۆلینەھەمە کرېستال
cryotherapy	سەرما دەرمانی: بەھکار ھێنانی سەرما بۆ چارەسەر	نیمچەکرېستال، کرېستال ئاسا کرېستالئۆمینی: ھەبوون و فریدانی کرېستال لەگەڵ میزدا
crypt, crypta	چال، چالایی	کور تکر او ھەمەھەمە قەمپەسەری بۆ دەر ھێنانی
cryptic	شاراو، و ن	مندال لە سکە دایک ھێمەیی توخمە سیزبۆم
crypt(o)-	کوئیر: پینشکر بەمانی شاراو	کور تەھە شلەھەمەمە دەرکەمەتک
Cryptococcaceae	کرېپتۆکۆکاسی: خیزانیک لە کەرۆ کە ھەندێ جۆریان نەخۆشیەسازن و مەکاندیدا و کرېپتۆکۆکەس و تراپتۆسپۆرەم	کرېستالئۆمینی: ھەبوون و فریدانی کرېستال لەگەڵ میزدا کور تکر او ھەمەھەمە قەمپەسەری بۆ دەر ھێنانی مندال لە سکە دایک ھێمەیی توخمە سیزبۆم کور تەھە شلەھەمەمە دەرکەمەتک
cryptococcal	کرېپتۆکۆکی: پەبوھەمەمە کرېپتۆکۆکاسیەھەمە	بربرەھەمە تۆمۆگرافی
cryptococcosis	کرېپتۆکۆکەسەداری: ھەمەکردن بە کەرۆ مەکانی جۆری کرېپتۆکۆکەس فۆرمانس، کرېپتۆکۆکەس گاتی. ئەم نەخۆشیەھەمە رەنگە سەرمتا لە ھەمەکردنی سببەکانەھەمە دەست پینکات و نیشانەھەمە نەپینت بەلام لەوانەھەمە دووانی بلۆبیتەھەمە بۆ بەندامەکانی تر بەتایبەتی مینشک	کۆمپۆتەری ھێمەیی توخمە مس کەلوو، ژوورۆچکە ئانیشکی، قۆلی: پەبوھەمەمە ئانیشک یا قۆلەھەمە
cryptococcus	کرېپتۆکۆکەس: جۆرێک کەرۆ لە بەرەھەمە تریمپلەسی و مەک ک. ئەلبیدەس، ک. گاتی، ک. نیۆفۆرمانس	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە دوورکەمەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptoempyema	کوئیر دەمەھەمە: دو مەلێک خالیکر دنەھەمە ز مەھەمە کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو بەرەھەمە یا نیشتۆویەکی رەھەمە چالاییەکی لەشدا	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptogenic	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptolith	بەرەھەمە یا نیشتۆویەکی رەھەمە چالاییەکی لەشدا	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptomenorrhea	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptomnesia	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptophthalmos	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptorchid	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptorchidism	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptoscopy	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
cryptosporidiosis	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)
Cryptosporidium	کوئیرەھەمە: ھۆنەر انراو	ئانیشک: چەمپەھەمە قۆل ناوکەتەھەمە ئانیشک: شیوانیک جو مگەھەمە ئانیشک بەرەھەمە کەدەبیتەھەمە ھۆی ئەھەمە دەست لەناوھەمەھەمە نزیکیبیتەھەمە (رۆو بکاتە پینشەھەمە)

growth c.	چەماوەی گەشە: چەماوەی بەر اور دکر دنی زیادیوون گهور بیوون بەر امبەر بە تئیبەر بوونی کات	cyanogen cyanophil	سیانۆجین: گازێکی ئیجگار زەهرینه سیانۆدۆست، شیندۆست: خانە یا شتی تر کە بەناسانی رنگی شین وەر بگرێت شیندۆست
Kaplan-Meier survival c.	چەماوەی مانوەی کاپلان-مایەر: شیوازیکی بۆ خەمڵاندنی ئەگەری مانوە وەک نەمردن یا مانوە تا دەر ئەنجامیکی دیاریکەر	cyanophilous cyanosed cyanosis	شینەلگەر او، سیانۆز شینەلگەر: شینەلگەران: شینەلگەران: رنگی پیست و لینجە پەردە (ناو پۆش) بەهۆی بەرزای ریزە دیئۆکسیهیمۆگلوبین لە خوینداو تئیر نەبوونی بە ئۆکسجین
ROC c. = receiver operating characteristic c.	چەماوەی رۆک: چەماوەیەک بۆ نیشاناندانی هەستیار (سینسیتیڤیتی) بەر امبەر [1-تاییه تەمەندی (سینسیفیسیتی)] بەمەبەستی دیاریکردنی خالی دیاریکەر بۆ هەلبژاردنی تئیس و نامرزی پشکنین	central c.	سیانۆزی ناو نەدی: شینەلگەر ان بەهۆی تئیر نەبوونی خوینبەر هکان چونکە خوینی شاخوئێبەر هیمۆگلوبینی پیوستی تئیدا نیە. گەندەسیانۆز: شینەلگەر ان کە بەهۆی تئیر نەبوونی خوینەو نیە بە ئۆکسجین بەلگۆو بەهۆی هەبوونی رنگمەو وەک میتیهیمۆگلوبین سیانۆزی چۆمەیی: شینەلگەر ان بەهۆی کەمبوونەو هیمۆگلوبین لە خوینی خوینەنەر هکاندا ئەمیش بەهۆی سەر فوونی زۆری ئۆکسجین لە مولوولەکانی خویندا
survival c.	چەماوەی مانوە: چەماوەیەک بۆ نیشاناندانی ئەگەری مانوە بەر امبەر کات بۆ نموونە ئەگەری زیندوومانەو نەخۆش لە دەست نیشانکردنەو تا مردن	false c.	سیانۆزی سینەیی: سیانۆزی ناو نەدی بەهۆی تئیر نەبوونی سببەکان بە ئۆکسجین
Cushing disease cushingoid	نەخۆشی کوشینگ: بروانە نەخۆشی کوشینگ ئاسا: نیشانەو کاریگەری وەک هی نەخۆشی کوشینگ پالپشت، دۆشەکەلە: هەر پێکەتەیک وەک دۆشەکەلە پالپشتی ژیر شتیکی تر بکات	peripheral c.	شینمیزی: هەبوونی میز بە رنگی شین
cushion	پالپشت، دۆشەکەلە: هەر پێکەتەیک وەک دۆشەکەلە پالپشتی ژیر شتیکی تر بکات	pulmonary c.	سایکلارۆسین: دەرمانیکی هاو دژی سرکەر هکان کە بۆ چارهی خوویو مگر تئە هۆشبەر هکان و وەک ئازار بەر بەکار دێت سوور، خول
cusp	کەسپ: پەرە یا دەر چوونکی مەیلەو تئیر بۆ نموونە پەرە زمانەو دل کەسپدار	cyanuria	سووری کاربۆن: پرۆسەو سوورانەو کاربۆن لە سروشتدا کە بە بەکار هینانی کاربۆن (بە شیوێ دووم ئۆکسیدی کاربۆن) لە لایەن روومەو دەست پێدەکات و سەر هنجام بە گەر انەو کاربۆن بۆ سروشت کۆتایی دێت لە ریگەو هەناسەدانەو ئازەل و شیبوونەو درمخت و لاشەو ئازەلەو
cuspid cuspidate cut	کەسپدار کەسپدار برین براو، براو، برین کە بەهۆی ئامیژیکی تئیر موە دروست دەبێت	cyclazocine	سووری دڵ: جوولەو تەواو دڵ لە سەر هتای تر پەیکەر تر پەیکەو تر.
cutaneous cutdown	پێستی، پەموەندیدار بە پیستەو برینکی بچووک لە خوینەنەر دا بۆ مەبەستی پشکنین و چارەسەر کیوتیکل: توژیکی کەم تازۆر رفق بەسەر رووی هەندێ خانەو کیوتیکلی مو: چینیکی خانە کە بەشی دەر وەو قەدی مو دادەپۆشێ پیست	cycle carbon c.	سووری خانە: پرۆسەو گۆرانکار بیهکان لە کاتی دابەشبوونی خانەدا
cuticle	کیوتیکلی مو: چینیکی خانە کە بەشی دەر وەو قەدی مو دادەپۆشێ پیست	cardiac c.	سووری کۆری: پرۆسەو گۆستانەو لاکتەیی ماسولکە بۆ جگەر و گۆرینی بۆ گلوکۆز و گەر انەو بۆ ماسولکە
hair c.	کیوتیکلی مو: چینیکی خانە کە بەشی دەر وەو قەدی مو دادەپۆشێ پیست	cell c.	سووری ئیندۆمەتریم، سووری مانگانە
cutis	پێستی	Cori c.	سووری، دورانی سووتانەو برژانگەتەن لە چاودا پێشگر و پارچەوشە بە مانای سوور، ئەلقە هەر وەها بەمانای برژانگەتەن
CVA= cerebrovascular accident	سیانەهیمۆگلوبین: ئاو پتەیکەو هیمۆگلوبین لەگەل سیاناید	endometrial c.	سووری، دورانی سووتانەو برژانگەتەن لە چاودا پێشگر و پارچەوشە بە مانای سوور، ئەلقە هەر وەها بەمانای برژانگەتەن
CVP= central venous pressure	سیاناید: ئەنایۆنی سیاناید یا هەر خوینیەک ئەم ئایۆنەو تئیدابینی کە هەموویان زەهرین	cyclic cyclitis cycl(o)-	
Cyanhemoglobin	سیانەهیمۆگلوبین: ئاو پتەیکەو میسهیمۆگلوبین و ئایۆنی سیاناید		
cyanide	سیانۆ: پێشگر و پارچەوشە بەمانای شین		
cyanmethemoglobin	سیانۆ بەکتریا: لقیکی بەکتریاو شین-سەوز کە ئەلکترۆن لەئاو وەر دەرگرن و ئۆکسجین بەر هەم دینن، هەنیکیان دەبنە هۆی ئالوودەبوونی ئاو		
cyan(o)-	سیانۆ: پێشگر و پارچەوشە بەمانای شین		
Cyanobacteria	سیانۆ بەکتریا: لقیکی بەکتریاو شین-سەوز کە ئەلکترۆن لەئاو وەر دەرگرن و ئۆکسجین بەر هەم دینن، هەنیکیان دەبنە هۆی ئالوودەبوونی ئاو		
cyanocobalamin	سیانۆکۆبالمین: جوژیکی لە قیتامین B12 و وەک دەرمان بۆ چارەسەری کەمی ئەم قیتامینە بەکار دێت		

cyclobenzaprine hydrochloride

سایکلۆبېنزاپرین هایدرۆکلۆراید:
دەرمانیکه له پښکها تهدا له
دژمخه مۆکبیه سینهلغه میهکان دمچی
به لآم بۆ چاره ی نازاری کرژ بوونی
ماسوولکه بهکار دئ

cyclochoroiditis

سایکلۆکۆرۆیدیت: سووتانه وه ی
برژانگه تهن و کۆرۆید

cyclocryotherapy

سهر ماده رمانی برژانگه تهن: لیدانی
سهر ماو له برژانگه تهن بۆ چاره ی
ئاوی رهن

cyclodialysis

دیالیزی برژانگه تهن: چاره سه ریکی
نووژداری بۆ ئاوه ی رهن

cycloid

ئالوگۆری میزاج لهغیوان خه مۆکی و
زۆر بهکهیفیدا

cyclokeratitis

سایکلۆکیرانیت: سووتانه وه ی
برژانگه تهن و گلینه

cyclopenthiazine

سایکلۆپینسایازاید: دهرمانیکی
میزروین که بۆ چاره ی پهستانی
خوین و په نمان بهکار دئ

cyclopentolate hydrochloride

سایکلۆپهنتولاته: دهرمانیکی
دژمکۆلیننرجی که وهک دآوپ بۆ
فراوانکردنی بیلبله بهکار دئ

cyclophosphamide

سایکلۆفوسفاماید: دهرمانیکی
خانکۆژ له دهسته ی مهستاردی
نایترۆجین(خه ردهل) که بۆ چاره ی
شیر په نجه بهکار دئ

Cyclophyllidea

سایکلۆفایلیدیا: بنه چیهک له کر مه
شیرینیهکان له پۆلی سیستۆدهکان

cyclopia

پهکچاوی: کښیهیکی په سهندن که
تهنیا یهک چالی جاو ههیه، لووتیش
لهوانیه نه بیته

cycloplegia

شهلهلی برژانگه تهن که ده بیته هۆی
پهکخستنی راهاتنی چاو بۆ روانین

cyclopropane

سایکلۆپروپان: گاز یکی بهر منگی
بۆنداری گرگر بۆ بیهوشکردن
بههلمژین بهکار ده هینرا

Cyclops

سایکلۆپس: بهر میهک حهلمه زۆن که
هه ندئ جۆریان خانه خوین بۆ کر می
نهخۆشیزا وهک دراکانکولهس و
دایفیلۆبوسریم | سایکلۆپس: نهژادی
ز بهللاحه پهکچاوهکان | ساوا ی
پهکچاو

cycloserine

سایکلۆسیرین: دهرمانیکی
دژه زیندهیی بهرین شه بهنگ که بۆ
چاره ی سیل بهکار دئ

cyclospasm

کرژبونی برژانگه تهن: کرژبوون و
پهککهنوتنی راهاتنی چاو

Cyclospora

سایکلۆسپۆرا: بهر میهک گیانه وه ری
سهر متابی له بنه چه ی نیۆکۆسیدیدا

cyclosporiasis

سایکلۆسپۆراداری: نهخۆشیهیک
به هۆی سایکلۆسپۆرا کایه تانه سیس
که زیاتر له کهسانی کهم بهر گریدا
روودادات و نیشانه ی سهر مهکی
سکچونه

cyclosporine

سایکلۆسپۆرین: دهرمانیک بهر گری
داکه ی نهس که له لایان جۆریک
که پرووه بهر هم دیت و له پاش
جانندی نه ندان دهر نیت به نهخۆس بۆ
ریگرتن له رمتکردنه وه، ههروهه له

هه ندئ نهخۆشی رۆماتیز میهدا
بهکار دئ.

cyclotopia

سایکلۆتروپیا: جۆریک خیلی و
جووتیبینی

**cylinder
cylinder
cylindroma**

توول، سلیندهر | هاویننه ی سلیندهری
توول ناسا، توول شپوه
توولملو، سلیندرۆما: لوبیهکی
بیوهیی نارمه قه ژنهکان له پیستی
سهر و روخسار و په لهکاندا
روودهدات

cylindromatosis

توولملووداری: حالته ی هه بوونی
جهندين توولملوو

cylindruria

توولمیزی: هه بوونی خله ی توول
ناسا له میزدا

cymbiform

بهلمه شپوه: هه ر پښکیاهاته یهک
له شپوه ی بهلمه دا

**cymb(o)-
cyn(o)**

پیشگر و پارچه وشه به مانای بهلمه
پیشگر و پارچه وشه به مانای
هه بوونی په بوئندی به سه گه وه

cyncephalic

سهر سهگ شپوه: سهری له سهری
سهگ بهی

cynophobia

توقین له سهگ، ساینۆفوبیا: ترسی
ناماقوول له سهگ

Cyproheptadine hydrochloride

سپیرۆهپتادین هایدرۆکلۆراید:
دهرمانیکی دژه هه ستامین (هاودژی
وهرگری HI) که کاریگه ری
نارامبهخش و دژمکۆلیننری و
دژمه سیرۆتۆنینی ههیه و بۆ چاره ی
هه ستیاری بهکار دئ

cyproterone acetate

سپیرۆتیرۆن نه سهیته یته: دهرمانیکی
دژه نه ندرو جینی ده سکرده بۆ
چاره ی مووزوری نافرمته بهکار دئ

cyst

کیس، تووره که: هه ر کیسه یهکی
داخراوی ناسایی له له شدا که شه با
ماده یکی نیمچه رهقی تیدایه | کیس،
سیست: قۆناغیکه له په سه ندنی
هه ندئ مشه خۆر بۆ خۆپاراستن و
بلآوبونه وه

cystadenocarcinoma

رژینه شیز پهنجی کیسی: شیز په نجه ی
رژینه گلاند که به هه بوونی جهندين
کیس نه ناسریتیه وه به زۆری له
هیلکه دان دا روئهدات

cystadenoma

رژینه لوی کیسی: لوبیهکی بیوه ی
که جهندين کیسی پر لینه جوی تیدایه
و له هیلکه دان و لیکه رآینهکان و
پینستا روودهدات

**cystalgia
cystatrophia
cystectomy
cysteine
cystic**

نازاری میزمدان
پوکانه وه ی میزمدان
لابردنی کیس | لابرندی میزمدان
سیسته یه: ترشیکی نه مینی ناپنویسته
کیسی | میزمدانی: په یه ندیدار به
میزمدانه وه

cysticercoid

سیستیسیرکۆید: جۆریک لارقای
کر می شریتی

cysticercosis

سیستیسیرکۆسه داری: تووشیوون به
سیستیسیرکۆس (لارقای کر می
شریتی تینی) که له مرۆف و
ءاژملیشدا روودهدات

cysticercus	سیستیسیرکس: شیو میهکی لارقای کرمی شریتی که پیکهاتووه له	cystorrhagia	خوینبه بوونی میز ملدان
	سه ریکی مژهر و کیسیکی میزه لانی	cystorrhaphy	دروومانی میز ملدان
cystine	سیستین: ترشیکی ئەمینییه که له	cystosarcoma	سارکۆمای میز ملدان: لویهکی
	دوو مۆلیکیولی سیستین پیکهاتووه	cystoscopy	شیر پەنجەیی میز ملدان
cystinuria	سیستینمیزی: نهخۆشییهکی بۆ ماوهی گواستنهوی ئەمینۆ ئەسید که دهیته هۆی بێتوانایی گورچیلە بۆ هەلمژینهوی هەندێ ترشی ئەمینی وەک سیستین	cystoscopy	میز ملدانبین: ناوبین بۆ پشکینی میز ملدان
cystitis	سووتانهوی میز ملدان	cystoscopy	پروانین و پشکینی راستهوخوی میز ملدان به میز ملدانبین
allergic c.	سووتانهوی میز ملدانی ههستیاری	cystoscopy	کرژبوونی میز ملدان
bacterial c.	سووتانهوی میز ملدانی بهکتریبایی: بههۆی بهکتریاوه	cystospasm	دەر ککردنی میز ملدان: کردنهوی
chemical c.	سووتانهوی میز ملدانی کیمیایی: بههۆی مادهی کیمیایی و دەر مانهوه	cystostomy	ریگایهک له میز ملدان بۆ رهوانبوونی میز
hemorrhagic c.	سووتانهوی میز ملدانی خویناوی: سووتانهوه هاور ئی لهگهڵ میزی خویناوی که بههۆی ههندێ دەر مانهوه روودهدات وەک سایکلۆفۆسفاماید	cystotomy	کردهوهی میز ملدان: برین و کردهوهی میز ملدان به نووژداری
radiation c.	سووتانهوی میز ملدانی تیشکاوهری: بههۆی بهرکهوتنی درێژخایهنی تیشکاوهرییهوه	cystoureterograp hy	تیشکموینهگرتنی میز ملدان و مندالدان
viral c.	سووتانهوی میز ملدانی قایروسی	cystourethritis	سووتانهوی میز ملدان و میز هرۆ
cyst(o)-	پیشگر و پارچهوشه به مانای کیس، توورمهکه، میز ملدان	cystourethrograp hy	تیشکموینهگرتنی میز ملدان و میز هرۆ
cystocele	فتقی میز ملدان: دهر پهرینی دیواری میز ملدان بهناو دوازی زیندا	cytarabine	سایتارابین: دهر مانیکی چار سههری کیمیاییه له چاره ههندێ جۆری شیر پەنجەیی خوین (لیوکیمیا) دا بهکاردی
cystodynia	نازاری میز ملدان	-cyte	پاشگر به مانای خانه
cystogram	تیشکه وینهی میز ملدان	cyt(o)-	پیشگر و پارچه وشه به مانای خانه
cystography	تیشکه وینهگرتنی میز ملدان	cytobiology	خانەزیندەزانی: زانستی بایۆلۆژیی خانه
cystoid	کیس شیوه، کیس ئاسا، نیمچهکیس	cytochrome	سایتۆکروم
cystolith	بهردی میز ملدان	cytotoxic	خانهکوژ، ژهره برین بۆ خانه
cystolithectomy	لابردنی هردی میز ملدان	cytocide	مادهیهک کوشندهو ژهر بیت بۆ خانه
cystolithiasis	دروستبوون یا حالهتی ههبوونی بهردی میز ملدان	cytodiagnosis	دهستتیشانهکردنی نهخۆشی لهریگهی پشکینی خانهوه
cystolithotomy	کردهوهی میز ملدان بۆ لابردنی بهرد	cytogenesis	دروستبوونی خانه
cystoma	لووی کیسهیی	cytogenetic	پهيوهندی به دروستبوونی خانهوه ههیی کرۆمۆسۆمی
cystometer	میز ملداننێو: نامیژیک بۆ پیوانی پهستان و توانای ماسولکهی میز ملدان	cytogenetics	خانهبو ماوهزانی: زانستی لیکۆلینهوی ماده بۆ ماوهیهکانی ناو خانه (کرۆمۆسۆماکان)
cystometrography	نهخشهیی پهستان و توانای ماسولکهی میز ملدان	cytogenic	پهيوهندی به دروستبوونی خانهوه خانهساز
cystometry	میز ملداننێوی: پشکینی بارودۆخی میز ملدان به میز ملداننێو	cytokine	سایتۆکاین: کۆمهلیک پروتین که له لایان ههندی خانهی بهرگر بیهوه بهر ههم دههینرین کاتی رووبهرووی دژساز دهینهوه به مهبهستی هاندانی پروسهی بهرگری
cystoparesis	شهلهلی میز ملدان	cytologist	خانەزانی: زانای خانەزانی
cystopathy	دهر دهمیز ملدان: ههر نهخۆشیی و نارمه تیبیهکی میز ملدان	cytology	خانەزانی: زانستی لیکۆلینهوی بایۆلۆژیی خانه
cystopexy	ههلمهستنی میز ملدان: بهستنی میز ملدان به دیواری سکهوه بۆ چارهی فتقی میز ملدان	cytolysis	شیبوو نهوی خانه
cystoplasty	راستکردنهوی میز ملدان: ههر نوژدار بیهکی جوانکاری و دروستکردنهوی میز ملدان	Cytomegalovirus	سایتۆمهگالۆ قایرووس: بهر میهک قایرووس له خیزانی هیز پسقایدی که جۆری قایرووسی هیز پیس دهگر بتهوه که مروفت تووشی نهخۆشی دهکات
cystoplegia	شهلهلی میز ملدان		
cystoprostatectomy	لابردنی میز ملدان و پروستات به نوژداری	cytomegaly	گهوهروونی نااسایی خانه
cystopyelography	تیشکموینهی میز ملدان و جهوزی گورچیلە	cytometer	خانەزانی: نامیژیک بۆ ژماردنی خانه
cystoradiography	تیشکموینهگرتنی میز ملدان	cytometry	پروسهی پیوانه و پشکینی خاسیاتهکانی خانه

cytopathologist	پسپوری نەخۆشیزانیی خانە
cytopathology	نەخۆشیزانیی خانە: زانستی لێکۆلینەوهی گۆرانکار بیاکانی خانە لە نەخۆشیدا
cytopenia	کەمخانیی: کەمی و نەوهی ژمارە خانە
cytophagous	خانەخۆر
cytophagy	خانەخۆری: ماشینەوهی خانە لەلایەن خانەیی خانەخۆرەوه
cytophil	خانەدۆست
cytophotometry	لێکۆلینەوهی پێکھاتەکانی ناو خانە بە بەکار ھێنانی فۆتۆمیتەر
cytophysiology	کار ئەندامزانیی خانە: لێکۆلینەوهی فرمانەکانی خانە
cytoplasm	سایتۆپلازم: پرۆتۆپلازمی خانە جگە لە ناوک کە پێکھاتوو لە شلە و ئەندامۆچکەکانی ناوی
cytoprotective	خانەپارێز
cytosol	سایتۆسۆل: ناوئەندسە شلەکە سایتۆپلازم بەی ئەندامۆچکەکان
cytostasis	پەنگخوار دنیەوهی خانە: داخرا مولوولوی خۆین بە خروکەیی سپی لە سەرەتای پرۆسەیی سووتانەوهدا
cytotaxis	جوولەیی خانە: ئامادەسازی و جوولەیی خانە وەک وەلامیک بۆ ھاندەرێک وەک سووتانەوه
cytotoxicity	خانەزیانی: توانای زیانگیانندن و لەناویردنی خانە لەلایەن دەرمان یا شتی ترەوه
cytotoxin	ژەھرەخانە: ھەر ماددەیەکی ژەھرین یا دژتەمێک بتوانی زیان بە خانە بگھێنێت
cytotropic	مەیلی ھەبێت بۆ خانەولێی نزیک بیتەوه وەک دژتەمێک یا قایرۆس
cytotropism	جوولەیی خانەکان لەو لەلامی ھاندەردا وەک ھێرشیی میکروۆب توانای قایرۆس بۆ نزیکبوونەوه و لکان بە خانەوه
cyturia	خانەمیزی: ھەبوونی ژمارەیی زۆر خانە لە میزدا

darwinism

داروینیزم: تیۆرییه‌که‌ی زینده‌م‌رزانی ئینگلیزی چارلس داروین که له‌باو‌مه‌دایه‌ جۆرم‌کانی زینده‌م‌ر به‌در‌ژایی کات گۆر‌انکار‌بیان به‌سه‌ر‌دا هاتوو‌ه و په‌ر‌ه‌یان سه‌ندوو‌ه بۆ جۆری به‌رز‌تر به‌هۆی پرۆسه‌ی هه‌لیژار‌دنی سروشتییه‌وه

data
dATP =
deoxyadenosine
triphosphate
Datura

داتا، زانیاری
دیتۆکسی ئەدینۆسینی سی فوسفاتی

داتوورا: روومکیزی دهرمانی که هه‌ندئ جۆریان ماده‌ی دژم‌کۆلینیرجییان تێدایه‌ و‌ک ئەترۆپین و هایدۆسینامین و سکۆپۆلامین

daturism
daunorubicin

ژه‌ه‌راوی بوون به‌ روومکی داتوورا دهرمانیکی دژم‌زینده‌ییو دژه‌ شێر‌په‌نجه‌ که هه‌ندئ جۆری به‌کتر‌یای سترپیتۆمایسیس به‌ر‌ه‌می دینن

DDT

دی دی تی: هایدروکاربۆنیکی ئافه‌تکۆژه‌ که جاران زۆربه‌ به‌ر‌بلای به‌کار‌ده‌هینرا به‌لام ئیستا له‌هه‌ندئ ولات یاساغ‌کراوه‌ له‌به‌ر ئاسه‌واری ژینگه‌یی

de-

پێشگر به‌مانای نا، که‌مه‌کردنه‌وه‌، لا‌بردن، دوور‌که‌وتنه‌وه‌، پێچه‌وانه‌ ترش لا‌بردن، ناتریش کردن، هاوتاکردنی ترش ناچالاک کردن: که‌مه‌کردنه‌وه‌ و نه‌هه‌شتنی چالاک‌ی و کار‌بگه‌ری شتی‌ک

deacidification
deactivation

مردوو

dead
deaf

ناببست، که‌ر: که‌سه‌نیک توانای ببستنی نه‌بێ یان زۆر که‌م بێ ناببستی، که‌ری: نابوون یان له‌ده‌ستدانی توانای ببستن

deamination

بێ نه‌میڤۆ کردن: لا‌بردن‌ی گروپی نه‌میڤۆ NH2 له‌ ناو‌تیه‌یه‌ک

dearticulation
death

له‌جی چوونی جومگه‌ مردن، مه‌رگ: و‌سه‌انی هه‌میشه‌یی هه‌موو فرمانه‌ زینده‌یه‌یه‌کانی له‌ش. پیناسه‌یه‌کی یاسایی: و‌سه‌انی بێگه‌ر‌انه‌وه‌ی هه‌موو ئەمانه‌ (۱)فرمانی مێشک (۲)فرمانی خۆکاری کۆئاندامی هه‌ناسه‌ (۳) فرمانی خۆکاری کۆئاندامی سووران

apparent d.

مه‌رگی به‌رو‌آهت: و‌سه‌انی هه‌موو پرۆسه‌کانی له‌ش ئەگه‌ر نه‌خۆش بئوانی بپۆزینر‌تیه‌وه‌

black d.

لاره‌شه‌، تاعوون: جاران به‌ تاعوون دمو‌ترا چونکه‌ نه‌خۆش له‌شی ره‌ش هه‌له‌ده‌گه‌را

brain d.

مه‌رگی مێشک: زیان پێگه‌شتنی نه‌گه‌راوه‌ی مێشک که‌ ده‌بێته‌هۆی نه‌مانی هه‌یج وه‌لام‌نیک بۆ هاندەر و

و‌سه‌تانی هه‌موو چالاکیه‌یه‌ ماسۆله‌که‌یه‌ خۆبه‌سه‌ریه‌یه‌کان و‌ه‌ک هه‌ناسه‌دان.

cell d.
clinical d.

مردنی خانه‌ مه‌رگی کلینیکی: نامانی تر‌په‌ی دل و و‌سه‌تانی هه‌ناسه‌

fetal d.
sudden d.

مه‌رگی کۆر‌په‌له‌ له‌ناو مه‌نآداندا مه‌رگی کتۆپر: مردنی چاو‌مه‌روان نه‌کراو به‌ هۆکار‌سروشتی له‌ که‌سه‌کاندا نه‌ک به‌ رووداو، که‌ زۆربه‌ی به‌هۆی کێشه‌ی دل و بۆرییاکانی خۆینه‌یه‌

debility

که‌نه‌فتی: نه‌مان و که‌میو‌ونه‌وه‌ی هه‌یز و تاقه‌ت

de'bride

پاک‌ر‌دنه‌وه‌ی برین له‌ ته‌نی دهر‌مکی و ئالوودیه‌ی و شانه‌ی مردوو به‌ نه‌شته‌ر

de'bridement

پرۆسه‌ی پاک‌ر‌دنه‌وه‌ی برین له‌ ته‌نی دهر‌مکی و ئالوودیه‌ی و شانه‌ی مردوو به‌ نه‌شته‌ر به‌نه‌ستی تازه‌کردنه‌وه‌ و پاراستنی له‌ هه‌وکردن

debris

پارچه‌، پاشماوه‌: ته‌نی دهر‌مکی و شانه‌ی مردوو له‌ بریندا

deca-
decalcification

دی‌کا: پاشگر به‌ مانای ده‌ بێ کلسیوون: که‌میو‌ونه‌وه‌ی خۆیه‌یه‌کانی کالسیم له‌ ئیستک و دداندا | پرۆسه‌ی لا‌چوون یا لا‌بردن‌ی ماده‌ی کلسی له‌ پێکهاته‌یه‌ک

decalcify
decapeptide

لا‌بردن‌ی خۆیه‌یه‌کانی کالسیم پێتایدید ده‌ ترشی ئەمینی (نه‌میڤۆئەسید) تێدا بێ

decapitation

بێ سه‌ر‌کردن: سه‌ر‌لێکردنه‌وه‌: و‌ه‌ک سه‌ری ئیستک، ئاژ‌ه‌ل یا کۆر‌په‌له‌

decapitator

بێ سه‌ر‌که‌ر: ئامێر‌یک بۆ لێکردنه‌وه‌ی سه‌ری کۆر‌په‌له‌ له‌ سه‌کی دایکدا

decapsulation

بێ که‌پسۆل‌کردن، لا‌بردن‌ی که‌پسۆل و‌ه‌ک هی جومگه‌ و هاو‌ینه‌ی جاو

decarboxylase

دی‌کار‌بۆکسایله‌یز: به‌شیک له‌ ناوی هه‌ندئ ئەنزیم که‌ هانی لێکردنه‌وه‌ی دووم ئۆکسیدی کاربۆن ده‌ده‌ن

decarboxylation

بێ کاربۆکسایله‌ کردن: پرۆسه‌ی لێکردنه‌وه‌ گروپی کاربۆکسایله‌ له‌ ناو‌تیه‌کان

decay

شیبوونه‌وه‌: پرۆسه‌ی هه‌له‌وه‌شان و شیبوونه‌وه‌ی ماده‌ی ئۆرگانی | شیبوونه‌وه‌: پرۆسه‌ی هه‌له‌وه‌شانی ناوکی هه‌ندئ توخمی تیشک‌اوه‌ری ناجیگیر دهر‌هاو‌یشتنی ئەنۆچکه‌ی ئەلفا یا بیتا یا نیوترینۆ هه‌ند.

decident

تازمه‌ردوو: که‌سه‌نیک به‌م نزیکانه‌ مردبێت

deceleration
decentration

خاو‌کردنه‌وه‌: که‌مه‌کردنه‌وه‌ی خه‌زایی له‌چه‌ق لا‌بردن: لا‌بردن‌ی شتی‌ک له‌ ناومند

deceration

لا‌بردن‌ی پارافین له‌ شانه‌ بۆ ببین به‌ میکرو‌سکۆپ

decerebellation

بێ مێشکۆله‌کردن: لا‌بردن‌ی مێشکۆله‌ یا ناچالاک‌کردنی

decerebrate	بئ مئشک کردن: لابر دنی مئشک یا ناچالاک کردن فرمانهکانی له ناژملی تاقیگه‌دا	decortication	بئ توئیکل کردن: لابر دنی بهشی دهر موهی ئه‌ندامیک و مک توئیکلی مئشک پاکردن: لابر دنی بهشی دهر موه (توئیکل، قاروخ) له درمخت و رگ و توو که‌مبو و نه‌وه، که‌مکر دنه‌وه
decerebration	بئ مئشک کردن: پرۆسه‌ی لابر دنی مئشک یا ناچالاک کردن فرمانهکانی	decrement	لئبو و نه‌وه‌ی گه‌مه‌ه و توئیزال
dechloridation	بئ کلۆراید کردن: لابر دنی کلۆرید ده‌سی: پئشگر و پارچه وشه بهمانای ده‌یک و اته بهک ده‌هم	decrustation	په‌یو مندبار به راکشان و پالکه‌وتنه‌وه پال کهو تن، راکشان باری پالکهو تن
deci-	ده‌یک و اته بهک ده‌هم	decubital	چه‌پور استکردن: په‌رینه‌وه و په‌کتر برین به‌شویه‌ی پیتی X
decibel	ده‌سیبیل: به‌که‌ی پیوانه‌ی ده‌نگ به‌رامیهر به‌ک ده‌همی به‌ک بیل	decubitus	چه‌پور استکردن: په‌رینه‌وه و په‌کتر برین به‌شویه‌ی پیتی X، له توئیکار زاندا به‌کار دئ
decidua	دئسیدوا: ناو پۆشی منالدان له‌کاتی دوو گیانیدا که له‌گه‌ل منال بووندا فری‌ده‌در یته دهر موه	decussate	چه‌پور استکردن: په‌رینه‌وه و په‌کتر برین به‌شویه‌ی پیتی
deciduoma	دئسیدووما: لوو به‌کی ناو منالدانه له دئسیدووا پئیک هاتووه	decussation	ددا نه‌کوتن: که‌وتن و له‌ده‌ست دانی ددانه‌کان
deciduous	کاتی: خاسیته‌ی لئبو و نه‌وه و که‌وتن کاتی پئیکه‌ه‌شتن و مک ددای شیر ی ده‌یک، ده‌له‌سه‌د: هه‌ر به‌ک له توو به‌شه په‌کسانه‌کانی ئی‌حتمالی به‌ت له سفر موه بو ساد و مک ده له‌سه‌د (دئسایلی به‌که‌م)، بیست له سه‌د (دئسایلی دووه)... نه‌وه له‌سه‌د (دئسایلی تو به‌م)	dedentition	قوول
deciliter	ده‌سیلیتر: به‌ک ده‌به‌می لیتر بیک و اته ۱۰۰ سم سنجا (میللیلیتر)	deep	بئ چه‌وری، بئ چه‌وری کراو
decipara	ده‌سکه: ژنیک ده مندالی بووبیت	defatted	پاکردنه‌وه له گیانه‌وه و مک
decipara declination	خواربوون، لار بوون: لادان له ئاستی شاقوولی و ریکی ئاسایی	defaunation	پاکردنه‌وه‌ی رېخۆله له کرم
decline	که‌مبو و نه‌وه، دابه‌زین خراپتر بوون، پروو کانه‌وه ره‌ز کردن، قبول کردن	defecation	پیسایی کردن پاکردنه‌وه له پیسی و ناپوختی
decoction	کولاندن دهر مانیک به کولاندن ئاماده‌کر اینت	defect	که‌له‌به‌ر، که‌می، نو‌قسان، ناتهووی، نه‌یوون
decoloration	بئز رنگ کردن: لابر دنی و لئیکردنه‌وه‌ی رنگ بئز رنگ بوون، بئز رنگی: نه‌بوون یا که‌مبو و نه‌وه‌ی رنگ	defeat	که‌له‌به‌ری به‌ده‌سته‌هاتو: نو‌قسانیی که زگماک نه‌بیت
decompensation	قه‌ر مبو و نه‌بو و نه‌وه، قه‌ر مبو و نه‌کر دنه‌وه: سه‌بارت به دل و اته دل ناتوانی قه‌ر مبووی بئتوانایی خوی بکاته‌وه و ئابیتته هۆی په‌نمان و هه‌ناسه‌سواری	defatted	که‌له‌به‌ری په‌رده‌ی شاخوئینبه‌ر: نو‌قسانیی که زگماکی له ئیوان شاخوئینبه‌ر و سیبه‌خوئینبه‌ر دا
decomposition	هه‌لو‌اشان، شیبو و نه‌وه: و مک شیبو و نه‌وه‌ی تغئیک یا ئاو یته‌به‌یک بو پئیکه‌ه‌ته‌کانی	defecation	که‌له‌به‌ری په‌رده‌ی گوئچکه‌له: نو‌قسانیی که زگماکی دل که دیواری ئیوان دوو گوئچکه‌له به کراوی ده‌مئیننه‌وه
decompression	په‌ستان لابر دنی: که‌مکر دنه‌وه یا که‌مبو و نه‌وه‌ی په‌ستان له‌سه‌ر شتیک بو نمونه به ئاز ادکردنی له گوشاری پئیکه‌ه‌ته‌کانی دوری هه‌ر ئوپه‌راسیۆنیک بو ئه‌م مه‌به‌سته بکرت	defect	که‌له‌به‌ری په‌رده‌ی گوئچکه‌له به کراوی ده‌مئیننه‌وه
decongestant	که‌مکر موه‌ی ئاوسان و خوئینه‌ند هه‌ر دهر مانیک ئه‌کاره بکات	defeminization	ناتهووی زگماکی: نو‌قسانیی که له‌گه‌ل له‌دایکی بووندا هه‌بووبیت
decontamination	ناالو و ده‌کردن: لابر دنی ماده ئالو و ده‌کر مکان له که‌سئیک شتیک یا شوئینیک	defeminization	ناتهووی زگماکی: نو‌قسانیی که له‌گه‌ل له‌دایکی بووندا هه‌بووبیت
decorticate	که‌سئیک یا گیانه‌وه‌ر یک زیان به توئیکلی مئشک و فرمانه‌کانی که‌شه‌ئینت	defensive	ناتهووی دهمار ملووله: نو‌قسانیی که په‌ر سه‌عدنی دهماری به‌هوی
		deferent	دانه‌خزانی دهمار ملووله که له مئشک و درکه‌موخدا خوی دهنوئین
		deferentitis	که‌له‌به‌ری په‌رده‌ی سکۆله: نو‌قسانیی که زگماکی دل که دیواری ئیوان دوو سکۆله به کراوی ده‌مئیننه‌وه
		deferoxamine mesylate	نو‌قسان، ناتهو، نا‌ئاسایی نامئیبینبه‌یون: له‌ده‌ستدانی سیفه‌ته دوو مه‌یبه‌کانی مئیبینه‌ی به‌گری، پاراستن
		defervescence	دوو رکه‌وتنه‌وه له ناومند
		defervescent	سووتانه‌وه‌ی ده‌کتس دیفیرنس
			دیفیرۆکسامین: دهر مانیکه ئه‌نوو سی به ئاسنه‌وه له خوئین لای دهبات، بو چاره‌ی ژه‌هر اویبوون به ئاسن به‌کار دئ
			نهمانی تا، ساردبو و نه‌وه‌ی له‌ش تابهر، ساردکر موه

defibrillation	کوتایی هینانیه فیبریله‌یشنی گوچیکه‌له یا سکوله به شوکی کاره‌بابی	dehumidifier	شمی لابه‌ر: نامیریک بۆ که‌مکر دنه‌ی شینی هه‌وا
defibrillator	دیفیبریله‌یتەر: نامیریک کاره‌بابی بۆ لێدانی شوک له دل له‌کاتی فیبریله‌یشنی گوچیکه‌له یا سکوله به‌مه‌به‌ستی ریکه‌ستته‌یه‌ی لێدانی دل	dehydrant	ناو لابه‌ر: هه‌ر شتیگ ناوی له‌ش که‌مکاته‌وه
defibrination	بۆ فایبرین کردن: لایردنی فایبرین له خوین بۆ ریکرتن له مه‌یینه‌ی که‌میه‌ی شتیگ بۆ نمونه ماده‌یه‌ک له له‌شدا به ئه‌ندازه‌ی ناسایی	dehydrate	ناو لادیهات، ناو که‌مه‌ده‌کاته‌وه له له‌ش که‌م ناوکردن، که‌مه‌ناو بوون:
deficiency	که‌میه‌ی شتیگ بۆ نمونه ماده‌یه‌ک له له‌شدا به ئه‌ندازه‌ی ناسایی که‌میه‌ی به‌رگری	dehydration	ناوکردن، که‌مبوونه‌وه یا له‌میلر دنه‌یه‌ی ناوی له‌ش که‌م ناو بوون: دۆخی که‌مبوونه‌وه‌ی ناوه‌ی له‌ش
immune d.	که‌میه‌ی به‌رگری	dehydro-	دیهایدرو: پێشه‌گرێکی کیمیا‌یی به مانای لیکردنه‌وه‌ی دوو ئه‌تۆمی هایدروجن
iron d.	که‌میه‌ی ئاسن، که‌مه‌ناسنی: که‌میه‌ی ئاسن له له‌شدا به‌هۆی خوین به‌ر بوون، که‌م وه‌رگرتن یان که‌م هه‌لمژینه‌وه	dehydroascorbic acid	ترشی دیهایدروئاسکوربیک:
selective IgA d.	که‌میه‌ی ئیمونوگلوبولین A: باوترین کێشه‌ی که‌میه‌ی به‌رگری به‌هۆی هۆی هه‌مکردنی به‌ر ده‌وامی کوئنه‌دامی هه‌ناسه و کێشه‌ی تر.	dehydroemetine	شویه‌یه‌کی قیتامین سی دیهایدروئیمیتین: دهر مانیکی دژه گیانه‌وه‌ی سه‌ر نه‌ایی وه‌ک نه‌مییا
vitamin d.	که‌میه‌ی به‌رگری، که‌میه‌ی هه‌ریه‌ک له قیتامیناگان له له‌شدا	dehydroepiandrosterone	دیهایدروئیبیه‌ندروئسترون: هۆرمۆنێکه‌ تویکلێ رژی سه‌رگورچیه‌ دهری ده‌دات و پێشما ده‌ی سه‌ره‌کی ئه‌ندروئین له مێینه‌دا. وه‌ک دهر مانیش
deficit	که‌می، نو‌فسانی، نه‌بوون	dehydrogenase	دیهایدروئیناز: ئه‌نزیمی که‌ هانی گواسته‌وه‌ی هایدروجن ئه‌دات
oxygen d.	که‌مه‌تۆکسجینی: دابه‌زینی تۆکسجینی خوین	dehydrogenation	هایدروئیناز: دهر مانیکی دژه تۆکسین به لیکردنه‌وه‌ی ئه‌تۆمی هایدروجن
pulse d.	ترپه‌ی ون: حیوازی نیوان ژماره‌ی ترپه‌ی دل له سه‌ر دل و له مه‌چه‌کدا له‌به‌ر نه‌وه‌ی هه‌ندێ ترپه‌ی لاواز ناگه‌نه په‌له‌کان، له فیبریله‌یشنی گوچیکه‌له‌دا روو ده‌دات	dehydroretinol	دیهایدروئیتینول: شویه‌یه‌کی قیتامین ئه‌ی که‌ له‌ماسی ناوی شیریندا هه‌یه بیداری ده‌کاته‌وه له خه‌می موگناتیسی
definition	پێناسه	dehypnotize	لایردنی ئایودین له ناوئیه‌یه‌ک لایردنی ئایون
definitive	دیار، دیاریکه‌ر دوا، کوتا	deiodination	دیژ ئه‌ختانندوو: هه‌سته‌کردن به‌وه‌ی شتیگ که‌ له‌سه‌ر ئه‌ستندا نه‌بێستنه‌وه ببێستنه‌وه
deflection	لادان له ره‌وتی ناسایی، له‌دان له بنه‌هێل	deionization	دیژ آفتوو: هه‌سته‌کردن به‌وه‌ی ئه‌ز موونیک که‌ له‌سه‌ر ئه‌ستندا به‌سه‌ر تا تێنه‌په‌رو، هه‌به‌وه
defluxion	رژان، وه‌رین دیار نه‌مان	deionization	دیژ آفتوو: هه‌سته‌کردن به‌وه‌ی شتیگ که‌ له‌سه‌ر ئه‌ستندا نه‌ته‌وه، دیوته
deformation	په‌ڕه‌سه‌ی به‌دشویه‌ی، تیکچوونی شویه، گۆرانی شویه‌ی پیکه‌اته‌یه‌ک شویه‌تیکده‌ر	de ja entendu	په‌ستی و بێتاقه‌تی توینۆی بوون
deforming	به‌دشویه‌ی: تیکچوونی پیکه‌اته‌یه‌ک یا ئه‌دامیک یا روخسار	de ja vecu	دیلاقی‌بیدین: دهر مانیکی دژه فایروس که‌ له‌ جار سه‌ری ئه‌یژدا به‌کاردن دواکه‌وتن
deformity	دیهو و کێشه‌یه‌وه، به‌ر مه‌وداوه ده‌چی په‌روکانه‌وه، به‌ر مه‌وداوه چرون، خراپتر بوون	de ja vu	بۆ قوروشم کردن: لایردنی قوروشم له له‌ش وه‌ک له ژه‌هر او یووون به‌ قوروشما زیانه‌بخش، بریندار که‌ر
degenerate	دیهو و کێشه‌یه‌وه، به‌ر مه‌وداوه ده‌چی په‌روکانه‌وه، به‌ر مه‌وداوه چرون، خراپتر بوون	dejection	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
degeneration	دیهو و کێشه‌یه‌وه، به‌ر مه‌وداوه ده‌چی په‌روکانه‌وه، به‌ر مه‌وداوه چرون، خراپتر بوون	delamination	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
degerm	بۆ قوروشم کردن، پاک‌کردن	delavirdine mesylate	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
deglutible	قاییلی قووت دان	delay	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
deglutition	قووت دان	de-lead	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
degradation	په‌له‌دابه‌زین: گۆرانی ناوئیه‌ی کیمیا‌یی بۆ ناوئیه‌ی ساکارتر هه‌لمه‌وشان، خراپتر بوون	deleterious	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
degranulation	ناوه‌نکوئیه‌ی بوون: نازادبوونی ناوه‌ر وکی ده‌نکوئیه‌کانی خانه	deletion	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
degree	په‌له، ئاست، به‌روانه‌مه په‌له: په‌که‌ی پێوانی گه‌ر ما په‌له: په‌که‌ی پێوانی گۆشه	delimitation	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
d's of freedom	په‌له‌ی نازاد: له ناماردا بریتیه‌یه‌ له ژماره‌ی ئه‌و دۆخانه‌ی سامپلیک ده‌توانی به‌ سه‌ر به‌ستی بگۆریت	delinquent	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
dehepatized	بۆ جگه‌ر کراو، جگه‌ر لایراو	deliquescence	سه‌رینه‌وه سه‌رانه‌وه: له بۆماوه‌ز انیدا له‌ده‌ستدانی به‌شیک له‌ کرۆمۆسۆم که ره‌نگه‌ جینیگ یا زیاتر بگه‌رێته‌وه
dehiscence	په‌که‌ی لایراو، جگه‌ر لایراو		

Deliria= plural of delirium deliriant

ورینه‌دار: کسینک ورنه‌ی هه‌بیت |
ورینه‌ساز: دهرمانیک ببنته هوی
ورینه

delirious delirium

ورینه‌دار: کسینک ورنه‌ی هه‌بیت
تیکچوونی کاتی و کتویری
هوشیاری و توانای مه‌عریفی که
خوی دهنوینی و هک که‌میوونه‌ی
توانای تهرکیز، په‌شئویی
بیرکر دهنوه، قسه‌ی ناهواسه‌نگ و
بیسهر و بهر و که‌میوونه‌ی ناستی
هوشیاری. تا و دابه‌زینی شه‌کر و
ئوکسجینی خوین و دهرمان و زور
نه‌خوشی مئیشک و سیسته‌می ورنه
دروست ده‌کن

delphinine

ئهلکه‌لۆیدیکی ژه‌هرین که له
رووکی دئلفینه‌مدا هه‌یه و ئبنته هوی
ژه‌هراوی بوونی ئه‌ناژه‌لانه‌ی
گیابه‌که دمخون

delta Deltaretrovirus

دهلنا: پیتی چوارمی ئه‌لفوویی بونانی
دهلنار متروفايرووس، رهنتر و قه‌روسی
دهلنا: بهر مبه‌ک فایرووس له خیزانی
ریتروفایری که هۆکاریکی
لیوکی‌میان له مروژف و ناژلدا

Deltavirus

دهلنا‌فایرووس: بهر مبه‌ک فایرووس که
په‌ویستیان به فایرووسی هه‌وکردنی
جگه‌ری بیه‌ی بۆ دابه‌شئوون. یه‌ک
جۆری هه‌یه که بریتیه‌ی له فایرووسی
هه‌وکردنی جگه‌ر له جۆری دی.

deltoid

دیلتوید: ماسولکه‌ی شینگۆشه‌یی سه‌ر
شان | سینگۆشه‌یی

delusion

واهیمه: باوهریکی پته‌ی به‌لام هه‌له
بئ نه‌وی واقیع یا هیچ به‌لگه‌یه‌ک
پشتگیریی بکات

d. of control

واهیمه‌ی نه‌وی که بیرو مئیشک
ژیانته دسه‌لاتی خۆت نین به‌لکه
له‌لایهن هیزیکی دهره‌کییه‌وه
کۆنترۆل کراون

depressive d.

واهیمه‌ی خه‌موکی: هه‌ر واهیمه‌یه‌ک
هاورئ بیت له‌گه‌ل یا ببنته هوی
خه‌موکی

d. of grandeur grandiose d

واهیمه‌ی خۆبه‌زله‌ی زانین

d. of jealousy

واهیمه‌ی غیره‌کردن: واهیمه
دهر‌باره‌ی بئوه‌فایی هاوسه‌ر و
خۆشه‌ویست

nihilistic d.

واهیمه‌ی پووچی: سه‌بارته‌ی به
نه‌مانی خۆت یا به‌شیکه‌ی له‌ش یا
خه‌لک و ته‌نانه‌ت دنیاش

persecutory d.

واهیمه‌ی چه‌وسانه‌وه: واهیمه
سه‌به‌رات به‌ زولم‌لیکراوی و
خه‌له‌تاوی و چه‌وساوینی

delusional

واهیمه‌دار: که‌سینک واهیمه‌ی هه‌بیت
نیشانه‌کردن، دیاری‌کردن

demarcation

نائیرینه‌که‌وتن، لاوازبوونی

demasculinization

نئیرینه‌ی: که‌میوونه‌ی خاسیه‌ته
سینکسییه‌ی دوهمیه‌کانی نئیرینه‌یی

demeclocycline

دیمیکلۆسایکلین: دژ مژنده‌یه‌کی
به‌رین شه‌به‌نگ له‌ ده‌سته‌ی
تئتراسایکلین
که‌مه‌مقل، دوکه‌وتووی عه‌ق‌لی،
خه‌له‌فاو

demented

dementia

خه‌له‌فان، دیمینشیا: دابه‌زینی گشتیی
توانا مه‌عریفیه‌کان و یاد (زاکیره) و
شتی تریش و هک توانای ریکه‌ستن و
بیرکر دهنوه و قسه‌کردن و هه‌ست و
ره‌فتاره‌ی رۆتینییه‌کان. باوترین هوی
خه‌له‌فان نه‌خوشی ئالز هه‌یه‌مه‌ر،
هۆیه‌کانی تر بریتین له‌ کیشه‌ی
مئیشک و دل و لوله‌کانی خوین و
نه‌خوشی کیشه‌ی به‌رگری و
میتابۆلیزم و که‌می فیتامین و ستی
تر.

alcoholic d.= Korsakoff syndrome Alzheimer d. = Alzheim disease. arteriosclerotic d.

خه‌له‌فانی ره‌قخوینبه‌ری: به‌هوی
ره‌قخوینبه‌ری مئیشکه‌وه که ده‌ببنته
هوی ورده‌ی خوین مه‌ینی دووباره‌وه و
که‌مئۆکسجینی هه‌ندئ شوینی مئیشک
خه‌له‌فانی بۆکسه‌ر: به‌هوی زیان
ببنینی به‌ر دوامی و دووباره‌ی
سه‌ر مه‌وه له‌ وهر زه‌شکاری بۆکسیندا.

boxer's d.

له‌ نیشانه‌کانی بیر چوونه‌وه و
خاوبیرکر دهنوه و خاوبوونه‌وه‌ی قسه
و چوله

epileptic d.

خه‌له‌فانی فیداری: به‌ره‌ خراپی
چوونی دۆخی عه‌ق‌لی و زیره‌کی له
ژماریه‌کی که‌م نه‌خوشانی فیداردا
رووده‌دات

Lewy body d.

خه‌له‌فانی ته‌نی لیوی: هه‌ندئ
نیشانه‌ی ئالز هه‌یه‌مه‌ر و پارکینسونی
تئیدایه، و ده‌ماره‌خانه‌کانی تۆیکلی
مئیشک شتیکی جیاوازیان تئیدایه
به‌ناوی ته‌نی لیوی.

multi-infarct d. presenile d.

خه‌له‌فانی خوینلوه‌یه‌ی
خه‌له‌فانت بئیشبیری: خه‌له‌فان بئیش
ته‌مه‌نت 65 سالی

vascular d. [demethylation

خه‌له‌فانی خوینلوه‌یه‌ی
به‌میسایل کردن: لیکر دهنوه‌ی گروپی
میسایل له‌ ئاوتیه‌یه‌ک

demi-

دیمی: بئیشگر و پارچه‌ی وشه‌ به‌ مانای
نیوه

demogram demography

نه‌خشه (گراف)ی دانیشتون
دیموگرافی، دانیشتوناناسی: زانستی
لئیکۆلینه‌وه‌ی دانیشتون له‌ رووی
ناماری و دابه‌شبوونی جوگرافییی و
ژینگه‌وه

demoniac

جندار، ده‌ست لی و شه‌بزاو، شئیت به
تئگه‌بشنتی کۆن

demonstrator

په‌شاندەر: فیرکاری پراکتیکی که
شته‌کان نیشان ده‌دات

demorphinization

بئ مۆرفین کردن: مۆرفین لی
برینه‌وه بۆ چاره‌سه‌ری خووگرتن به
مۆرفینه‌وه

demutization	فیرکردنی نابیست به لئو خویندنه و بهکارهینانی پهنجهاکان	bone d.	چریبوی ئیسک: دیاریکردنی چریب ئیسک که زیاتر به تیشکی ئیسک دمکرئ بۆ دستنیشاندنکردنی هاندئ نهخوشی و مک پوکانهوهی ئیسک و ئیسکدروستبوونی ناتهاو
demyelination	بئ مایلین بوون، بئ مایلین کردن: لدهست دان یا لئاویردن و نهمانی بهرگی مایلینی دهمارمخانه	density	چری، پتهوهی چری: پئوهری بارستایی بهرامیهر قهیارهیهکی دیاریکراو بۆ نمونه چری ناو بهکسانه به یهک گرام بۆ یهک میلی لیتر.
denarcotization	برینهوهی ماده هوشبهر مکان لهکهمسانی خووگرگرتوو	bone d.,	چری ئیسک: پئوانهه ریژهی کانزای ئیسک و مک نیشاندهری پتهوی و بههیزی ئیسک
denaturant	ناسروشتیکهر: مادهیهک سروشتی مادهیاک بگوریت	fiber d.	چری ریشال: ژمارهه ریشالهکانی ماسولکه یا دهمار له رووبهریکی دیاریکراوی شانهها
denaturation	ناسروشتیکردن: تیکدانی خاسیهتی سروشتی مادهیهک که بیته هوی گورینی خاسیهتی فیزیکی و بهکارهینانی و مک زیادکردنی میسانول بۆ ئهلهکو هۆل بۆ نهوهی چینر بۆ خواردنهوه نهشیت	dentagra	گازی ددانکیشان دانتیشه، نازاری ددان
dendric=dendritic	پرژال: نهو دریزبوونهوه	dental	ددانی، پهیمهندیبار به ددانهوه
dendrite	دهز و ولهیهی سینتوپلازمی دهمارمخانه که و مک درمخت لقی لی دهبیتهوه ناوچهی وهرگری دهمارمخانه پیک دههینن	dentalgia	دانتیشه، نازاری ددان
dendritic	پرژالی، پرژالدار	dentate	دانداندار دانداندار، گرنج گرنج
dendr(o)-	پنشگر و پارچه وشه بهمانای درمخت	denti-	پنشگر و پارچهوشه بهمانای ددان
dendroid	پرژالدار، لقووپیدار درمخت شیوه، درمخت ناسا	dentia	ههر حالهتیک پهیمندی به ددانهوه ههیی
denervation	بئ دهمارکردن: برین یا لابردنی دهماری بهشیک له لئهش بۆ بیهشکردنی له دهمار	dentibuccal	دهموددانی: پهیمندی به روممخت و ددانهوه ههیی
dengue	دینگ: نهخوشیهکی فایروسی سووک که هۆکارمهکی فایروسی دینگه و میسولهی نهیدیس دهیگوزیتتهوه و له ناوچه گهمهکاندا ههیه. نیشانهکانی بریتین له تا، عارهق کردنهوه، نازاری سهه و ماسولکه.	denticle	دانقچکه: ههر زیادهیهکی بچوکی ددان شیوه
hemorrhagic d.	دینگی خوینبهیوونی: دۆخی دژواری نهخوشی دینگ که دهناسریتتهوه کهمبوونهوهی ژمارهه خهپلهکانی خوین و خوینبهه بوون له ژیر پیست و ناو دم و کونهامی ههرس و شوینی تر. لهوانهیه بیته هوی شوک و مردن.	dentification	دروستبوونی ددان
denial	نکولی کردن: میکانیزمی بهرگری دهروونیه بههویهوه ههر بابعت و رووداوکی نادلخواز ئینکار دمکریت و نههش کهسهکه له دلهراوکی دهپاریزیت	dentiform	دانتیشه
denitrification	نا نایترۆجینی کردن: دهرهینانی گازی نایترۆجین له مادهیهک بهتایبهتی له ناویتهی نایترایت و نایتریهیت له لایهن هاندئ بهکتریاوه که نهبیته هوی کهمیرونهوهی نایترۆجین له خاکدا	dentilabial	دانتیلوی: پهیمهندیبار به ددان و لئوهوه
denitrifier	بهکتریای نایترۆجینیکهر	dentilingual	داندانمانی: پهیمهندیبار به ددان و زمانهوه
denitrogenation	بئ نایترۆجین کردن: دهرهینانی نایترۆجینی تاواه له لئهش	dentimeter	دانتیمهه: ئامزیک بۆ پئوانهه ددان
dens	ددان ههر شتیک له ددان بچئ	dentin; dentine	دینتین: نهو مادهی رقهه که بهشی دهرمهه ددان پیکدینی که به مینا داپۆشتر اوه، له ئیسک پتهوتره به لاهم له مینا نههتره مادهی سههکی ددان
densitometry	چریبویه: پئوانهه بهراوه دکرکردنی چریب مادهی جیاواز	dentinoblast	دینتیبلاست: نهو خانهیهی دینتین بهههم دمکات
		dentinogenesis	دینتینسازي: دروستبوون و دروستکردنی دینتین
		dentinoma	دینتینوما: لویهکی شانهکانی پهیمهندیبار به ددانهوه
		dentinum	مادهی سههکی ددان
		dentist	پزیشکی ددان
		dentistry	داندانسازی: کۆنچ یا بهشیکی فیرکاری که تاییهته به فیربوونی بنهما تیوری و پراکتیکیهکانی پیشهه بایهخدان نهخوشیهکانی ددان و دم و پیکهاته پهیمهندیبارمکانهوه پیشه و کارهکانی پزیشکی ددان
		cosmetic d.;	داندانسازی جوانکاری: داندانسازی تاییهته به چاکردنهوه و راستکردنهوهی ددان
		esthetic d.	
		forensic d.	داندانسازی داوههه: بهکارهینانی زانستی داندانسازی بۆ وهلامدانهوهی پرسیار و کتیشهه یاسایی

dentition هه‌موو ددانه‌کان | ددانکردن، ددان دهرکردن

artificial d. deciduous d. permanent d. precocious d. تاقم، ددانی دهمسکرد
ددانی کاتی، ددانی شیریی
ددانی ههمیشیی
ددانی پیشومخت

dent(o)- پیشگر و پارچه وشه بهمانای ددان

dentography=odontography

dentoma= dentinoma ددانی دهمسکرد، تاقم

denture

clasp d. complete d implant d. پارچه‌یهک تاقم له چهند ددانیک
تاقم، تاقمی ته‌واو
تاقمی نژی‌راو: ددانیک یا زیاتر که
جیگیر کر بینه به نیسکه‌وه

partial d. تاقمی پارچه‌یی: ددانیک یا زیتری دهمسکرد

denturism پیشه‌یی دروستکردنی تاقم

denturist ددانساز، دانساز: نه‌و ته‌کنیکاره‌یی تاقم دروست ده‌کات

denucleated بی‌ناوک: خانه‌یهک ناوکی نه‌بیت یا دهر هینز ابیت

deodorant بۆنهر: م، ادیه‌یک بۆنی نادلخواز
لابهریت یا بیشاریته‌وه

deodoriz بۆنهردن، بی‌بۆنکردن: لابردنی و نه‌هیشتنی بۆنی ناخوش و نادلخواز

deodorizer= deodorant

deossification بی‌نیسک بوون، بی‌نیسک کردن: له‌دهست دان یا لابردنی نیسک

Deoxidation بی‌ئوکسجین کردن: لابردنی ئوکسجین له ناو‌یتیه‌یکی کیمیایی

deoxidization بی‌ئوکسجین کردن: لابردنی ئوکسجین له ناو‌یتیه‌یکی کیمیایی

deoxy- پیشگر یک له ناوانی ناو‌یتیه
کیمیایی‌کاند به‌کار دیت و بامانای
ئه‌وه‌یه ناو‌یتیه‌که ئه‌تو‌میک ئوکسجینی
که‌متره له ناو‌یتیه‌یی پیشوو

deoxyadenosine دینۆکسی ئه‌دینۆسین: نیوکلۆسایدیکی پپورینه

deoxycholic acid ترشی دینۆکسی کۆلیک: ترشیکی دووهمی زه‌رداوه که له ریخۆله‌دا دروست ده‌بیت له ترشی کۆلیک

deoxycholyglycine دینۆکسیکۆلی گلایسین: خو‌بیه‌یکی زه‌رداوه

deoxycholytaurine دینۆکسی کۆلیتورین: خو‌بیه‌یکی زه‌رداوه

11-deoxycorticosterone ۱۱-دینۆکسی کۆرتیکۆستیرۆن: کۆرتیکۆستیرۆیدی کی کانزاییه که تو‌یکلی رژیینی سهرگورچیه به بری کهم بهرهمی دینۆ کاریکه‌ری خوئی گلدانه‌وه‌یه‌ی هه‌یه

deoxyribonuclease دینۆکسیرایبۆنیوکلیمیز: ههر ئه‌نزیمیکی نیوکلیمیز که هانی شکانی ئه‌لقه‌کانی ئه‌ستهری قۆسفای بدات له ترشی ناوکیدا (دینۆکسیرایبۆنیوکلیمیک)

deoxyribonucleic acid (DNA) ترشی دینۆکسی رایبۆنه‌کلیمیک، ترشی ناوکی، DNA: ئه‌و ترشه ناوکییه‌ی که شه‌کره‌که‌ی بریتیه له دینۆکسیرایبۆس، و پیکه‌نهره‌ی

سهرمکی ماده‌ی بۆماوه‌یه له هه‌موو زینده‌مه‌رکان و فایرۆسه‌کانی DNA دا.

Deoxyribonucleoside دینۆکسیرایبۆنیوکلۆساید: نیوکلۆسایدیکه پیکناتوه له پیورین یا پایرمیدین له‌گه‌ل دینۆکسی رایبۆس

deoxyribonucleotide دینۆکسیرایبۆنیوکلۆتاید: نیوکلۆسایدیکه پیکناتوه له پیورین یا پایرمیدین له‌گه‌ل دینۆکسی رایبۆس

deoxyribovirus فایرۆسی DNA

department emergency d. به‌ش به‌شی کوتپیری، ته‌واری: به‌شیک له نه‌خۆشخانه که تایه‌ته به روداو و نه‌خۆشیه کتوپر مه‌کان

dependence پشت پنبه‌ستن | خو‌پنیو‌گرتن: راهاتی درێژ‌خایین له‌سهر دهرمانیک یا خو‌بیه‌ک و موحتاج بوونی

dependency دۆخی پشت به‌ستن به کسێکی تر له رووی فیزیک و ده‌روونی و پاراسته‌وه

dependent depersonalization پشتبه‌ستوو، ناسهر به‌خۆ ناکه‌سی بوون: حاله‌تی دهرک کردن خود که تیایدا واقعی خود له‌دهست ده‌چێ و هه‌ست به ناواقعی بوون و کۆنترۆل له‌لایهن هیزری دهرمکیه‌وه جیی ده‌گریته‌وه. له زۆر نه‌خۆشی دهروونیدا روودمات و مک کیشیه‌ی که‌سایه‌تو خه‌مۆکی و شیزۆفرینیدا بی‌فوسفات کردن: لابردنی گروپی فوسفات له ناو‌یتیه‌یکی ئۆرگانی بی‌ره‌نگبوون، بی‌ره‌نگ کردن: لابردن یا له‌دهست دانی ده‌نکۆله ره‌نگیه‌کان و مک میلانین له هه‌ندئ نه‌خۆشیدا و هک به‌له‌مکی موولابردن

depilation deplete که‌می ده‌کاته‌وه، به‌تالی ده‌کاته‌وه، که‌م ده‌بیته‌وه، به‌تالی ده‌بیته‌وه

depletion که‌میو نه‌وه، به‌تالی بوونه‌وه

depolarization ناچه‌مسهری کردن: هاوتا کردن و نه‌هیشتنی چه‌مسهر | پیچه‌انه‌کر دهنه‌وه‌ی چه‌مسهر (پۆسه‌تیف و نیگه‌تیف)

depolarizer ناچه‌مسهریکه: ماده‌یه‌ک بۆ گۆرین و که‌مسهر دهنه‌وه‌ی چه‌مسهر داری یا قۆلتاج یا دۆخی کارمیایی

depolymerization ناپۆلیمه‌ری کردن: گۆرین یا گۆرانی پۆلیمه‌ر بۆ پیکه‌هاته‌کانی نیشتوو، خۆنه | دانراو

deposit depot نه‌مبار، کۆگا، گه‌نجینه

depressant depressed که‌مسهر مه‌وه‌ی چالاکی
خه‌مۆک، خه‌مبار: که‌سپیک
خه‌مۆکی هه‌بیت | که‌مه‌وه‌یو، دابه‌زیو

depression چالاکی، قوپاوی | که‌میو نه‌وه و دابه‌زینی چالاکی | خه‌مۆکی: نه‌خۆشیه‌یکی عه‌قلی که نیشانه‌کانی بریتین له خه‌مباری، بێنۆمیدی،

dermatologist	پزیشکی پنیست	dermatotropic	پنیستخواز: به مکتربایهک مهیلی به تووشکردنی پنیست ببت
dermatology	پنیستزانی: زانستی نهخوشیبیاکانی پنیست و پاشکوککانی پنیست واته موو و نینۆک	dermatozoon	مشهخوری پنیستی ناژهل: ههر مشهخوریك لهسهر پنیستی ناژهل بژی
dermatolysis	شلپنیستی: شلبوونهوه و کشانی پنیست	dermic	پنیستی دیرمی: پهیوهندیار به توژی ژیرموی پنیست
dermatome	پنیستیر، دیزماتوم: نامتریک بو برین و نامادهکردنی پارچهی تهنکی پنیست بو پیوهند دیزماتوم: ناوجهیمک له پنیست که به بهک دهمار له پشتهوی درکه موخ پاراو کراببت	der•mis	دیزم، توژی: چینی ژیرموی پنیست لهژی سهر توژی (نپییدیرم) که پیکهاتوه له بهسهر اشانهیمکی پر له لولهی خوین
dermatomycosis	کهرووداری پنیست: تووشبوونی پنیست و نینۆک و موو به کهروو سووتانهوی پنیست ماسوولکهیی: جۆریک نهخوشی ماسوولکه (سووتانهوی فرماسوولکهیی) که پنیستیش دهگریتهوه به نیشانهی وهک لیرگ و سووربوونهوی پنیست و ناوسانی پیلوو و دهروبهی جاو	derm(o)-dermoblast	پنیستگر و پارچه وشه بهمانای پنیست نهی بهشهی میزوبلاست که سهر منجام توژی ی پنیستی لی دروست دهیی پنیست ئاسا، پنیست شیوه دیرمؤید: کیسی پنیست
dermatomyositis	جۆریک نهخوشی ماسوولکه (سووتانهوی فرماسوولکهیی) که پنیستیش دهگریتهوه به نیشانهی وهک لیرگ و سووربوونهوی پنیست و ناوسانی پیلوو و دهروبهی جاو	dermoid	لابردنی کیسی پنیست دیزمؤ لاپیوما: جهور لوهویهکی زگمکی لهژی پیلوی چاودا
dermatopathology	نهخوشیزانی پنیست: لیکپلینهوی نهخوشیهکانی پنیست لهرووی تویکاری و کارهاندازمانییهوه ههر نهخوشیهکی پنیست	dermoidectomy	لابردنی کیسی پنیست
dermatopathy	دهرمانزانی پنیست: زانستی دهمانزانی سهارمت به نهخوشیبیاکانی پنیست	dermolipoma	دیزمؤ لاپیوما: جهور لوهویهکی زگمکی لهژی پیلوی چاودا
dermatopharmacology	دهرمانزانی پنیست: زانستی دهمانزانی سهارمت به نهخوشیبیاکانی پنیست	dermolysis	شلپنیستی: شلبوونهوه و کشانی پنیست
dermatophilosis	دیزماتوفیلوسداری: تووشبوونی پنیست به باکتریای گرام پوزیتیفی دیزماتوفیلوس که دهبیته هوی بلقی ههر کردو لهسهر قولو دهست که دواتر دهتهقن و چال و سکار بهجی دیلن	dermometry	پنیستپیی: پیوانهی بهگری پنیست بو گهاندنی تهرووی که مبابی بو دیار یکردنی لهدهستدانی ههستکردن مردنی پنیست: مردن و ههلوهرینی پنیست
dermatophyte	دیزماتوفایت: نهی کهرووه ناتهاونهن که مروف و ناژهل تووشی ههرکردنی رووکشی (نهک) قول له نینۆک و پنیست و مهدا.	dermonecrosis	دهر مپنیست: ههر نهخوشیهکی پنیست دهر دپنیستی شهکر می: برین و تیکچوونی پنیست بههوی نهخوشی شهکر موه که وهک برین و رنگ گوران بهتاییهتی له لاقداروودهدات بههوی سووتانهوی موولو لهکانی خوینی پنیستهوه.
dermatophytosis	دیزماتوفایتداری: ههرکردنی رووکشی پنیست و نینۆک و موو به کهرووی دیزماتوفایت	dermopathy diabetic d.	دهر مپنیستی: ههر نهخوشیهکی پنیست دهر دپنیستی شهکر می: برین و تیکچوونی پنیست بههوی نهخوشی شهکر موه که وهک برین و رنگ گوران بهتاییهتی له لاقداروودهدات بههوی سووتانهوی موولو لهکانی خوینی پنیستهوه.
dermatoplasty	راستکردنهوی پنیست: جوانکاری و ریکختههوی پنیست	dermoplasty	راستکردنهوی پنیست: جوانکاری و ریکختههوی پنیست
dermatorrhagia	خوینبهربوونی پنیست، خوینتیزانی پنیست	dermotropic	پنیستخواز: به مکتربایهک مهیلی به تووشکردنی پنیست ببت
dermatosclerosis= scleroderma	دهر دپنیست: ههر نهخوشیهکی پنیست بهتاییهتی نهگهر سووتانهوه نهپیت	desalination	دیخوی کردن: لابردنی خوین له ناو یا ههر مادهی که تر
Dermatosis	دهر دپنیستی زهر نیخی: نهخوشی پنیست بههوی ژهر او بیوون به زهر نیخ که نهبیته هوی پهلهی که مرنگ و پررنگی پنیست	desaturation	ناثیر کردن: گورینی ناوینیهی که کیمیایی تیر بو ناثیر یاسای دیکارت
arsenic d.	دهر دپنیستی پیشهیی: نهخوشی پنیست بههوی پیشهوه و کار موه	Descartes' law	دایهزیو، روومو خوار
industrial d.	دهر دپنیستی پیشهیی: نهخوشی پنیست بههوی پیشهوه و کار موه	descendens	دایهزیو، روومو خوار
lichenoid d.	دهر دپنیستی چهرمی: ههر نهخوشیهکی پنیست تیاپدا وهک چهرم ئهستور ببیت	descending	دایهزین
occupational d.	دهر دپنیستی پیشهیی: نهخوشی پنیست بههوی پیشهوه و کار موه	descent	ناههستیار کردن: له ههستاریدا، ریگرتن له روودانی ههستاری بهر امهر به مادهی که یا دهرمانتیک به بهکار هینانی بهر کهوتنی کم و بهر بهر ناههستیار کردن، راهینان: له چار سهیری رهتاریدا، راهینانی نهخوش لهسهر توینهکهی (قوبیا) به رووبهروو بوونهوی خیمالی یا راستی لهگهل بابتهی توینهکهیدا
dermatotherapy	پنیستدهرمانی: چار سهیری پنیست و نهخوشیبیاکانی	desensitization	دیسیر پیدین: دهرمانتیک بو چار سهیری پهستانی خوین لهریگهی دههوه
		deserpidine	
		desferrioxamine= deferoxamine	

desiccant	و شکرکەر هوه: هەر مادهیهک هانی و شکیوونهوه بدات	desquamation	توخی ههڵدان: لیبوونهوه و فریدانی چینهکانی روکهشهخانه بهتایبهتی له پینستا
desiccation	و شکرکەر دهنهوه، بێئاوکردن، ئاو لیبیرین	desynchronization	ناهواکاتبون: پرۆسهی لهدهستدانی هاوکاتی نیوان چهند ریتیمیک که پیشتر هاوکات بوون
-desis	پاشگر به مانای لکان، یهکگرتن	desynchrony	ناهواکاتی: دۆخی تیکچوونی هاوکاتی پرۆسه زیندهیهکان و هک کات لئ گۆران بههوی گهشتی فرۆکهوه
desmalgia	بهسته نیشه: نازاری بهسته	desynchronous	ناهاوکات
desmin	دیزمین: پرۆتینیکی ماسولکهخانهیه که وهک نیشاندەر (مارکەر) بهکار دێ	desynchronous detachment	بهربوون، لیبوونهوه
desmitis	سووتانهوهی بهسته	retinal d.	بهربوونی تۆره: جیابوونهوهی چینه دهمارییهکهی تۆرهی چاو له
desm(o)-	پیشگر و پارچه وشه بهمانای بهسته، ئهلقه، بۆند	vitreous d.	بهربوونی شلهی شووشویی: جیابوونهوهی شلهی شووشویی چاو له راگرهکانی بهتایبهتی تۆرهی چاو دۆزینمهوه، پهیداکردن
desmocyte= fibroblast		detection	دۆزەر: ئامیزیک بۆ دۆزینمهوه و پیزانینی شتیک یا حالهتیک
desmocytoma= fibroma		detector	درۆدۆز: ئامیزی پیزانینی درۆ
desmodynia	بهسته نیشه: نازاری بهسته	lie d.	تیشکاوهریدۆز: ئامیزی پیزانینی تیشکاوهری
desmogenous	بهسته نیشه: نازاری بهسته	radiation d.	پاکژکەر، خاوتنکەر هەر مادهیهکهی پاکژکەر پاکژکەر: له کیمیادا کۆمهلتیک ئاویتن که پینکهاوتون له ئهلقهیهکی هایدروکاربونی ناجهمسهری لکاو به کهلهیهکی جهمسهریهیه که لکانی رووی ناو کهم دهکهنهوه و یارمهتی توانهوهی پیسی دهن
desmoid	ریشالی، ریشال ناسا	detergent	هۆکار، دیاریکەر، بریاردهر
desmolase	دیزمولهیز: ناویکی گهشتی بۆ هەر ئهنزیمیک هانی شکاندنی بۆندی کاربۆن-کاربۆن بدات	determinant	دیاریکردن، دهستنیشانکردن بریاردان وره، عزم
desmolase	دیزمولهیز: ناویکی گهشتی بۆ هەر ئهنزیمیک هانی شکاندنی بۆندی کاربۆن-کاربۆن بدات	determination	حتمیهیهوههری: بۆچوونیک
desmology	بهسته نیشه: نازاری بهسته	determinism	فلهسفی که لهباوه هادیه ههچ شتیک به ریکهوهت یا به وپست و توانای نازاد روونادات بههلقو ههمووشتیک هۆکاری پیش خۆی ههیه و نهیه و نهیوایه رووبدات راسستکردنهوهی سووراوی:
desmoma	لوی دیزمۆید	detorsion	گیرانهوه بۆ دۆخی ناسایی و هک راستکردنهوهی گون سووران
desmopathy	دهر دهبهسته: هەر نهخۆشیهیهکی بهسته	detoxication= detoxification	ناژههریکردن: کهمکردنهوه و هاوتاکردنی خاسیهتی ژههرینی مادهیهک کهمکردنهوهی دهرمان له لهشی نهخۆشی خووگرتوو به دهرمانهوه ژههر دهرکردن: له پزیشکیی سرهشتدا، کردنهوهی مادهی ژههراوی له لهشدا به ریکهگی سروشتی
desmoplasia	دروسنبوون و پههسندنی بهسته	detoxification	سروشتی
desmopressin	دیزمۆپریسین: دهرمانیکه دهستکرد هاوشیوهی قازوپریسین که دژمیزه بۆ چارسههری نهخۆشی فرهمیزی و شهههیزی بهکار دێ.	detrusor	راکپشهر بهروو خواروه ماسولکهی دیتروسهر له میزملدانا
desmopressin acetate	دیزمۆپریسین: دهرمانیکه دهستکرد هاوشیوهی قازوپریسین که دژمیزه بۆ چارسههری نهخۆشی فرهمیزی و شهههیزی بهکار دێ.	detubation=extubation	نیشتهوه: کهمبوونهوهی ئاوساوی
desmorrhaxis	دران یا پچرانی بهسته	detumescence	
desmosis	نهخۆشی بهسته هسانه		
desmosome	دیزمۆسۆم: چۆریک لکینهوه دهزوله و پهردهی خانهکان پینکهوه دهبهسته		
desmosterol	دیزمۆستهروول: له سووری دروسنبوونی کۆلیسترۆلدا مادهی باوه که راستهوخۆ کۆلیسترۆلی لئ دروست دهی		
desorption	لابردن، لیکردنهوه، ریکرتن له ههلمژین		
desoximetasone	دیزۆکسیمیتازۆن: سنیرۆیدیکی دهستکرد که وهک مههرهم بۆ سووتانهوهو ئالۆشی بهکار دێ		
desoxy- =deoxy-			
desoxycorticoster one	دیزۆکسیکۆرتیکۆستهروون: کۆرتیکۆ سنیرۆیدیکی کانهزاییه که توکیکی رژیینی سههرگورچیه به بری کهم بهرهمی دیننی کاریگهریی خۆی گلدانهوهیه هیه		
desoxycortone=desoxycorticosterone			
despecciation	لهدهست دان یا بیههیکردن له خاسیهته دژمهتیهیهکانی تاییهت به چۆری گایهنهوه		
despecification	ناتاییهتعمهکردن: پرۆسهی کهمکردنهوهی توانای دژسازیی ههندئ ماده وهک دژسهرم که بۆ چارسههر باکاردههینرزین به باکرهینانی ئهنزیمی وهک پپسین		

deuterium	دیوتیرۆیۆم: هایدرۆجینی قورس که له دوو ئەتۆم پینکھاتوو	خۆراکی، دەرزی) و بۆ زۆر نەخۆشی بەکار دێ وەک دژە سووتانەوه و دژەهەستیاری و جینگر تێنەوه
deuter(o)-	پینشگر و پارچه وشە بە مانای دوو	دیکسیرۆمفینیرامین:
Deuteromycota	دیوتیرۆمایکۆتا: گرووپیکی گەورە کە پروی ناتەواو کە قوناغی سیکسیان نیه له دابەشبووندا و هەندیکیان نەخۆشیزان	دەرمانیکی دژەهەستامینی بۆ چاره‌ی هەستیاری
deuteropathy	نەخۆشی دوووهمی: نەخۆشی بەهۆی نەخۆشییەکی ترهوه	دیکلۆرفینیرامین: دەرمانیکی دژەهەستامینی بۆ چاره‌ی هەستیاری
devascularization	کەمبوونەوه‌ی سوورانی خوێن کەمبوونەوه‌ی لوولەکانی خوێن له شانه و ئەندامدا	dexiocardia=dextrocardia
development	پەرەسەندن: گەشەکردن و گۆران و تاییبەتەندوون وەستاتی پەرەسەندن	dexlansoprazole
arrested d. cognitive d.	پەرەسەندنی مەعریفی: گەشە‌ی عەقڵی و زیرەکی و هۆشیار‌ی	دیکسلانزۆپیرازۆل: دەرمانیکی داکیه‌مینی پەمپی پڕۆتۆن کە بۆ چاره‌ی دلەکزه و سووتانەوه‌ی سوورینچک بەکار دێ
psychosocial d.	پەرەسەندنی دەرۆنیۆکۆمه‌لایەتی: پەرەسەندنی لایەنی دەرۆنی و کەسایەتی، تواناکۆمه‌لایەتییه‌کان	دیکسمیسایل فینیدیمیت: دەرمانیکی بزۆینەوه‌ی کۆئەندامی ناوهندی دهمار کە بۆ چاره‌ی فربزۆی کەموریایی بەکار دێ
deviant	لاداو، جیاواژ: هەس‌تیک‌ی جیاواژ له ستانداردو نۆرمال	dexmethylphenidate
deviation axis d.	لادان، جیاواژبوون لادانی جەمسەر: گۆران له ئاراستە‌ی جەمسەری شەپۆلی QRS له هیلکاری دێدا	دیکسپانسینۆل: دەرمانیک بۆ بەگورخستنی جوولە‌ی ریخۆلەکان و چاره‌ی باکردنی سک
standard d.	لادانی ستاندارد: له نامارزانیاد، پیۆم‌یکه بۆ تیکرای لادانی هەموو بایەتەکانی سامیل له تیکرای سامیلەوه. دەرۆنیۆت به رمگی (کۆی دووجای هەموو لادانەکان) دابەش بەسەر (ژمارە‌ی بەبەتەکان-١)	dexpanthenol
sexual d.	لادانی سیکسی: خەییالات و رەفتاری سیکسی کە لەرووی یاسایی یا عورفییەوه به ئاسایی و نۆرمال دانانن	دیکسپانسینۆل: دەرمانیک بۆ بەگورخستنی جوولە‌ی ریخۆلەکان و چاره‌ی باکردنی سک
device intrauterine d.	نامێر، دەسگا، وەسیله دەسگای ناوئەندام بۆ ریگرتن له سکیربوون	dexter
devitalization	مراندن، نازیندەیی کردن: وەستاندنی ژیان یا پیرۆسه زیندووکانی شانه	dextrad dextral
deworming	بێ کرم کردن، له کرم پاکردنەوه: پاکردنەوه‌ی مەرۆف یا ئازۆل له کرمانە‌ی تووشیان بوون	راست، هەس‌تیک لای راستەوه بێ پەرەراست
dexamethasone	دەرمانیکی گلوکۆکۆرتیکۆیدی دەستکردی زۆر بەهیز کە به زۆر شێوه (مەرهم،	راست: پەمپەندیدار به لای راستەوه راستە، راستەر: کەس‌یک دەستی راستی زالی لای راست دیکستران: پۆلیمەریکی قورسی گلوکۆز کە لایانه هەندێ بەکتریاوه بەر هەم دەهینن. له دەمدا بەکتریا سوکەرۆز دەگورن بۆ دیکستران دەبێتە هۆی کلسی ددان. دیکسترانی دەسکرد وەک دەرمان دەکار دەهینن بۆ زیادکردنی قه‌واری پلازما وەک له شوکدا دیکسترین: ئەو ئاوێتە فرەشەکرییانە‌ی (پۆلیسەکراید) کە له شیبوونەوه‌ی (هایدرۆلێز) نشاسته دروست دەبن و لەئاودا دەتوێنەوه
		dextrin
		دیکسترینمیزی: هەبوونی دیکسترین له میزدا
		dextrinuria
		پینشگر و پارچه وشە بەمانای راست
		dextr(o)-
		دیکستروئەمفیتامین: جۆریک ئەمفیتامین کە کاریکەری بزۆینەر هەیه بۆ کۆئەندامی ناوهندی دهمار و ئەبێتە هۆی بەدبەکار هینان و خوێنۆه‌گرتن
		dextroamphetamine

dextrocardia	راستدلی: حالتهی نهوهی دل لای راستی لهشوهه بی	لیتر زیاتر) و تینویتی، هۆکارمکهی هۆرمۆنییه یا پهوهندی به گۆر چلهوه ههیه
isolated d.	تغییا راستدلی: دل لای راستهوه بی بهلام	شهکره ی شاراوه: ناتهوای میتابۆلیزمی شهکر
mirror-image d.	پنکهاتهکانی ناوسک ناسابین راستدلی ناوینهی: دل لای راستهوه ههموو پنکهاتهکانی	شهکره: نهخۆشییهکی دریژخایهه که به
secondary d.	ناوسک له لای پیچهرانهوه راستدلی دووهمی: چوولانی دل بۆ لای راست بههۆی نهخۆشیی سپیهکان و ناوپهچکهوه	بهرزبوونهوهی شهکری خوین دهناسریتهوه و بههۆی کیشهی میتابۆلیزمی
dextrocerebral	پهوهههیدار به لای راستی میشکوه	کاربۆهیدراتهوه روودهدات له نهجمای کهمی هۆرمۆنی نهسولین یا ناههستیاری شانهکانی لهش بۆ نهسولین.
dextrocular	راستهچاوه: کهسینک چاوی راستی زال بی	دوو جۆری ههیه جۆری ۱ و جۆری ۲
dextrocularity	راستهچاوی: زالیی چاوی راست له توانای بینین و بهکهر هیناندا	شهکره ی جۆری ۱: پهکیکه له دوو جۆره گرنهکهکی نهخۆشیی شهکره که له
dextrogastria	راستهگهدهی: گهده بهرو لای راست بیت چ به تغیا یا لهگهل پنکهاتهکانی ناوسکا	مندالیدا سهه ههلهادات بههۆی لهناوچوونی خانهکانی پهنگریاسهوه که نهسولین بهههم دین بههههش لهش
dextromanual	راسته: کهسینک دهستی راستی زال بی	نهسولینی پیوستی نابی بۆ میتابۆلیزمی شهکر.
dextromethorphan	دیکسترومیسورفان: دهرمانیکی دهسکرد له دهرهاتهی مۆرفین که بۆ چاره ی کۆکه بهکاردهی	هۆکارمکانی جۆراوجۆرن وهک بۆ ماوهی وههکردهی فایرۆسی و نهخۆشیی خۆبهگری. نیشانهکانی:
dextropedal	راستهچاوه: زالیی قاچی جهپ له بهکار هیناندا	فرههیزی، تینویتی، فرهخۆری، کهسکیشی و ههدهی جار نیشانهی
dextroposition	چیگۆرکی یا لادان بۆ راست دیکستروز: ناوینهیهکی تاک شهکری (مۆنۆسهکهراید) که له شیبوونهوهی نیشاسته دروست دهی، پینشی	دژوارترو لههۆشچوون. جارهسهه به لیدانی نهسولین. شهکره ی جۆری ۲: پهکیکه له دوو جۆره گرنهکهکی نهخۆشیی شهکره که له
dextrose	دروست دهی، پینشی دهوتریت گلوکۆز (د-گلوکۆز مۆنۆهایدرومیت). دیکستروز وهک گیراوه به تیکردنی ناو خوینینهیسه ی بۆ چیگرتهوهی ناوو خۆراک(موغازی) بهکاردهی	تهمهنی گهورهیدا روودهدات بهتایهتی دوا پیچا سال. نیشانهکانی لهسهرا کهمن و رهنگه له پشکینی رۆتینیدا دهسننیشان بکریت. بهرزبوونهوهی شهکری خوین و فرههیزی روودهدات. هۆکاری بۆ ماوهی و قهلهی رۆلیان ههیه. چارهسهه به پاریز و دهرمانی شهکر دابهزین دههیت. نهگهر کۆنترۆل نهکریت ئالۆزکاری دریژخایهی دههیت لهسهه زۆر نهندامی لهش
dextrosuria= glycosuria	سهورانهوه بهرو راست	شهکره ی شاراوه: ناتهوای میتابۆلیزمی شهکر
dextroversion	پینسگر به مانای دووجار	شهکره یی: شتیک لهناجمای شهکره دا روو بدات
di-	پینسگر بهمهنا ی نیوان، بهناو، به پانتایی، ههموو	شهکره مان: سپۆری نهخۆشیی شهکره
dia-	شهکره ههه نهخۆشییهکه فرههیزی نیشانهیهکی گرنگی بیت	
diabetes	نهخۆشی شهکره ی جۆری پهک که کۆنترۆل کردنی شهکری خوین زۆر زهحهته شهکره ی دووگیانی:	
brittle d.	نهخۆشیی شهکره که بۆ پهکهسجار لهکاتی دووگیانیدا سهه ههله دهدات	
gestational d.	نهخۆشیی فرههیزی: نهخۆشییهکه دهناسریتهوه به زۆرمیزکردن (رۆژانه له ۳	
d. insipidus		
		latent d.
		d. mellitus
		type 1 d. mellitus
		type 2 d. mellitus
		subclinical d.= impaired glucose tolerance
		diabetic diabetogenous
		diabetologist

dichloroacetic acid	ترشی دایکلور ئەسیتیک: ترشێکی تۆرگانێی بەهێزە لە لابی کیمیادا بەکار دئ	dicyclomine hydrochloride	دایسایکلۆمین: دەرمانێکی دژ مۆلینجری کۆ بۆ چاره ی کرژبوون و سکنێشه بەکار دئ
dichlorophen	دایکلۆرۆفین: دەرمانێک لە چاره ی کریمی شریتی له ناژمدا	didactylism	دوو پەنجەیی: دەست یا قاچ تەنیا دوو پەنجەیی هەبێ دوو پەنجە
dichlorphenamide	دایکلۆر فەنناماید: دەرمانێک بۆ ئاوی رهش (گلوکوما)	didactylous didanosine	دایدانۆسین: دەرمانێکی دژ مۆلینجری که دابەشبوونی قالبیروس رادەوستێنی و له چەرە ی ئەیدز دا بەکار دئ
dichlorvos	دایکلۆر فۆس: ئاوی تەبەکی تۆرگانۆ فوسفوری که وەک میزو کوژ وە مشەخۆر کوژ له ناژمدا بەکار دئ	didermoma	دایدیز مۆما: جۆریک لوی تیراتۆما
dichorionic	دووکۆریۆنی: دوو پەردە ی کۆریۆنی هەبێ وەک له دوانه ی دوو هیلکە ییدا	didymitis didymus -didymus	سووتانەوه ی گۆن گۆن پار جەوشە بەمانای دووانه ی پێکەو ملکاو یا دووبارە بوونەوه ی بەشیکی لەش
dichotomization	دوو بەشی، دوو جۆری: دابەشکردن یا دابەشبوون بۆ دوو بەش	die	نمونه، قالب، شیو بەیکی دروستکراو زار دەمرئ diencephalon داینێسفالۆن، مێشکی ناوند: بەشی دواوه ی مێشکی پێشەوه که دەوری سکولە ی سێنیه می دواوه و سالامەس و هائیۆ سالامەس و نیپیسالامەس سەبسالامەس لەخۆ دەگرئ
dichotomous	دوو بەش: پێکەاتوو له دوو بەش	dieresis	جیاکردنەوه بۆ دوو، لێک کردنەوه
dichotomy Dichromacy	دوو بەشی، دوو جۆری دوو رنگینی: دۆخیک نەخۆش تەنیا دوو رنگ له سێ رنگه سەر مکیه که ببینی کەسی دوو رنگین	diester	دوو ئیستەر: ئاوی تەبەکی گروپی ئیستەر ی هەبێ خورد، خۆراک: ئەوه ی مروۆف رۆژانه ئەخوات و ئەخواتەوه رژیمی
dichromat dichromatic dichromatism	دوو رنگینی: دۆخیک نەخۆش تەنیا دوو رنگ له سێ رنگه سەر مکیه که ببینی دوو رنگی	diet	خۆراکی: بڕ و جۆری خورد و خۆراکی رۆژانه که بەمەبەستێکی دیاریکراو پێشیار دەکرئ بۆ کەسێک رژیمی خۆراکی رههه، رۆژوو
dichromic dichromophilism	دوو رنگوهرگری: توانای رەنگیوونی خانه یا شانە به دوو رنگ واته رنگی ترش و تفتیش	absolute d.	رژیمی خۆراکی ترش: خۆرکیک بەمەبەستی ترشکردنی میز که بەزۆری له گۆشت و هیلکه و ماسی و دانە یله پێکەاتوو و زۆرکەم میوه ی تێدایه
Diclofenac sodium	دایکلۆ فیناک: دەرمانێکی دژە سووتانەوه و دژە نازار بۆ چارە ی نازار و سووتانەوه ی جومگه و ماسولکه به زۆر شیوه بەکار دئ	acid-ash d.	رژیمی خۆراکی تفت: خۆرکیک بەمەبەستی تفتکردنی میز که بەزۆری له میوه پێکەاتوو و زۆرکەم گۆشت و هیلکه و ماسی و دانە یله تێدایه
Dicrocoeliidae	دایکروسیلیدی: خیزانیک له پانه کر مهکان که ناژم و مروۆف توش دەکەن	alkali-ash d.	رژیمی خۆراکی تفت: خۆرکیک بەمەبەستی تفتکردنی میز که بەزۆری له میوه پێکەاتوو و زۆرکەم گۆشت و هیلکه و ماسی و دانە یله تێدایه
Dicrocoelium	دایکروسیلیم: بەر هیک پانه کر مه که چەند جۆریکی تێدایه ناژم و کەمتر مروۆف توش دەکەن	balanced d.	رژیمی خۆراکی هار سەنگ: هەموو جۆرەکانی خۆراکی به پێی پێویست تێدایي
dicrotic dicrotism	دوو تر پەیی: دوو تر پەیی: لیدانی دوو تر پەیی هەبێ	gluten-free d.	رژیمی خۆراکی بی گلوتین: تایبەته به نەخۆشی سلیاک
dicumarol	دایکویمارین: مادە یهکی دژ مۆنیمەیین که له گیای سینیه ره ی شیریندا هەیه ئەبێته هۆی خۆن بێر بوون له ناژمدا دایکیومارین: دەرمانێکی دەسکردی دژ مۆنیمەیین که بەشتیوه ی دەمی بەکار دەهێنرئ	high calorie d.	رژیمی خۆراکی پر کالۆری: که زیاد له پێویستی لەش
dicyclic	دووسووری دوو ئەلقەیی: ئاوی تە ی کیمیایی دوو ئەلقیه هەبێ		

digitoxin	دیجیتوکسین: مادیهکه له گهلای چهند جۆریکی رووهکی دیجیتالیس بهرهم دئ که ههمان کاریگههیی دیجیتالیسی ههیه	dilator	بهینکهر: نامیریک بو بهرینکردن شویت
digitus digoxin	دیجیتوکسین: مادیهکه له گهلای رووهکی دیجیتالیس لاناتا بهرهم دئ که ههمان کاریگههیی دیجیتالیسی ههیه	dill diluent	روونکهرهه، توینههوه، توینهه
dihydrate	ههس ناویتهیهک دوو گرووی هایدروکسیل یا دوو مۆلیکیولی ناوی تیدایی	dilute	رووندهکاتهوه: چریبهکهی کهمهدهکاتهوه
dihydro-	پنشهگرو پارچه وشه بهمانی دوو ئاتومی هایدروجن	dilution	روونکردنهوه: کهمهکردنهوهی چریبی
dihydrocholesterol = cholestenol	دایهیدروکۆدایین: دهرمانیکی نازاری بهر له بابتهی کۆدایین له وک دژهکۆکش بهکار دئ	dimelia	گیراویهک به تیکردنی شله جووتیملی: کیشهی گهشه که پهلیک و مک دهمست یا قاچ به تهواوی یا ناتهواوی دووبارهبووینتهوه
dihydrocodeine	دایهیدروکۆدایین: دهرمانیکی نازاری بهر له بابتهی کۆدایین له وک دژهکۆکش بهکار دئ	dimenhydrinate	دایمینهایدربنهیت: دهرمانیکی دژههیسنتامین که کاریگههیی نارامیهخشی ههیه و بو ههستیاری و رشانهوه و سههسوورئ بهکار دئ
dihydroergotamine mesylate	دایهیدروئیرگۆتامین: دهرمانیکی ئهمربینجی که کاریگههیی تهنگکهرهوهی ههیه لهسهه بووریباکنی خوین و بو چارههی مایگرهین (لاسهه نیشه) بهکار دئ	dimension	ئهندازه، بیوانه، پیوهه دووری
dihydraticholesterol	دایهیدروکۆدایین: دهرمانیکی نازاری بهر له بابتهی کۆدایین له وک دژهکۆکش بهکار دئ	dimensionless	بی پیوهه: ژمارهی پتهی به یهکهی بیوانه
dihydrotestosterone	دایهیدروکۆدایین: دهرمانیکی نازاری بهر له بابتهی کۆدایین له وک دژهکۆکش بهکار دئ	dimercaprol	دایمیرکاپرۆل: دارمانیکه وک دژهههه بو زهرنیخ و زیر و جیوه و قورووشم بهکار دئ
dihydroxy	دوویۆدی: پشهگر و پارچه وشه بهمانای ههبوونی دوو ئهتومی یۆد	diminution	بجووکیوههوه
dihydroxycholecalciferol	دوویۆدی: پشهگر و پارچه وشه بهمانای ههبوونی دوو ئهتومی یۆد	dimorphic	دووشیوه
diiodo-	دوویۆدی: پشهگر و پارچه وشه بهمانای ههبوونی دوو ئهتومی یۆد	dimorphism	دووشیوهیی: دوو فورم و سیمای جیاوازی ههیی
dilaceration	درا، یهکالابوونهوه حالهتییکی صراپ گهشهکردنی ددانه	dimorphous	دووشیوه
dilatation	بهرینکردن، بهرینبوون: گهورهکردن یا گهورهبوونی تیرههی ناوههی پیکهاتهیهکی لولهیی وک لولهیی خوین بهرینکهر	dimple	چال، چالایی
dilatator dilate dilation	بهرینکردن، بهرینبوون: گهورهکردن یا گهورهبوونی تیرههی ناوههی پیکهاتهیهکی لولهیی وک لولهیی خوین بهرینکهر	dinitrobenzene	داینایترۆبنزهین: گازیکی ژههرین
		dinitroocresol (DNOC)	داینایترۆکریزۆل: نافهتکوژ و گیاکوژیکی ژههرین که رهنکه ببینه هۆی فی و لههوشچوون
		dinitrotoluene	داینایترۆتۆلۆین: ناویتهیهکی کریستالی ژههرین که له پیشهسازیدا بهکار دئ و شیرپهنجهسازه
		Dinoprost	داینۆپروست: پروستاگلاندین F _{2a} که بو هاندانی لهبارجوون و مندالیون بهکار دئ
		dinoprostone	داینۆپروستۆن: پروستاگلاندین E ₂ که بو هاندانی لهبارجوون و مندالیون بهکار دئ
		dinucleotide	داینیوکۆتاید: لهتیکشکانی پۆلینیکۆتایدوه بهرهمههه
		Diocetophyma renale	کرمی گورچيله، جۆریکه له کرمهخهکان که زۆر ئاژلهی شیردهر تووس دهکات و بهدمگهمن مروفتیش
		diopter	دایۆپتر: یهکهی بیوانهیی توانای شکانهوهی هاوینه

dipyridamole	دایپایریدامۆل: دهر مانیک که رێ له کهلکهکهورونی خهپلهکانی خوێن دهگرێ و لوهله خوێنهکانی دل بهرین دهکات و بۆ ریکرتن له خوێن مهیین و دلنیشه	disc(o)-	پار چهوشه بهمانای دیسک، خهپله
direct	راست، ریک راستهوخۆ	discogenic	دیسکی: پهیوهندیدار به دیسکی نیوبر بر مهیهوه
director	رینما، بهر ئهوه بهر	discogram = diskogram	
dirhinic	دوو کونهلووتی: پهیوهندیدار به ههر دوو لای لوهتهوه	discography = diskography	
dirithromycin	دیریسرومایدین: دهر مانیکی دژ ههژیندهیی وهک ئیریسرومایدین که بۆ ههوکردنی بهکتریاپی کۆنهنامی ههناسه فۆرگ و پنیست بهکار دێ	discordance	نایهرا بهری، جیاوازی
dirofilariasis	دایرۆفیلاریاداری: تووشبوون به خرهکر مهکان له بهرهی دایرۆفیلاریا که زیاتر له سهگدا روودهات بهلام له مرۆفیشدا بیهراوه	discordant	ناریکی، نهگونجای
dis-	پینشگر بهمانای پینچهوانه، نا، جیا پینشگر بهمانای دوو، دووباره	discrepancy	جودا، سه بهخۆ، جیاکردنهوه جودا کرداری ناسینهوهی وشه و تراو
disability	کهمه نهدامی: نه بوونی یا ناتهواری توانای ئهنجامدانی فرمانهکانی لهش بهشێوهیهکی نۆرمال له رووی جهستهیی یا نهقڵی یا ههر دووکیانهوه کهمه نهدامیی	discrete	دیسک، خهپله
developmental d.	پهر سه نهدنی: کیشهی نهگهیشتن یا درهنگ گهیشتن به قوناغهکانی پهر سه نهدنی نۆرمال وهک له تۆتیزم و دواکهوتنی نهقڵیدا روودهات	discrimination	جیاکردنهوه جودا کرداری ناسینهوهی وشه و تراو
disaccharidase	دایسه کهرا ئیدهیز: ئهگزیمیکه ئاوێتهی دایسه کهرا ئید شیدهکاتوه	speech d.	دیسک، خهپله
disaccharide	دایسه کهرا ئید، دوو شهکری: ئهوشه کهرا ئیدی له دوو مۆلیکیولی مۆنوسه کهرا ئید پینکهاتوون	discus	نهخۆشی: ههر لادان و تیکچوونیک له پیکهاتهوه
disacchariduria	دوو شهکری میزی: ههجوونی دایسه کهرا ئید له میزدا وهک لاکتوز میزی، مالتوز میزی	disease	نهخۆشی: ههر لادان و تیکچوونیک له پیکهاتهوه
disacidify	ناههسیدکردن: لایردن یا هاو تاکردنی ئهسید (ترش)	Addison d.	فرمانی نۆرمالی بهشیک، نه نهدامیک یا کۆنه نامیکی له شدا که، هۆیه کهی زانراو بێت بیان نه زانراو که ده بێته هۆی سه ههدانی نیشانهی تایبعت بهخۆی
disarticulation	جیا بوونهوه یا بهرینهوه له جومگدا		نهخۆشی ئه دیسون:
disassimilation	شیکردنهوه، شیبوونهوه: ههلو اشانی ئاوێته بۆ پینکهاتهی سادهتر	Alzheimer d.	نهخۆشییه که به هۆی کهمه کاری درێز خاپهنی توێکلی رژی
disc	دیسک، خهپله		سه گورچیلوه روودهات که ده بێته هۆی کهمی هۆرمۆنهکانی نه لۆستیرۆن و کۆرتیزۆن و نیشانهکانی بریتین له پهستاننزی، کهمه بوونهوهی کیش، لاوازی، بێنیشتهیابی، پهلهی پررهنگی پنیست.
discharge	دهرکردن له نهخۆشخانه نازا کردن دهر دراو: ههر شتیک بێته دهرهوه وهک کیم و لێنجاری برین خالیبوونهوه، دهر باز بوون، وهک هی تهمزوی دهمار له خانهوه برین، به کالاکردنهوه		نهخۆشی ئه دیسون: ههروا بهی بێت بیان به هۆنه زانراو. نیشانهکان به تیکچوونی یاد و گۆرانکاری که سایهتی ده ستیپدهکات و ورده وهردا زیاد دهکات تا دوا ۵-۱۰ سال ده بێت به خهلهفانی تهواو. زیاتر له تهمهنی ۶۵ بهدواوه روودهات و ژن زیتر تووش دهبن.
discission		autoimmune d.	نهخۆشی خۆ بهرگری: ههر نهخۆشییه که بۆ هۆی پهلامار دانی دژ تهغی خودی له لایهن سیستهمی بهرگری له شهوه رووبادات.

	له جۆری تاي خوینبهر بوون تیزى فایرۆسى ئیپۆ لا هۆکاریمتى و زیاتر له ئهفریقای ناوهراسهت روودهدات و دهبیته هۆی تا و خوینبهر بوون و لاوازی و سووتانهوی پهنگریاس و مردن. لهسهریگه ههراو بهسهرهوتنى شلهی لهش و خوینی ئالوودهوه بلاودهبیتهوه	هۆکار مکهی فایرۆسى کۆکساکیه له جۆری A16 نهخۆشیهی هاشیمۆتۆ: سووتانهوی ساینرۆید بههۆکاری خوینبهرگری که نهخۆش دژمهتیهی ههیه دژی رژینی ساینرۆید و دهبیته هۆی گهورهبوونی ساینرۆید و کهسکاربوونی (ساینرۆیدنمی)، له خیزاندا دهروات و له ئافرمتدا باوه ههاندی جار پیتیهی نهخۆشیهی گرههش روودهدات
foot-and-mouth d.	نهخۆشیهی قاچ و دهم: نهخۆشیهیهکهی تیزو زۆر درمی ئاژه له بهتاییهتی بهرازو کاویژ کهرمکان و که جار جار مرۆفیش لینیانهوه تووش دههین. نیشانهی سههرهکی بلیق و تامیسکه له سههر لیبو ناو دهم و قاچ و پێ و گهوان.	Hashimoto d. نهخۆشیهی دلی: ههر کیشیهیهکی میکاتیکی و فرمانیهی و ئۆرگانی دلی و پینکهاتهک و خوینبهرمکانی نهخۆشیهی زنجیرهی قورس: کۆمهلیک نهخۆشیهی شیر پهنجهی دهگهمن که ئهوه لیمفهخانانه دهگریتهوه که زنجیرهی قورسی ئیمیونۆگلوبولین دهدهد نهخۆشیهی هیمۆگلوبولین: ههریهک له نهخۆشیهیه زکماکیانهی هیمۆگلوبولینی خراب له خویندا ههیه وهک کهسخۆنی داسخانیهی و سالهسیمی
gastroesophageal reflux d.	نهخۆشیهی گهرانهی گهدهسوورینچک: گهرانهی ترش و ناوهروکی گهده بو سوورینچک که دهبیته هۆی دلهکزمو برینداربوونی سوورینچک و مهترسی دژوارتر.	heart d. heavy chain d نهخۆشیهی درم: ههر نهخۆشیهیهک بههۆی میکرۆزیندهوهرمو روودهدات وهک فایرۆس و بهکتریا و کهروو و گیانههری سههرهتایی و مشهخۆره فرمانیهیهکانهوه روودهدات و لهوانیه کهسپیک له میکرۆبهکانی خویمهوه تووش بیهی یان یان له کهسپیکی ترموه بۆی بگوازیتهوه نهخۆشیهی سووتانهوی ریخۆله: ئهوه نهخۆشیهیهی سووتانهوی ریخۆله که هۆیان نهزانراوه وهک نهخۆشیهی کرۆن و سووتانهوی زامایی کۆلۆن نهخۆشیهی نپوشانهیهی سی:
Gaucher d.	نهخۆشیهی گۆچهر: نهخۆشیهیهکی ئههبارکردنه له لایسوئۆمدا که بههۆی بازدانی جینهوه روودهدات و دهبیته هۆی کهلهکهبوونی گلوکۆسیریرۆساید له خانمهههباریهکاندا له جگهر و سهپل و لیمفهگرئ و مۆخی ئیسک و شوینی تردا.	hemoglobin d. infectious d. نهخۆشیهی سووتانهوی ریخۆله: ئهوه نهخۆشیهیهی سووتانهوی ریخۆله که هۆیان نهزانراوه وهک نهخۆشیهی کرۆن و سووتانهوی زامایی کۆلۆن نهخۆشیهی نپوشانهیهی سی:
glycogen storage d.	نهخۆشیهی ئههبارکردنی گلایکۆجین: کۆمهلیک کیشیهی زکماکیی میتابۆلیزمه بههۆی کهمییه ههاندی ئهنزیمی دیاریکراوه که بۆ میتابۆلیزمی گلایکۆجین پێویستن.	inflammatory bowel d. interstitial lung d.
Graves d.	نهخۆشیهی گرهبهش: زیادهگهشه و فرهکارییهی رژینی ساینرۆید که له ئافرمتدا زیاترمو هۆکار مکهی خوینبهرگرییه و نهخۆش دژمهتیهی ههیه که هانی دهردانی هۆرمۆنهکانی ساینرۆید دهدهات، دهبیته هۆی ساینرۆیدبههرزی و گۆبتههر (گهورهبوونی ساینرۆید) و ههاندی نیشانه له چاودا.	
hand-foot-and-mouth d.	نهخۆشیهی دهست و پێ و دهم: نهخۆشیهیهکهی سووکی فایرۆسییه له مندالدا دههینری وهک تامیسک و بلیق لهناو دهم و لهسههر دهست و پێ و	